

ပထမငယ်တန်း

ရှုပသိဒ္ဓိနိပါတ်

အရှင်ကောဝိဒ
ဝိနယဓရ၊ ဝိနယကောဝိဒ
ကန်ဦးတောဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေရှင်းဆီလမ်း၊ ရှစ်မိုင်ခွဲ
မရမ်းကုန်း

ပထမငယ်တန်း

ရှုပသိဒ္ဓိနိပါတ်

အရှင်ကောဝိဒ
ဝိနယဓရ၊ ဝိနယကောဝိဒ
ကန်ဦးတောဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေရှင်းဆီလမ်း၊ ရှစ်မိုင်ခွဲ
မရမ်းကုန်း

ပထမငယ်တန်း

ရူပသိဒ္ဓိနိဗ္ဗာန်

အရှင်ကောဝိဒ
ဝိနယဓရ၊ ဝိနယကောဝိဒ
ကန်ဦးဇေတဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေနှင်းဆီလမ်း၊ ရှစ်မိုင်ခွဲ
မရမ်းကုန်း

ပထမငယ်တန်း

ရူပသိဒ္ဓနိပါတ်

အရှင်ကောဝိဒ
ဝိနယဓရ၊ ဝိနယကောဝိဒ
ကန်ဦးဇေတဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေရှင်းဆီလမ်း၊ ရှစ်ပိုင်ခွဲ
မရမ်းကုန်း

ပထမဇာတိ

ရူပသိဒ္ဓိနိတိ

အရှင်ကောဝိဒ
ဝိနယဓရ၊ ဝိနယကောဝိဒ
ကနိဉ္စိးဇေတဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေရှင်းဆီလမ်း၊ ရှစ်မိုင်ခွဲ
မရမ်းကုန်း

ပထမဇယတ်နိ ဂူပသိဒ္ဓိနိတိကျမ်း

(B)

စာမူခွင့်ပြုချက်
အဖုံးခွင့်ပြုချက်
ထုတ်ဝေသူ

၅၂/၉၅(၉)
၃၆/၉၅(၁၀)
ဦးမြသန်း(၀၁၀၅၀)အသိုင်းအဝိုင်းစာပေ၊
အမှတ်၃၅၊ ဇွဲစုံရပ်ကွက်၊
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းစာသား

ပုံနှိပ်သူ-ဦးစင်းအောင်(၀၅၁၃၁)၊ သန်းထိုက်ရတနာပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ်(၈၄)၊ လမ်း၅၀၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်။

နိခါန်း

ဗုဒ္ဓါဒိရတနတ္ထယံ၊ သိရသာ ဝန္တိယာဒရံ။

ရူပံ အတ္တဉ္စ သိဇ္ဈိတုံ၊ ကရံ နိတိ ဟိတာယ မေ။

အဟံ-ကောဝိဒဟု နာမသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်၊ ဗုဒ္ဓါဒိရတနတ္ထယံ-ဘုရားစသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ အာဒရံ-ဂုဏ်တော်အထု စိတ်မှာစု၍ ပွားများ၍ ရိုသေစွာသာလျှင်၊ သိရသာ-အမြတ်တွင်လာ ဦးခေါင်းရတနာဖြင့်၊ ဝန္တိယ=ဝန္တာမိ- ဘယ၊ လာဘ၊ ကုလမတွယ် စိတ်ဝယ်အမြတ် လွန်သတ်မှတ်လျက် မပြတ်ခါခါရှိခိုးပါ၏။

ဝန္တိယ- ဘယ၊ လာဘ၊ ကုလမတွယ် စိတ်ဝယ်အမြတ် လွန်သတ်မှတ်လျက် အမြဲမပြတ် ရှိခိုးလတ်၍၊ (သောတူနံ-စာသင်ပျို့နု၊ အခြေပြုဟု ခေါ်မျှတွင်ငြား ညီတော်၊ နောင်တော် စာသင်သား အပေါင်းတို့အား၊ ရူပဉ္စ-“သဂြိုဟ်မှာ သရုပ်၊ သဒ္ဓါမှာ ရုပ်”ဟု သမုတ်တွင်လာ ရုပ်အဖြာဖြာကို၎င်း၊ အတ္တဉ္စ- စာမေးဆင်ယင် ပွဲသဘင်၌ ဉာဏ်ယှဉ်ကွန်စား မေးလာငြားသည့် များပြားစုဆောင်း ရူပသိဒ္ဓိလာ အဓိပ္ပါယ်အပေါင်းကို၎င်း၊ သိဇ္ဈိတုံ- ရုပ်ကားဤနယ်၊ ဓိပ္ပါယ်ဤပုံ ခွဲဝေကုန်လျက် ကျနသေချာ အဖြေလွှာကို ဖြေဆိုသလောက် လိုအင်ပေါက်၍ ပြီးမြောက်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း မေ- အကျွန်ုပ်၏၊ ဟိတာယစ-ဘဝနောက်နှောင်း ကောင်းထက် ကောင်း၍ လောကုတ်လောကီ နှစ်လိစီးပွား အကျိုးများစေခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း၊ နိတိ- ရူပသိဒ္ဓိ နိတိခေါ်မှန်း စာတော်ကျမ်းကို၊ ကရံ

ကရိသာမိ- ဉာဏ်စွမ်းမှီသမျှ အားလှလွှဖြင့် ရေးသားသမျှ ပြုစုပေတော့အံ့။

ဤအရှင်သည် မိမိတွေ့ကြုံခဲ့ရဘူးသော အခက်အခဲများ သောတုနေအရှင်သူမြတ်တို့ မတွေ့ကြုံကြစေရန် ရည်သန်၍ “ဋီကာကျော်နိတိ၊ ကခါနိတိ” များကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

စာသင်သားအရှင်တို့၏ အားပေးမှုကို အထိုက်အလျောက် ရရှိ သဖြင့် များစွာကြည်နူးဝမ်းသာရပါသည်။ “ဂူပသိဒ္ဓိနိတိ” ကိုလည်း တစ်ဆက်တည်း ရေးသားရန် ဆန္ဒရှိခဲ့သော်လည်း အကြောင်းမညီညွတ်သေး၍ မရေးနိုင်သေးဘဲ ရှိနေခဲ့ရာ သောတုနေညီတော်၊ နောင်တော်များက ဂူပသိဒ္ဓိနိတိမထွက်သေး ဘူးလားဟု အကြိမ်ကြိမ်မေးမြန်းလာခဲ့ကြသဖြင့် စာသင်သား အရှင်မြတ်တို့၏ ဆန္ဒကို လေးစားသောအားဖြင့်၎င်း၊ မိမိရည်ရွယ် ချက် ပြီးမြောက်အောင်မြင်ရန်၎င်း၊ အတတ်နိုင်ဆုံး မြန်နိုင်သမျှ မြန်အောင်ရေးသားခဲ့ရာ ပြီးမြောက်ခဲ့ပါပြီ။

ဂူပသိဒ္ဓိနိတိကို ရေးသားရာမှာလည်း ဂူပသိဒ္ဓိကျမ်းရင်းလာ အဓိပ္ပါယ်များကိုသာ ဦးစားပေး၍ ရေးသားထားပါသည်။ ပထမလတ် တန်းဝင် အရှင်သူမြတ်တို့အတွက် ဂူပသိဒ္ဓိကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခက်အခဲ မတွေ့ကြုံကြစေရန် “ဂူပသိဒ္ဓိနိတိ” ကျမ်း ကို ရေးသား ခဲ့ရာ ဤကျမ်းကို ကြည့်ရှုမှတ်သားရသော အရှင်မြတ်တို့သည် အသီးသီး မိမိတို့လိုရာ ပန်းတိုင်သို့ မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ ရောက်နိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုလိုက်ပါသည်။

အရှင်ကောဝိဒ

(ဝိနယဓရ+ဝိနယကောဝိဒ)

နမော တဿ ဘဂဝဏော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁

ရူပသိဒ္ဓိနိတိ သန္တိအဖွင့်.

အတ္တော အက္ခရသညာတော

မေး။ အတ္တော အက္ခရသညာတော ဟူသောသုတ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားသာသနာတော်ကို သိရခြင်းသည် အက္ခရကောသလ္လဉာဏ် အရင်းခံရှိသောကြောင့် ထိုဉာဏ်ကိုပြည့်စုံစေတတ်၏ဟုပြခြင်းအကျိုး ငှါ ဤသုတ်ကိုဆိုရပါသည်။

မေး။ အတ္တော အက္ခရသညာတော၌ အတ္တောအရ အဘယ်ကို ယူရပါမည် နည်း။

ဖြေ။ လောကီ၊ လောကုတ္တရာစသည်ပြားသောသဒ္ဓါအားလုံးတို့၏ အနက် ကို ယူရပါသည်။

မေး။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ခြင်းကို အက္ခရာပျက်သည်ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သိထိလအက္ခရာစသည်ကို ခနိတအက္ခရာစသည်ဖြင့် ရေးသားရွတ် ဆိုခြင်း၊ ခနိတအက္ခရာစသည်ကို သိထိလအက္ခရာစသည်ဖြင့် ရေးသားရွတ်ဆိုခြင်းကို အက္ခရာပျက်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့၌ အက္ခရကောသလ္လဉာဏ်သည် အဘယ်ကြောင့် ကျေးဇူးများရပါသနည်း။

၂
ဖြေ။ အက္ခရာပျက်စီးလျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မသိနိုင်သောကြောင့် ကျေးဇူးများရပါသည်။

မေး။ အက္ခရာတို့ဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမသိနိုင်ဘဲ ပုဒ်တို့ဖြင့်သာ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို သိနိုင်သောကြောင့် “အတ္ထော ပဒသညာတော” ဟုသာ ဆို သင့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် “အတ္ထော အက္ခရ သညာတော” ဟုဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပုဒ်ဟူသည် အက္ခရာတို့ပေါင်းစုရာရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်တို့ကို လည်း အက္ခရာတို့၌ပင် သွင်းယူအပ်သည့်အတွက် “အတ္ထော အက္ခရ သညာတော” ဟုသာ ဆိုရပါသည်။

အက္ခရာပါသော ကေစတ္တာလိသံ

မေး။ လေးဆဲတစ်လုံးထက်ပိုသော အက္ခရာများရှိနိုင်သေးလျက် အဘယ်ကြောင့် အက္ခရာလေးဆဲတစ်လုံးတို့ကိုသာ ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤလေးဆဲတစ်လုံးတို့သည်သာ ဘုရားဟော့ပါဠိတော်အားလျောက် ပတ်ကုန်သောကြောင့် အက္ခရာလေးဆဲတစ်လုံးကိုသာ ဆိုရပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် အက္ခရာဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မပျက်စီးနိုင်သောကြောင့် အက္ခရာဟုခေါ်ပါသည်။

မေး။ အက္ခရာလေးဆဲတစ်လုံးတို့ကို အဘယ်နည်းဖြင့် အစီအစဉ်ပြုထားပါသနည်း။

ဖြေ။ ဌာန်စသည်တို့၏အစဉ်အားဖြင့် အက္ခရာလေးဆဲ့တစ်လုံးတို့ကို စီစဉ်ထားပါသည်။

မေး။ အက္ခရာတို့ဖြစ်ပေါ်ရာ ဌာန်တို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ကဏ္ဍဌာန် , တာလုဌာန်, မုဒ္ဒဌာန်, ဒန္တဌာန်, သြဋ္ဌဌာန်, နာသိကဌာန် ဟူ၍ ဌာန်(၆)ပါးရှိပါသည်။

မေး။ ဌာန် နှင့် အက္ခရာတို့ကို အသီးအသီး ခွဲဝေတွဲစပ်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁)ကဝဂ်ငါးလုံး, အဝဏ်နှစ်လုံး, ဟအက္ခရာတို့သည် ကဏ္ဍဌာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။

(ခ)စဝဂ်ငါးလုံး, ဣဝဏ်နှစ်လုံး, ယအက္ခရာတို့သည် တာလုဌာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဂ)ဇဝဂ်ငါးလုံး, ရအက္ခရာ, ဋအက္ခရာတို့သည် မုဒ္ဒဌာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဃ)တဝဂ်ငါးလုံး, လအက္ခရာ, သအက္ခရာတို့သည် ဒန္တဌာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။

(င)ပဝဂ်ငါးလုံး, ဥဝဏ်နှစ်လုံးတို့သည် သြဋ္ဌဌာန်၌ဖြစ်ကုန်၏။

(ဆောင်)က,ခ,ဂ,ဃ,င၊ အ,အာ,ဟ၊ ဖြစ်ထ လည်ချောင်းမှာ။

စ,ဆ,ဇ,ဇု,ည၊ ဣ,ဤ,ယ၊ ဌာနအာစောက်သာ။

ဇဝဂ်,ရ,ဋ,လ္လှာထိပ်မှာ တဝဂ်,လ,သာ,သွားဖြစ်လာ။

ပ,ဖ,ဗ,ဘ,မ၊ ဥဝဏ္ဏ၊ ဖြစ်ကြူတံခမ်းမှာ။

(စ)ဇ-အက္ခရာသည် ကဏ္ဍ,တာလုဌာန်နှစ်ပါး၌ဖြစ်၏။

၄

(ဆ)ဩအက္ခရာသည် ကဏ္ဍ'ဩဌာန်နှစ်ပါး၌ ဖြစ်၏။

(ဇ)ဝ-အက္ခရာသည် ဒန္တ,ဩဌာန်နှစ်ပါး၌ ဖြစ်၏။

(ဈ)နိဂ္ဂဟိတံသည် နာသိကဌာန်၌ ဖြစ်၏။

(ည) င,ည,ဏ,န,မ-အက္ခရာတို့သည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မိမိတို့၏ ဌာန်၌၎င်း၊ နာသိကဌာန်၌၎င်း၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဆောင်) လည်+အာစောက်မှာ၊ ဖြစ်လာ၊ ဩမှာလည်နှုတ်ခမ်း၊

သွား+နှုတ်ခမ်းမှာ၊ ဖြစ်လာ၊ မိန့်မှာ သဒ္ဒါကျမ်း၊

င,ည,ဏ,န,မ၊ နိဂ္ဂဟိတ၊ ခေါ်ကြနာသိကာ။

မေး။ ဟ-အက္ခရာ၏ ဖြစ်သင့်သောဌာန်တို့ကို ရူပသိဒ္ဓိလာသည်အတိုင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဟ-အက္ခရာသည် င,ည,ဏ,န,မ၊ ယ,ရ,လ,ဝ=ဤကိုးလုံးတို့နှင့် တွဲ၍ဖြစ်လျှင် ဥရဌာန်၌ဖြစ်၏။

ထိုအက္ခရာ ကိုးလုံးတို့နှင့် မတွဲသော ဟ-သက်သက်သည် ကဏ္ဍဌာန်၌သာ ဖြစ်၏။

မေး။ အက္ခရာ(၄၁)လုံးတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဌာန်,ကရိုဏ်း,ပယတ်တို့ကြောင့် အက္ခရာ(၄၁)လုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အက္ခရာဖြစ်ကြောင်းကရိုဏ်းအပြားကို ရေး၍၊ အက္ခရာနှင့်ကရိုဏ်း တို့ကို တွဲစပ်ပြပါ။

ဖြေ။ ကရိုဏ်းတို့သည် (၁)ဇိဝှါမဇ္ဈ (၂)ဇိဝှါပဂ္ဂ (၃)ဇိဝှါဂ္ဂ (၄)သကဌာန အားဖြင့် လေးပါးရှိပါသည်။

(၁)ဇိဝါမဇ္ဈ(လျှာ၏အလယ်အရပ်)သည် တာလုအက္ခရာတို့၏ ကရိုဏ်းမည်၏။

(၂)ဇိဝေါပဂ္ဂ(လျှာဖျား၏ အနီးအရပ်)သည် မုဒ္ဒအက္ခရာခုနစ်လုံးတို့၏ ကရိုဏ်းမည်၏။

(၃)ဇိဝါဂ္ဂ(လျှာဖျားအရပ်)သည် ဒန္တအက္ခရာခုနစ်လုံးတို့၏ ကရိုဏ်းမည်၏။

(၄)ကြွင်းသောအက္ခရာတို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ ဌာန်ဟူသော ကရိုဏ်း ရှိကုန်၏။

မေး။ အက္ခရာဖြစ်ကြောင်း ပယတ်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အပြားကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဌာန်၊ကရိုဏ်းတို့ကို ပိတ်ခြင်းစသော အပြုအမူအထူးသည် ပယတ်မည်၏။

ထိုပယတ်သည် (၁)သံဝုတ (၂)ဝိဝေ (၃)ဖုဋ္ဌ (၄)ဤသံဖုဋ္ဌဟူ၍ လေးမျိုးရှိပါသည်။

ထို့တွင် (၁)ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို ပိတ်ခြင်းသည် အ-အက္ခရာ၏ ပယတ်မည်၏။

(၂)ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကိုဖွင့်ခြင်းသည် အ-သရမှကြွင်းသော သရတို့၏၎င်း၊ သ-အက္ခရာ၊ ဟအက္ခရာတို့၏၎င်း၊ ပယတ်မည်၏။

(၃)ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ ကောင်းစွာထိခြင်း(ဖုဋ္ဌ)သည် ဝဂ်အက္ခရာ (၂၅)လုံးတို့၏ ပယတ်မည်၏။

(၄)ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ စဉ်းငယ်ထိခြင်း(ဤသံဖုဋ္ဌ)သည် ယ၊ရ၊လ၊ ဝ တို့၏ ပယတ်မည်၏။

၆

မေး။ သရ, ဗျည်းတို့၏ ရှေ့, နောက်အစဉ်ကို အဘယ်သို့ စီစဉ်၍ ထားပါသနည်း။

ဖြေ။ မှီရာဖြစ်သောကြောင့် သရတို့ကို ဗျည်းတို့၏အစ၌ ထားပါသည်။ မှီတတ်သောကြောင့် သရတို့၏နောက်၌ ဗျည်းတို့ကို ဆိုရပါသည်။ များကုန်သောကြောင့် ဗျည်း(၃၃)လုံးတို့တွင် ဝဂ်အက္ခရာတို့ကို ရှေးဦးစွာ ဆို၍၊ အဝဂ်တို့ကို နောက်၌ဆိုရပါသည်။

မေး။ က,ခ,ဂ,ဃ,င တို့ကို င, က, ခ, ဂ, ဃဟု အဘယ်ကြောင့် မစဉ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ က,ခ,ဂ,ဃ သည် ဌာန်တစ်ခုစီမှာသာဖြစ်၍ ဧကဓမ္မဖြစ်ကာ များသောကြောင့် ရှေ့မှထားပါသည်။

င-သည် ကဏ္ဍ, နာသိကဟူသော ဌာန်နှစ်ပါး၌ဖြစ်၍ ခွဲခြမ်းပြီး အရေအတွက်နည်းသောကြောင့် နောက်မှထားရပါသည်။

(မှတ်ချက်) ကြွင်းသောဝဂ်အက္ခရာတို့ကိုလည်း အထက်ပါအတိုင်း သိပါလေ။

မေး။ အက္ခရာ(၄၁)လုံး ရှေ့+နောက်စီစဉ်ထားပုံကို အကျဉ်းချုပ်ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နိဿယ+နိဿိတအစဉ်အားဖြင့်၄၆၊
ဧကဓမ္မ+ခွဲအစဉ်အားဖြင့်၄၆၊ အနည်း+အများအစဉ်အားဖြင့်၄၆၊
ဌာန်အစဉ်+ဂရု,လဟုအစဉ်အားဖြင့်၄၆၊ စီစဉ်ထားပါသည်။

မေး။ အက္ခရာတို့ကို “ ဧကစတ္တာလီသံ ” ဟု အဘယ်ကြောင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ လေးဆဲတစ်လုံးထက်ပိုသော အကွရာတို့သည် ဘုရားဟောစကား မဟုတ်ကုန်ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ဧကစတ္တာလီသံ”ဟု ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ပြရပါသည်။

မေး။ အကွရာပါဒယော၌ အပိသဒ္ဒါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ပြမည့်အကွရာများသည် အတ္ထော အကွရသညာတောသုတ်၌ အကွရာဟုဆိုခဲ့သော အကွရာများပင်တည်းဟု ငဲ့ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

တတ္ထောဒန္တာ သရဟ အဋ္ဌ

မေး။ အဘယ်ကြောင့် သရဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သုတစ်ပါးကိုမမှီမှု၍ဖြစ်သောကြောင့် သရဟုခေါ်ပါသည်။
(တနည်း) ဗျည်းတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် သရဟုခေါ်ပါသည်။

လဟုမတ္တာ တယော ရဿ

မေး။ လဟုမတ္တာ ၌ မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် အဘယ်ကို ညွှန်ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ မတ္တသဒ္ဒါသည် လက်ဖျောက်တစ်ချက်တီးခန့်၊ မျက်စိတစ်မှိတ်ခန့် ကာလကို ဟောပါသည်။

ထိုမတ္တသဒ္ဒါဖြင့် တစ်မတြာကာလရှိသောသရတို့သည် ရဿမည်၏၊ နှစ်မတြာကာလရှိသော သရတို့သည် ဒီဃမည်၏၊

တစ်မတြာခွဲ ကာလရှိသော အကွရာတို့သည် ဗျည်းမည်၏ဟု ညွှန်ပြပါသည်။

မေး။ ရဿသရတို့သည် တစ်မတြာကာလ ရှိသောကြောင့် “ဧကမတ္တာ

တယော ရသော " ဟုသုတ်တည်သင့်လျက် အဘယ်အကျိုးငှါ

"လဟမတ္တာ တယော ရသော" ဟု သုတ်တည်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆန်းအရာ၌ တစ်မတြာခွဲကာလရှိသော က၊ကီ၊ကုစသောအက္ခရာ တို့ကိုလည်း ရသမည်၏ဟု ယူခြင်းအကျိုးငှါ လဟသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုရ၏။

အညေ ဒီဃာ

မေး။ နှစ်မတြာရှိသောသရကို ဒီဃဟုဆိုသောကြောင့် "ဒွိမတ္တာ ဒီဃာ" ဟုသုတ်တည်သင့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်အကျိုးငှါ "အညေ ဒီဃာ" ဟု သုတ်တည်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒီဃသရနှင့်မျှညးအက္ခရာတို့တွဲလျက် နှစ်မတြာခွဲရှိသော က၊ကီ၊ ကု စသည်တို့ကိုလည်း ဒီဃဟုယူခြင်းအကျိုးငှါ "အညေ ဒီဃာ" ဟု အညသဒ္ဒါဖြင့် သုတ်တည်ရပါသည်။

မေး။ ရသကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုသင့်သော ဒီဃသရတို့ကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ရေးခဲ့ပါ

ဖြေ။ ဧတ္ထ , ဩဋ္ဌော စသည်၌ကဲ့သို့ သံယုဂ်မှ ရှေ့၌ရှိသော အက္ခရာ, ဩအက္ခရာတို့ကို ရသဟု ရွတ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သံယုဂ်မှရှေ့ဖြစ်သော အက္ခရာ, ဩအက္ခရာအားလုံးတို့ကို ရသ ဟု ရွတ်ဆိုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ ဓံ ဝေ တွံ , ပုတ္တော တျာဟံ စသောပြယုဂ်၌ ဝေ,နှင့် ဧတ္တော တို့၌ ပါသော ဧ+ဩအက္ခရာတို့သည် တွံ , တျာဟံသောသံယုဂ်မှ ရှေ့၌ဖြစ် သော်လည်း နာနာပဒသံယုဂ်ဖြစ်၍ ရသဟုမရွတ်ဆိုရပါ။

(မှတ်ချက်) ကေပဒသံယုဂ်နှောင်းမှသာ ရသဟုရွတ်ဆိုရမည်။

သေသာ ဗျူဟာ

မေး။ က၊ခ စသည်တို့နှင့် တွဲ၍ပါသော အသရကို အဘယ်အကျိုးငှါ ထည့်၍ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ရွတ်ဆို၍ ရခြင်းအကျိုးငှါ ထည့်ဆိုရပါသည်။

အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ

မေး။ အံဣတိ နှ့် ဗိန္နုပြောက်သာ နိဂ္ဂဟိတံမည်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ အ-အက္ခရာကို ထည့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရွတ်ဆို၍ရခြင်းအကျိုးငှါ အံဣတိ နှ့် အ-အက္ခရာကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အံဣတိ နှ့် အံ နိဂ္ဂဟိတံဟု သုတ်တည်လျှင် ပြီးနိုင်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ဣတိသဒ္ဒါကို ထည့်၍ သုတ်တည်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ အံ-နှ့် အ-သရသည် နိဂ္ဂဟိတံမမည်၊ အ-၏ အခြားမဲ့၌ဆိုအပ်သော ဗိန္နုပြောက်သာ နိဂ္ဂဟိတံမည်၏ဟု ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဣတိသဒ္ဒါထည့်၍ သုတ်တည်ရပါသည်။

(မှတ်ချက်) အံဣတိ နှ့် ဣတိသဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်း၏ အကျိုးကို ရေးပါဟု မေးလျှင်လည်း အဖြေအတူတူပင်။

မေး။ ဣဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ ဟု၎င်း၊ ဥဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ ဟု၎င်း၊ သုတ်တည်လျှင် ရနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ ရဿသရ နိဿာယ ဂယုတိတိ နိဂ္ဂဟိတံ ဟု ရူပသိဒ္ဓိဆိုသောကြောင့် ရနိုင်ပါသည်။

ပရသမညာ ပယောဂေ

မေး။ ကစွည်းကျမ်း၌အကျုံးဝင်သော ပရသမညာကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယောသ၊ အယောသ၊ လောပ၊ သဝဏ္ဏ၊ သံယုဂ်၊ လိင်္ဂသော
အမည်တို့ကို ပရသမညာအရ ယူရပါသည်။

မေး။ သိထိလ၊ ဓနိတအက္ခရာတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ဝဂ်အက္ခရာတို့တွင် ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထအက္ခရာတို့သည် ဓနိတ
အက္ခရာမည်ကုန်၏။

ပထမ၊ တတိယအက္ခရာတို့သည် သိထိလအက္ခရာတို့မည်၏။

မေး။ သဝဏ္ဏ၊ သံယုဂ်၊ လိင်္ဂ၊ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရသသရသုံးလုံးတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ဒီဃသရသုံးလုံးတို့သည် အချင်း
ချင်း သဝဏ္ဏအက္ခရာတို့မည်၏။

သရခြားကွယ်မှမရှိသော နှစ်လုံး၊ သုံးလုံးသောဗျည်းတို့သည်
သံယုဂ်မည်၏။

ဓာတ်၊ ပစ္စည်း၊ ဝိဘတ်သည် ကြင်အပ်သောအနက်ရှိသောသဒ္ဒါသည်
လိင်္ဂမည်၏။

ဝိဘတ်အဆုံးရှိသောသဒ္ဒါသည် ပုဒ်မည်၏။

ပုပ္ဖမဓောဋ္ဌိတမသရံ သရေန ဝိယောဇယေ

မေး။ သရေန ဝိယောဇယေ ကို ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သရေန-သရမှ (ဝါ)သရနှင့် ၊ ဝိယောဇယေ-ခွင်းရာ၏။

မေး။ ပုဗ္ဗအရ ဗျည်းနှင့်သရနစ်မျိုးတို့တွင် အဘယ်ကိုယူရပါမည်နည်း။
ဖြေ။ အသရ်ဟူသောသဒ္ဒါကိုထောက်၍ ဗျည်းကိုယူရပါသည်။

နယေပရံ ယုတ္တ

မေး။ ဤသုတ်၌ ယုတ္တသဒ္ဒါဆိုရခြင်း အကျိုးကို ရေးပါ။
ဖြေ။ ယုတ္တသဒ္ဒါသည် အက္ခရာ၌ မံ အဝဓိ မံ စသောပြယုဂ်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်သရသို့ ဆောင်ကပ်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

သန္တံ ပထမပိုင်း ပြီး၏

သန္တံ ဒုတိယပိုင်း

သရာ သရေ လောပံ

မေး။ ဤသုတ်၌ လောပ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။
ဖြေ။ လောပဟူသည် မမြင်ရခြင်း၊ မရွတ်ဆိုရခြင်းကို ခေါ်ပါသည်။

မေး။ သရေဟူသောနိမိတ်ကို ကေဝုဇ်ဖြင့် ဆိုသကဲ့သို့ သရဟူသော ကာရီပုဒ်ကိုလည်း သရောဟု ကေဝုဇ်ဖြင့် မဆိုဘဲ ဗဟုဝုဇ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း ၏ အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နိမိတ်သရ တစ်လုံးတစ်လုံးကြောင့် ရှေ့သရအများ ချေနှိင်၏ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ သရေဟူသောပုဒ်၌ သတ္တမိဝိဘတ်၏ နိမိတ်အနက်ယူရခြင်း အကျိုးကို ရေးပါ။

၁၂

ဖြေ။ သရေ၌ သတ္တမိဝိဘတ်၏ နိမိတ်အနက်ယူရခြင်းကြောင့် ဝတ္ထုခြားရာ၊ ကာလခြားရာ၌ သဒ္ဓိမစပ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဝါ ပရော အသရူပါ

မေး။ ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်များကို၎င်း၊ ဤသုတ်၌ ယူရမည့်အနက်ကို၎င်း၊ ထိုဝါသဒ္ဓါဖြင့်ပြအပ်သော အစီအရင်တို့ကို၎င်း၊ အသီးအသီးရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် (၁)ဝိကပ်အနက် (၂)ယထာဝဝတ္ထိတရူပပရိဂ္ဂဟအနက်တို့၌ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ဤသုတ်၌ပါသောဝါသဒ္ဓါသည် ယထာဝဝတ္ထိတရူပပရိဂ္ဂဟအနက်၌ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤသုတ်၌ပါသောဝါသဒ္ဓါသည် (၁)စက္ခုန္ဒြိယဟူသော ပြယုဂ်၌ အမြဲစီရင်ရခြင်းနိစ္စဝိဓိကို၎င်း၊ (၂)ယဿ ဒါနိ စသည်၌ အမြဲစီရင်ရခြင်း အနိစ္စဝိဓိကို၎င်း၊ (၃)ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ စသည်၌ ဤသုတ်ဖြင့် လုံးဝမစီရင်ရခြင်း အနိစ္စဝိဓိကို၎င်းပြပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ပါသော ဝါသဒ္ဓါဖြင့် သတ်မှတ်အပ်သော အစီအရင်များကို ရူပသိဒ္ဓိလာသည်အတိုင်း ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောဝါသဒ္ဓါဖြင့် အဝဏ်နှစ်လုံးမှ နောက်၌ ဣဒါနိ၊ ဣတိ၊ ဣဝ၊ ဧဝ စသည်တို့၏ ဣနှင့်တို့ကိုသာ ချေရမည်။

ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်၊ ဧ၊ ဩတို့မှနောက်၌ အာသိ၊ ဧဝ စသည်တို့၏ အာ+ဧ ဒီဃသရတို့ကိုသာ ချေရမည်ဟု သတ်မှတ်ပြပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဝါသဒ္ဓါ၏အကိုးကို မေးလျှင်လည်း အထက်ပါအဖြေပင်ဖြစ်၏။

ကွစသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ

မေး။ ကွစသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ နှ့် သဝဏ္ဏအရ, အသဝဏ္ဏအရတို့ကို ခွဲခြား ပြပါ။

ဖြေ။ အ, အာ, ဣ, ဤ, ဥ, ဥ။ ဤခြောက်လုံးတို့သည် အသီးအသီး ဌာန်တူရှိသောကြောင့် သဝဏ္ဏသရတို့မည်၏။

•, ဩတို့သည် ဌာန်တူမရှိသောကြောင့် အသဝဏ္ဏသရတို့မည်၏။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့ကို •+ဩပြုရာ၌ အဘယ်၏အစွမ်း အားဖြင့် ပြုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဌာန်အားဖြင့် နီးစပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ပြုရပါသည်။

မှတ်ချက်= အထက်ပါအမေးကိုပင် “အဘယ်ကြောင့် ဣဝဏ်ကို •၊ ဥဝဏ်ကို ဩပြုရပါသနည်း” ဟုမေးလျှင်ကား= ဌာန်အားဖြင့် နီးစပ်သောကြောင့် ဣဝဏ်ကို •၊ ဥဝဏ်ကို ဩပြုရပါသည်ဟုဖြေပါ။

မေး။ ဝါပရော အသရူပါသုတ်မှ ဝါသဒ္ဓါအလိုက်ခံလျှင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံ နိုင်ပါလျက် ကွစိသဒ္ဓါကို ထပ်မံဆိုရပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ကွစိသဒ္ဓါထည့်ဆိုသည့်အတွက် အဝဏ်ကျေရာ၌သာ ဤသုတ်ဖြင့် •+ဩအသဝဏ်ပြုရမည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ကွစိသဒ္ဓါထည့်ဆိုရပါသည်။

ဒီဃံ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒီဃပြုရာ၌ သတ်မှတ်ချက်မထားဘဲ (အ-ကို ဤ၊ ဣ-ကို အာ စသည်) ပြုလိုရာ ဒီဃပြုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ ဌာန်နီးစပ်သောအားဖြင့် ရဿသရတို့ကိုသာ သဝဏ္ဏဒီဃသာ ပြုရပါသည်။

ပုပ္ဖောစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါသည် လုက္ခသဒ္ဓါနှင့် ဒီဃသဒ္ဓါတို့ကို ငင်ခြင်း(အနုကမုန) အနက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ငင်ခြင်းသည် စသဒ္ဓါဖြင့် ငင်အပ်သောပုဒ်များ နောက်သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ယမေဒန္တဿာဒေသော

မေး။ ဒေန္တဿ အရ အဘယ်သဒ္ဓါတို့၏အစိတ်-ကိုယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ မေ , တေ , ယေ , စသောသဒ္ဓါတို့၏ အစိတ်ကို ယူရပါသည်။

မေး။ အာဒေသော၌ အာဒေသ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အာဒေသီ၏နေရာ၌ ညွှန်ပြအပ်သောကြောင့် အာဒေသဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ယမေဒန္တဿ ၌ အန္တသဒ္ဓါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တော , ဒမေန္တော စိတ္တံ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဣေ , မေ တို့၏ -ကို ဖုဒ်၏အဆုံး(အစိတ်)မဟုတ်သောကြောင့် ယ-မပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဒေန္တဿ ကို ရူပသိဒ္ဓိဆရာအလိုကျ -၏အရပေါ်အောင် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဒေန္တဿ= မေ , တေ , ယေ၏အဆုံးဖြစ်သော -၏ ။

ဝမောဒဒန္တာနံ

မေး။ သြဒဒန္တာနံ ဌံ သြအရ အဘယ်ကိုယူရပါသနည်း။
 ပြေ။ က၊ခ၊ယ၊တ၊ စသောသဒ္ဒါတို့၏ သြကိုယူရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ အန္တသဒ္ဒါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။
 ပြေ။ သဝနီယံ , ဝိရဝန္တိ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဝ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း
 အကျိုးရှိပါသည်။

သမ္မော စန္ဒီ

မေး။ ဤသုတ်၌ တိ အရ အဘယ်တို့ကို ယူရပါသနည်း။
 ပြေ။ အတိ , ပတိ , ဣတိသဒ္ဒါတို့၏ တိ-ကိုယူရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် စ-ပြုရာ၌ တိ-ကို စ-ပြုရမည်လော၊ တျ-ကို စ-
 ပြုရမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ပြေ။ သမ္မော ခံ တော ဟမဆိုဘဲ သမ္မော ခံ တိဟု တိ-သဒ္ဒါကို ညွှန်ပြ
 သောကြောင့် တိ-ကိုသာ စ-ပြုရပါသည်။

မေး။ တိ-ကို စ-မပြုဘဲ တျကို စ-ပြုခဲ့သော် အဘယ်အပြစ်ဖြစ်နိုင်ပါ
 သနည်း။

ပြေ။ ကွစိသဒ္ဒါနှင့် အတိဿ စန္ဒဿသုတ်တို့ အကျိုးမရှိခြင်း နိရတ္တက
 ဒေါသ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၁၆

ဒေါ သောစ

မေး။ သောအရ အဘယ် ဓ-ကို ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဧကသဒ္ဓါမှ နောက်ဖြစ်သော ဣသေဒ္ဓါ၏ ဓ-အက္ခရာကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သာဓုသဒ္ဓါ၏ ဓ-ကို ဟ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ

မေး။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ၌ ဣဝဏ္ဏော ယံ ကွစိဟု ကွစိသဒ္ဓါဖြင့် သုတ်တည်လျှင် ဖြစ်နိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ နဝါသဒ္ဓါသည် ကွစိသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် ကွစိသဒ္ဓါဖြင့် သုတ်တည်လျှင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဝေါဒိဿရိ ပုဗ္ဗောစ ရသော

မေး။ ဝေါဒိဿ၌ ဧဝအရ အဘယ် ဧဝသဒ္ဓါကို ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ယထာ , တထာပုဒ်နှစ်ခုမှ နောက်ဖြစ်သော ဧဝသဒ္ဓါကိုသာ ယူရပါသည်။

သန္တိ ဒုတိယပိုင်း အဖွင့်ပြီး၏

သန္တိ - တတိယပိုင်း

သရာ ပကတိ ဗျူဟာ

မေး။ ဤသုတ်၌ ပကတိပြုခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ များသောအားဖြင့် ဒီဃပြုခြင်း၊ ရဿပြုခြင်း၊ ချေခြင်းတို့ဖြင့်
ဖောက်ပြန်မှုမရှိခြင်းကို “ပကတိပြုသည်” ဟုဆိုပါသည်။

သရေ ကွစိ

မေး။ အဘယ်ကို ပကတိပြုသည်ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ချေခြင်း၊ အာဒေသပြုခြင်းဟူသော ဖောက်ပြန်မှုသို့ မရောက်ခြင်း
ကိုပင် ပကတိပြုသည်ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ သရေ ကွစိ ၌ ကွစိအရ အဘယ်အရာတို့ကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ (၁)ဆန်းပျက်မည်အရာ

(၂)ရွတ်ဆို၍ မလွယ်ကူသည့်အရာ၊

(၃)သန္တိပြုလိုခြင်းမှ ကင်းသောအရာ၊ ဟူ၍သုံးဌာနတို့ကို ယူရ၏။

မေး။ ပကတိပြုရာဌာနတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁)ဣတိသဒ္ဓါလည်းမနှောင်း၊ ဆန်းစောင့်စရာလည်း မလိုသော
အာလုပ်ပုဒ်၏ အဆုံးသရတို့သည်၎င်း၊

(၂)သမာသမဟုတ်သောအရာ၌ ပုဒ်၏အဆုံး ဒီဃသရ
တို့သည်၎င်း၊

(၃)အတိတ်ကြိုယာ၏အစ၌ နာမ်ပုဒ်၏ အဆုံးဖြစ်သော ဣအက္ခရာ

၁၈

ဥပက္ခရာတို့သည်၎င်း၊ ပကတိပြုရာဌာနတို့မည်ကုန်၏။
(ဆောင်) ဣတိမနောင်း၊ ဆန်းဂိုဏ်းကောင်းဖြင့်၊ မစောင့်သင့်ပေ၊
 အာလုပ်တွေ၏၊ ဆုံးလေတစ်ရပ်။

သမာသ်မသုံး၊ ပုဒ်ဆုံးဒီဃ၊ တစ်ဌာနနှင့်၊ တိတကြိယာ အစမှာဝယ်
 ရှေ့လာနာမ်စု၊ ဆုံးဣ၊ ဥတည်း၊ သုံးခုပကတိ၊ ဌာနရှိဟု၊ သိဒ္ဓိရူမှာ
 မှတ်ချက်လာသည်၊ မှတ်ပါ တဒနပရောတည်း။

မေး။ ဤသုတ်၌ ကုစိသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကုစိသဒ္ဓါဖြင့် ဣတိသဒ္ဓါနောင်းရာ၌၎င်း၊ ဆန်းစောင့်ရာ၌၎င်း၊
 သန္နိစပ်ရခြင်း၊ အအက္ခရာ၊ ဣတိ၊ ဣဝ၊ ဧဝ၊ ဧတ္ထစသည်တို့ကြောင့်
 သန္နိစပ်ရခြင်း၊ အကျိုးရှိပါသည်။

ဒီဃ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒီဃပြုရာဌာနတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (၁) ဓုတ္တိယပါဠိဝယ် ရွတ်လွယ်ရာဌာန၊
 (၂) ဆန်းစောင့်လိုရာဌာန တို့၌ ဒီဃပြုရပါသည်။

(ဆောင်) သုခုစ္စာရဏ၊ ဆန်းစောင့်ထဟု၊ ဒီဃနှစ်ချက်၊ ကုစိတွက်၊ မှတ်ချက်
 ရှိပြသည်။

ရဿ

မေး။ ရဿပြုရာဌာနတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (၁) ဆန်းစောင့်ရာဌာန၌၎င်း၊
 (၂) အာဂုံနောင်ရာ၌၎င်း၊

(၃)သံယုဂ်နှောင်းရာ၌၎င်း၊ ရဿပြုရပါသည်။

(ဆောင်) ဆန်းစောင့်ဌာန၊ အာဂမနှင့်၊ သံယောဂနှောင်း၊ သုံးချက် ပေါင်း၍၊ ပြုကောင်းသည်ဝယ်၊ ရဿနယ်သာ၊ အလယ်တချွတ်၊ သမာသ်ပုဒ်ကား၊ မဇ္ဈတ္တရာတိ၊ ကွစာဒိဖြင့်၊ သိလေ ရဿအပြုတည်း။

လောပုဂ္ဂ တတြာကာရော

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏အဆုံးသြကို ချေရပါသနည်း။

ဖြေ။ စတသဒ္ဒါ၊ ဘသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး(အစိတ်) သြကိုသာ ချေရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ပါသော စသဒ္ဒါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသ အတ္ထော၊ စသ အဘောဂေါ၊ စသ ဣဒါနိ စသောပြယုဂ် တို့၌ သရနှောင်းရာ၌လည်း စကသဒ္ဒါ၏အဆုံးသရကို ချေရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ရနိင်သော ယောဂဝိဘာဂကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ထုတ် ပြပါ။

ဖြေ။ တဒမိနာပိ ဟူသောပြယုဂ်၌ တံ+ဣမိနာပိဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီး၊ နိဂ္ဂဟိတ် မှနောက်ဖြစ်သော ဣကိုချေပြီးသောအခါ “တတြာကာရော”ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အာစာ ဘွရလ္လာရပါသည်။

ပရဒ္ဓေဘာဝေါ ဌာနော

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒ္ဓေဘော်လာရာဌာနတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

၂၀

ဖြေ၊

*ရဿသရသုံးလုံး၊ အာဒိဃမှ နောက်ဖြစ်သော ပ၊ပတိ၊ပဋိ၊ကမု ကုသ၊ ကုဓ၊ ကိ၊ ဂဟ၊ ဇုတ၊ ဉာ၊ သိ၊ သု၊ သမ္ဘူ၊ သရ၊ သသဓာတ် စသည်တို့၏ အဓမ္မည်း၌၎င်း၊

*တိက၊ တယ၊ တိ သ၊ ဝတ စသည်တို့၏ အဓမ္မည်း၌၎င်း၊

*ဝတု၊ ဝဋ္ဋ၊ ဒိသ စသောဓာတ်တို့၏ အဆုံးမျည်း၌၎င်း၊

*ဥ၊ ဒု၊ နိ ဥပသာရပုဒ်၊ တ၊ စတု၊ ဆ၊ သန္တသဒ္ဒါ၏ အာဒေသ ဖြစ်သော သ-စသည်တို့မှ နောက်မျည်း၌၎င်း၊

*ပုဒ်အဆုံးလည်း မဟုတ်၊ အာဒိဃလည်း မဟုတ်သော အခြား ဒိဃမှ နောက်ဖြစ်သော ယအက္ခရာစသည်၌၎င်း၊

*ယ အက္ခရာရှိသော တ၊ လ၊ န စသည်တို့၏ အာဒေသ၌၎င်း၊

*သယေစ သုတ်စသည်တို့၏ အာဒေသ၌၎င်း၊

*တဿ စဝဂ္ဂ သုတ်၌လာသော ဓာတွန်နှင့်တကွဖြစ်သော ယ-၏ အာဒေသ၌၎င်း၊

*တပ စသည်မှ နောက်၌သက်သော သီပစ္စည်း၏ သအက္ခရာ၌၎င်း၊

*ဆန်းစောင့်ရာ၌၎င်း၊

*ဃရ၊ ဈေ၊ ဓံသု၊ ဘမှ စသောဓာတ်တို့၏ အဓမ္မည်း၌၎င်း၊

*ရဿသရသုံးလုံး၊ အာဒိဃမှ နောက်ဖြစ်သော ဝဂ်၏ စတုတ္ထ၊ ဒုတိယအက္ခရာတို့၌၎င်း၊ ဒွေဘော်လာရပါသည်။

(ဆောင်) *ပ၊ပတိ၊နှင့် ပဋိ၊ကမု၊ ကုသ၊ ကုဓ၊ ကိ၊ ဂဟဟု၊ ဇုတ၊ ဉာ၊ သိ၊ သု၊ သူ၊ သမ္ဘူ၊ သရ၊ သသ၊ သောဠသတို့၊ အဓမ္မည်းမှာ ဒွေဘော်လာ။

*တိက၊ တယ၊ တိ သက၊ အဓမ္မည်းမှာ ဒွေဘော်လာ။

*ဝ-ကာရိယ၊ဗ-ဟူက၊ မုချဒွေဘော် ရောက်မြဲ။

- *ဥ,ဒု,နိ,နောက်၊ဒွေဘော်ရောက်၊မပေါက်ကန်မြို့။
- *စတု,ဆသာ၊ဤသင်္ချာ၊ နောက်မှာဒွေဘော်ဆင်မြို့။
- *သန္တာဒေသ၊ သ-ဟူက၊ နောက်မှာဒွေဘော်ဆင်မြို့။
- *ယဝတံသုတ်၊ ပြီးပြယုဂ်၊ ထုတ်လေဒွေဘော်ချည်း။
- *ဟေဉ်,သယေစ၊ပြီးသမျှ၊ ဘာဝဒွေဘော်ချည်း။
- *တပါဒိတော၊ သက်သောသီမှာ၊ ဒွေဘော်လာ။
- *ဝံညု,ဘမ,၊ဈေ,ယရတို့၊ အစမျည်းမှာ၊ ဒွေဘော်လာ။

ဝဂ္ဂေယျ ယောသာယောသာနံ တတိယပဌမာ

မေး။ ဝဂ္ဂေယျ သာမညဆိုထားသောကြောင့် ဝဂ်ချင်းမတူသော အက္ခရာ အချင်းချင်း ဤသုတ်ဖြင့် ဒွေဘော်လာနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ ဌာနနိးစပ်သောအားဖြင့် ဆိုင်ရာဝဂ်၏ တတိယက္ခရာ၊ ပထမက္ခရာ တို့သာ ဤသုတ်ဖြင့်ဒွေဘော်လာရပါသည်။

မေး။ ယောသာယောသာနံ ဟူသောသဒ္ဒါဖြင့် အဘယ်အက္ခရာတို့ကိုသာ ယူသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသုတ်မရှိလျှင် ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ သုတ်ဖြင့် သဒ္ဒါသဒွေဘော် ရောက်နိုင်သည့်အတွက် ဤသုတ်ကိုသတ်မှတ်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သော ကြောင့် ယောသာယောသာနံသဒ္ဒါဖြင့် ဝဂ်၏စတုတ္ထ ,ဒုတိယအက္ခရာ တို့ကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ယောသာယောသာနံ ၌ ယောသအရ ပဉ္စမက္ခရာကိုယူ၍ တတိယ က္ခရာဒွေဘော် လာနိုင်ပါသလော။

၂၂

ဖြေ။ မလိုလားအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၍ ယောသအရ စတုတ္ထက္ခရာကိုသာ ယူရသောကြောင့်၎င်း၊ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေသုတ်မှ ဌာနသဒ္ဓါလိုက်လာသောကြောင့်၎င်း၊ ကတညူစသောပြယုဂ်၌ ပဉ္စမက္ခရာဝယ် တတိယက္ခရာဒွေဘော်မလာနိုင်ပါ။
 (ကတညူ၌ တတိယက္ခရာဒွေဘော်လာ၍ ကတညူ ဟုမဖြစ်နိုင်)

သန္တိ တတိယပိုင်းပြီး၏

သန္တိ စတုတ္ထပိုင်း

အံ ဗျူနေ နိဂ္ဂဟိတံ

မေး။ နိဂ္ဂဟိတံကို အံပြုခြင်း အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ချေခြင်း ၊ အာဒေသပြုခြင်းဟူသော ကာရိယကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ နိဂ္ဂဟိတံကို အံပြုခြင်းသည် မိန္ဒုပြောက်သာ ပြုအပ်သည်ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ အ-အက္ခရာကို ထည့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရွတ်ဆို၍ ရခြင်းအကျိုးငှါ အ-အက္ခရာကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို အံပြုရာ၌ အသရမပါဘဲ မိန္ဒုပြောက်သာ ပြုရမည်လော (သို့မဟုတ်) အသရနှင့်တကွ ပြုရမည်လော။

ဖြေ။ အံပြုရာ၌ မိန္ဒုပြောက်သာ ပြုရပါသည်။ (တနည်း) အသရနှင့် တကွ အံပြုရပါသည်။

ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ

မေး။ ဝဂ်ဗျည်းနှောင်းရာ၌ နိမိတ်ဝဂ်ဗျည်းမှတစ်ပါး အခြားဝဂ်ဗျည်း၏ ဝဂ္ဂန္တံပြုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ နှောင်းသောနိမိတ်နှင့် ကာရီဖြစ်သောနိဂ္ဂဟိတ်တို့၏ ဌာနနီးစပ်သောအားဖြင့် နိမိတ်ဝဂ်ဗျည်း၏ ပဉ္စမက္ခရာသာ ပြုရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ပါသောဝါသဒ္ဓါ၏ အနက်နှင့် သတ်မှတ်ချက်တို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝေတ္တိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် *တဏှင်္ဂရော၊ ရုဏဉ္စဟော စသောပြယုဂ်တို့၌ အမြဲဝဂ္ဂန္တံပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ *တင်္ဂရောတိ၊ ဓမ္မဉ္စရေ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဝိကပ်အားဖြင့် ဝဂ္ဂန္တံပြုရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ *န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ သရဏံ ဂစ္ဆမိ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဝဂ္ဂန္တံလုံးဝမပြုရခြင်း=အသန္တဝိဓိ တို့ကို သတ်မှတ် ပြပါသည်။

မေး။ ပရော ဝါ သရော သုတ်မှ သီဟဂတိကနည်းဖြင့် ဝါသဒ္ဓါအလိုက်ခံ၍ ဝဂ္ဂန္တံ ဝဂ္ဂေ ဟု သုတ်တည်လျှင် ပြီးနိုင်ပါသလော။

(သို့မဟုတ်) အံ ဗျဉ္စနေ နိဂ္ဂဟိတ်သုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို အံဖြူခြင်း အစီအရင်တစ်မျိုးရှိသောကြောင့် ဤသုတ်အစီအရင်မမြဲပုံ ထင်ရှား သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် ဝါသဒ္ဓါထည့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်းသည် အနက်တစ်မျိုးကို သိစေရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓိနော၊ ပုလ္လိင်္ဂံ စသောပြယုဂ်၌ သံဃပသာရ၏အဆုံး၊ ပုံ၏အဆုံးဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်တို့ကို လ-အက္ခရာ

ကြောင့် လ-ပြုနိုင်ပါသည်။

စတော ၉

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဧဝံနိပါတ်၊ ဟိနိပါတ်မှအခြားသော အက္ခရာ၊ ဟအက္ခရာနှောင်းရာ၌ ၂-မပြုရပါ။

သဒ္ဓယစ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏ သတ်မှတ်ချက်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် သံပုဒ်၏ အဆုံးဖြစ်သောနိဂ္ဂဟိတ်မှ၎င်း၊ သဗ္ဗနာမ် ယအက္ခရာနှောင်းသော နိဂ္ဂဟိတ်မှ၎င်း၊ အခြားတစ်ပါးသောအရာ၌ ၂-မပြုရဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ “သဟယေစ”ဟု ဆိုသင့်လျက် “သယေစ”ဟုဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသောစသည်၌ကဲ့သို့ ပါဠိတော်၌ ဂွတ်လွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ အက္ခရာကိုချေနိုင်၏ဟု မှတ်သားရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မဝါ သရေ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ယ၊ တ၊ စတသဒ္ဓါမှနောက်ဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်ကိုသာ ၁-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ သရေဟဆိုသဖြင့် သရနောင်းရာ၌သာ မ၊ဒပြုနိုင်ပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မဒါဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် “ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ”စသော ပြယုဂ်၌ ဗျည်းကြောင့်လည်း ဝိကပ်အားဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုနိုင်ပါသည်။

ယ ဝ မ ဝ န တ ရ လာစာဂမာ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးနှင့် ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ဂ-အက္ခရာလာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။
ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိပါသည်။

မေး။ ယ-အက္ခရာသည် အဘယ်သရနောင်းရာ၌ , အဘယ်ပုဒ်နောင်းလာရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဣအက္ခရာ ,အက္ခရာစသည်တို့ကြောင့် ယထာစသောသဒ္ဓါတို့ နောက်၌၎င်း၊ သရနောင်းရာ၌ ဝိပရိစသောသဒ္ဓါတို့နောက်၌၎င်း၊ လာရပါသည်။

(ဆောင်) ဣနှင့် ဧဝ၊ ဧတ္တသဒ္ဓါ၊ နှောင်းလေရာဝယ်၊ ယထာ၊ မာ၊ တံ၊ တစ်ဖန် န, နဝ၊စသည်ပုဒ်ရှိ၊ ပါဠိတို့နောက်၊ ယ လာရောက်၏၊ ဝိပရိနှင့် နှို၏နောက်ဝယ်၊ သရဆွယ်လည်း၊ လာဘွယ်တစ်ရပ်၊ ဤသို့မှတ်သည်၊ ကျမ်းမြတ်ရူပသိဒ္ဓိ အဆိုတည်း။

မေး။ ဝ-အက္ခရာ ,မ-အက္ခရာတို့ လာခြင်းနှင့်စပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

၂၆

ဖြေ။ ဝ-အက္ခရာသည် အဝဏ်နှင့်ဥအက္ခရာတို့ကြောင့် တိ-စသောသဒ္ဒါတို့၏နောက်၌ လာရပါသည်။

မ-အက္ခရာသည် ဆန်းစောင့်ရာဌာနစသည်တို့ဝယ် နောက်သရကြောင့် လဟုစသောသဒ္ဒါတို့၏နောက်၌ လာရပါသည်။

(ဆောင်) အ-ဝဏ်, ဥ,ပါ၊ နှောင်းလေရာဝယ်၊ တိသဒ္ဒါဟု၊ ဆုဆုတို့နောက်၊ ဝ-လာရောက်ဟု၊ သတ်မှတ်ပြု၏။

လဟုစသား၊ ပုဒ်နောက်များဝယ်၊ ကပ်ကွယ်သရာ၊ ဆင်သင်ပါမူ၊ ဆန္ဒာနုရက်၊ ရွတ်လွယ်ချက်ပြ၊ နှစ်ကျိုးရ၊ မ- လာကြလေသည်။

မေး။ ဒ-အက္ခရာကို အဘယ်၌ လာရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ဥ-ဥပသာရ, သကိ, ကေန, ကိဉ္စိ, ကိသ္မိဉ္စိ, ကောစိ, သမ္မာ, ယာဝ, တာဝ, ပုန, ယ, တ, ဧတ, အတ္တ, သ-စသောသဒ္ဒါတို့မှနောက်၌ ဒ-အက္ခရာလာရပါသည်။

(ဆောင်) ဥ-ဥပသင်္ဂ၊ နိပါတ်တွက်မူ၊ မှတ်ယူ သက၊ ကေနစိသို့၊ စိ၊ နိပါတ၊ ဆုံးသမျှနှင့်၊ ယာဝ, တာဝ၊ သမ္မာ, ပုန, နာမ်ပုဒ်ပြမူ၊ ယ, တ, ဧတ၊ အတ္တ, သ-တည်း၊ အည၏နောက်၊ ဒ-လာရောက်သည်၊ မှတ်လောက်, ရူပသိဒ် အဆိုတည်း။

သကဒါဂါမိ ရုပ်ပြီးဆုံး ။သကဒါဂါမိကို သကိ+အာဂါမိဟုပုဒ်ဖြတ်၊ ကွစိလောပံသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ တေသု ဝုတ္တိ သုတ်ကြီးဖြင့် ကိ-၌ ဣကို အ-ပြု၊ ယဝမဒနသုတ်ဖြင့် ဒ-အက္ခရာလာ၊ အ-သို့ကပ်၊ သကဒါမိပြီး၏။

(မှတ်ချက်) ရူပသိဒ်အလိုကျ သကိ+အာဂါမိဟုပုဒ်ဖြတ်စေလို၏။

၂၇

မေး။ န-အက္ခရာ၊ တ-အက္ခရာတို့ကို အဘယ်၌ လာရပါသနည်း။

ဖြေ။ န-အက္ခရာသည် အာယတိသဒ္ဓါ၏ အစ၌ လာရပါသည်။

တ-အက္ခရာသည် ယသ္မာ၊ တသ္မာ၊ အဇ္ဇ၊ စသည်တို့မှ နောက်၌ ဣဟ၊ အဂ္ဂ စသည်တို့ကြောင့် လာရပါသည်။

(ဆောင်) န-အက္ခရာ၊ လာထုံးမှာမူ၊ အာယတိဆိုက်၊ အစ၌သာ၊ နောက်လာ တ-တွက်၊ လာရန်ခက်သော်၊ နှောင်းလျက် ဣဟ၊ ရှိတုံက လျှင်၊ ယသ္မာ၊ တသ္မာ နောက်၌သာတည်း။ တစ်ဖြာအဂ္ဂေ၊ နှောင်းလေ အဇ္ဇ၊ နောက်၌ တ-မူ၊ အဋ္ဌကထာ၊ မလာမသုံး၊ ပေါင်း၍သုံးသည်၊ မှတ်ထုံး ဘာသာဋီကာတည်း။

မေး။ ရ-အက္ခရာကို အဘယ်၌ လာရပါသနည်း။

ဖြေ။ နိ၊ ဒ၊ ပါတု၊ ပုန၊ ဓိ၊ ပါတ၊ စတု၊ စသည်တို့မှ နောက်၌ ၎င်း၊ သရမှ နောက်၌ ဣဝ၊ ဝေသဒ္ဓါတို့ကြောင့် ဆန်းစောင့်သော အရာဝယ်၎င်း၊ ရ-အက္ခရာလာရပါသည်။

လ-အက္ခရာသည် ဆသချ်သဒ္ဓါတို့မှ နောက်၌ လာရပါသည်။

(မှတ်ချက်) လနှင့် ဋတို့၏ အထူးမရှိပါ။

(ဆောင်) ရ-အက္ခရာလာရာကိုမူ၊ နိ၊ ပါတုနှင့်၊ ဓိ၊ ဒ၊ ပုန၊ စတု၊ စရေ၊ ပါ-တစ်ထွေ နောက်၊ တစ်ကန်ရောက်၏၊ မဖောက်တစ်ဝ၊ သရ နောက်မှာ၊ ဣဝေ ဝကြောင့်၊ ဆန္ဒာနုရက်၊ လိုရာဖက်၍၊ ဆက်ဆက် ရ-ကို၊ လာဘို့ဆို၏၊ မှတ်လိုတစ်ချက်၊ လ-အတွက်ကား၊ သက်သက်သချ်၊ ဆ-နောက်သာလျှင်၊ ရောက်ရာနည်းပါး၊ ထို့ပြင်ခြားသည်၊ မှတ်သား လ-ဋ မထူးတည်း။

(*)(*)(*)(*)

၂၈

ကွစိ ဩ ဗျဉ္ဇနေ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဩအက္ခရာကို အဘယ်သဒ္ဒါတို့နှင့် လာရပါသနည်း

ဖြေ။ အတိပ္ပသဒ္ဒါ၊ ပရသဒ္ဒါတို့မှနောက်၌ ဩအက္ခရာ လာရပါသည်။

နိဂ္ဂဟိတဉ္စ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာရာဌာနနှင့် အဘယ်၌နိဂ္ဂဟိတ်လာရသည်ကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရွတ်လွယ်ရာဌာန(သုခုမ္မာရဏဌာန)၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာရပါသည်။
 ၎င်းနိဂ္ဂဟိတ်သည် ရဿသရသို့အစဉ်လိုက်သောကြောင့် ရဿသရမှ နောက်၌သာ လာရပါသည်။

(ဆောင်) ရဿနောက်မှာ၊ ဗိဇ္ဇလာ၊ သုခုမ္မာရဏအရာတည်း။

ကွစိ လောပံ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ချေးရာဌာနတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဆန်းစောင့်ရာဌာန၊ ရွတ်လွယ်စေလိုသောဌာနတို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေရပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဗျဉ္ဇနေစ သုတ်၌လည်း တူ၏။

(ဆောင်) ကွစိ လောပေ၊ ဗျဉ္ဇနေတို့၊ ဆန်းနေသော်ပျက်၊ ရွတ်သော် ခက်ဟု၊ ကြောင်းချက်နှစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးမျိုးကြောင့်၊ ချေရိုးနည်းမှန်၊ မြတ် ကျမ်းဂန်၊ ပုံစံတွေ့တိုင်းရူ။

ပရော ဝါ သရော

မေး။ ဤသုတ်၌ပါသော ဝါသဒ္ဒါ၏ အကျိုးကိုရေးပါ။

၂၉

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဣတိ၊ ဣဝ
ဣဒါနိ၊ အသိ၊ အပိ၊ ဧဝ၊ စသောပုဒ်တို့မှတစ်ပါးသောပုဒ်တို့၌ မချေရ
ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ဆောင်) ဧဝ၊အပိ၊ ဣဒါနိနှင့်၊ ဣတိ၊ဣဝ၊ အသိမှကြွင်း၊ ပုဒ်ခပင်း
ကား၊လျှင်းမချေရာ၊ ပရောဝါ၏၊ မှတ်ပါအသန္တဝိမိတည်း။

ဗျဉ္ဇနောစ ဝိသညောဂေါ

မေး။ အဘယ်ကို သံယုဂ်ဟုခေါ်ပါသနည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်မျှည်း
ကိုချေရပါသနည်း။

ဖြေ။ သရတစ်လုံးတည်း၌ ဗျည်းနှစ်လုံးတည်နေခြင်းကို သံယုဂ်ဟုခေါ်
ပါသည်။

ဤသုတ်ဖြင့် သံယုဂ်၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သော ရှေ့ဗျည်းကို
ချေရပါသည်။

မေး။ ဝိသညောဂေါ ၌ သညောဂအရ၊ ဝိသညောဂအရတို့ကို ကောက်
ပြပါ။

ဖြေ။ သညောဂအရ= ရှေ့ဗျည်းကို ယူရပါသည်။
ဝိသညောဂအရ= နောက်ဗျည်းကို ယူရပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဝါသဒ္ဓါအကျိုးသည် ကစွည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သန္နိ စတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏

သဒ္ဓိ ပစ္စုပ္ပန်

ဂေါ သရေ ပုထဿ ဂမော ကွစိ

မေး။ အာဂမော အရ အာဂမ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထင်ရှားမရှိသောအကွရာ၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အာဂမမည် ပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဂ-အကွရာလာရာဝယ် သုတ်၌ အန္တသဒ္ဓါမပါဘဲ အဘယ်သို့လျှင် ပုထသဒ္ဓါ၏အဆုံးဟု သိနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သရေဟူသောနိမိတ်နှင့် နီးကပ်သည်၏အစွမ်းကြောင့် ပုထသဒ္ဓါ၏ အဆုံးဟု သိနိုင်ပါသည်။ (ဝါ) ပုထသဒ္ဓါ၏အဆုံး၌ လာရပါသည်။

ပါဿ ဓမ္မော ရသော

မေး။ အဘိဟူသောပုဒ်ကို အဘိဏ္ဍဇ္ဇေတဿ ဟု ဝုတ္တိ၌ဆိုသောကြောင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဆုံးသောပုဒ်ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ အဘိသဒ္ဓါသည် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဆုံးသောပုဒ်မဟုတ်၊ ပထမာဝိဘတ်ဆုံး သောပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘိသဒ္ဓါသည် ပထမာဝိဘတ်ဆုံးသောပုဒ်ဖြစ်ပါလျက် အဘယ် ကြောင့် “အဘိဏ္ဍဇ္ဇေတဿ”ဟု ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အပြု-အာဒေသကို ငဲ့သောကြောင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုရပါ သည်။ (ဥပမာ) အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဣလပေဟိ သုတ်၌ အံမောဟူသော ပထမန္တပုဒ်ကို “အံ ဝစနဿစ၊ မ ကာရဿစ” ဟု ဖွင့် ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

အတိဿ စန္ဒဿ

မေး။ အတိဿ ဌံ အတိသဒ္ဓါသည် ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်ရကား သဗ္ဗာသမာဓုသော "သုတ်ဖြင့် သ-ဝိဘတ်ကိုချေ၍ အတိစန္ဒဿဟု သုတ်တည်သင့်ပါသလော။

ဖြေ။ အတိသဒ္ဓါသည် ဥပသာရပုဒ်အတုသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ်ကိုမချေဘဲ "အတိဿ စန္ဒဿ" ဟုသာ သုတ်တည်သင့်ပါသည်။

မေး။ အန္တဿ အရ အတိ၌ တိ၏ အဆုံး လ္လဝဏ်ကို ယူရမည်လော၊ သို့မဟုတ် တိသဒ္ဓါတစ်ခုလုံးကို ယူရမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ အန္တသဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါအစီအရင်ကို တားဖြစ်သောအရာဝယ် ဤသုတ်ကိုဆိုခြင်းကြောင့် အတိသဒ္ဓါ၏အဆုံးဖြစ်သော တိသဒ္ဓါတစ်ခုလုံးကိုသာ ယူရပါသည်။ လ္လဝဏ်ကို မယူရ။

မေး။ အန္တဿအရ တိကို မယူဘဲ လ္လဝဏ်ကို ယူခဲ့လျှင် အဘယ်အပြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အတိဿ စန္ဒဿ ဟူသော ဤသုတ်ကိုဆိုခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပုထဿ ဗျဉ္ဇနေ

မေး။ ပုထဿ ဟူသောပုဒ်ကို သမာသ်ပုဒ်အဖြစ်ယူ၍ သုတ်နက်ပေးပြီး၊ သမာသ်ပုဒ်အဖြစ် ယူရခြင်းအကျိုးကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သုတ်နက်= ဗျဉ္ဇနေ-နောက်ဗျည်းကြောင့် ၊ ပုထဿ-ပုထသဒ္ဓါ၏ အ-၏၊ ဥ-ဥအပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၃၂

ပုထဿကို သမာသ်ပုဒ်အဖြစ် ယူလျှင် လိုက်လာသောအန္တသဒ္ဓါပို
သောကြောင့် ထိုအန္တသဒ္ဓါပိုဖြင့် မနုဉ်းသောပြယုဂ်ဝယ် သရနောင်း
ရာ၌ ပုထသဒ္ဓါမှတစ်ပါးသောသဒ္ဓါ၏ အစိတ်ကိုလည်း ဥပြုရခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။

ထနုပဓိဋ္ဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော

မေး။ အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ မစီရင်အပ်သေးသော အစီအရင်ထူးရှိသောပုဒ်တို့ကို ဆိုအပ်ပြီး
သော နည်းများအတိုင်း ရုပ်ပြီးနိုင်၏ဟု ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်
ကို ဆိုရပါသည်။

ရှပ်အထူးများ။

ပယိရုဒါဟာသီကို ပရိယုဒါဟာသီ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒေါဿေစ
သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ရ-ယ ကို ယ-ရ ဟု ရှေ့+နောက်ပြန်၊ ပြီး၏။

အယိရဿကို အရိ+ယဿ ပုဒ်ဖြတ်၊ အထက်ပါအတိုင်း စီရင်ပါ။

ဗဂါဗာဇောကို ဗဟု+အာဗာဇော ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ ဟ-၌ ၂ ကို
ဝ-ပြု၊ ဒေါဿေစသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ဟ=ဝကို ဝ=ဟဟုရှေ့+နောက်
ပြန်၊ ဟွ ကို အာသို့ကပ်၊ ဗဂါဗာဇောပြီး၏။

နိက္ခမတိကို နိ+ကမတိပုဒ်ဖြတ်၊ ဒေါဿေစသုတ်၌ စသဒ္ဓါ
ဖြင့် က-ကို ခ-ပြု၊ ဝဂ္ဂေယောသာယောသာနံသုတ်ဖြင့် အသဒိသဒ္ဓေ
ဘော်လာ နိက္ခမတိပြီး၏။

(နိပ္ပတ္တိ=နိ+ပတ္တိ ၊ နိစ္ဆယော=နိ+စယော ၊ နိစ္ဆရတိ=နိ+စရတိ၊
နိစ္ဆရကံ= နိ+တရကံ စသည်တို့၌လည်း နိးမှီး၍သိပါလေ)

သန္တိ အဓိပ္ပါယ်ပြီး၏

ပဒေသနာတရားပုဒ်ဖြတ်ခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားစာအုပ်များကို အခမဲ့အဖြစ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုခြင်း

သရာ သရေ လောပံ

လောကဂ္ဂပုပ္ဖလော	လောက+အဂ္ဂပုပ္ဖလော
ပညိန္ဒြိယံ	ပညာ+ဣန္ဒြိယံ
တီဏိမာနိ	တီဏိ+ဣမာနိ
နောဟေတံ	နောဟိ+ဧတံ
ဘိက္ခုနောဝါဒကော	ဘိက္ခုနီ+သြဝါဒေါ
မာတုပဋ္ဌာနံ	မာတု+ဥပဋ္ဌာနံ
သမေတာယသ္မာ	သမေတု+အာယသ္မာ
အဘိဘာယတနံ	အဘိဘူ+အာယတနံ
နောမတ္ထိ	နော+မေအတ္ထိ
သဗ္ဗေဝ	သဗ္ဗေ+ဧဝ
တယသုဓမ္မာ	တယော+အသုဓမ္မာ
အသန္တေတ္ထံ န ဒိဿန္တိ	အသန္တော+ဧတ္ထံ န ဒိဿန္တိ

ဝါ ပရော အသရူပါ

ယဿ ဒါနိ	ယဿ+ဣဒါနိ
သညာတိ	သညာ+ဣတိ
ဆာယာဝ	ဆာယာ+ဣဝ
ကထာဝကာ	ကထာ+ဧဝကာ
ဣတိပိ	ဣတိ+အပိ
အဿဏီသိ	အဿဏီ+အသိ
ဧက္ခန္ဒြိယံ	ဧက္ခန္ဒ+ဣန္ဒြိယံ

၃၄

အကတညူသိ	အကတညူ+အသိ
အာကာသေဝ	အာကာသေ+ဣဝ
တေပိ	တေ+အပိ
ဝန္ဓေဟံ	ဝန္ဓေ+အဟံ
သောဟံ	သော+အဟံ
စတ္တာရေမေ	စတ္တာရေ+ဣမေ
ဝသလောတိ	ဝသလော+ဣတိ
မောဂ္ဂလာနောသိ	မောဂ္ဂလာနော+အာသိ
ပါတောဝ	ပါတော+ဝေ

ကွစ သဝဏ္ဏံ လုစတ္တ

ဗန္ဓုသေဝ	ဗန္ဓုသေ+ဣဝ
ဥပေက္ခတိ	ဥပ+ဣက္ခတိ
ဥပေတော	ဥပ+ဣတော
အဝေဗ္ဗ	အဝ+ဣဗ္ဗ
နိနောရိတံ	နိန+ဣရိတံ
နောပေတိ	န+ဥပေတိ
စန္ဒောဒယော	စန္ဒ+ဥဒယော
ယထောဒကေ	ယထာ+ဥဒကေ

ဝိယံ

တတြာယံ	တတြာ+အယံ
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ	=ဗုဒ္ဓ+အနုဿတိ
သာတ္ထိကာ	သ+အတ္ထိကာ

ပညပါဿ	ပညပါ+အဿ
တဒါဟံ	တဒါ+အဟံ
ယာနိဓဘူတာနိ	ယာနိ+ဣဓဘူတာနိ
ဂစ္ဆမိတိ	ဂစ္ဆမိ+ဣတိ
အတိတော	အတိ+ဣတော
ကိကိဝ	ကိကိ+ဣဝ
ဗဟုပကာရံ	ဗဟု+ဥပကာရံ
မဇုဒကံ	မဇု+ဥဒကံ
သုပဓာရိတံ	သု+ဥပဓာရိတံ
ယောပါယံ	ယောပိ+အယံ
ဣဒါနာဟံ	ဣဒါနိ+အဟံ
သဇာယံ	သ+ဇ+အယံ
အပ္ပဿုတာယံ	အပ္ပဿုတော+အယံ
ဣတရိတရေန	ဣတရ+ဣတရေန
သဒ္ဓိဓဝိတ္တံ	သဒ္ဓိ+ဣဓဝိတ္တံ
ကမ္မုပနိဿယော	ကမ္မု+ဥပနိဿယော
တထုပမံ	တထာ+ဥပမံ
ရတ္တုပရတော	ရတ္တိ+ဥပရတော
ဝုပသမော	ဝိ+ဥပသမော

ပုဗ္ဗ ၁၈

လောကဿာတိ	လောကဿ+ဣတိ
ဒေဝါတိ	ဒေဝ+ဣတိ
ဝိတိပတန္တိ	ဝိ+အတိပတန္တိ

၃၆

ဝိတိနာမေန္တိ	ဝိ+အတိနာမေန္တိ
သံဃာဋီပိ	သံဃာဋီ+အပိ
ဒီဝိတဟေတုပိ	ဒီဝိတဟေတု+အပိ
ဝိဇ္ဇူဝ	ဝိဇ္ဇူ+ဣဝ
ကိ သုဓ ဝိတ္တံ	ကိ သု+ဣဓ ဝိတ္တံ
သာဓုတိ	သာဓု+ဣတိ

ယမေဝန္တဿာဒေသော

ဗျာယံ ဓမ္မော	မေ+အယံ ဓမ္မော
ပုတ္တော တျာဟံ	ပုတ္တော တေ+အဟံ
တျာဿ ပဟိနာ	တေ+အဿ ပဟိနာ
ပဗ္ဗတျာဟံ	ပဗ္ဗတေ+အဟံ
ယျာဿ	ယေ+အဟံ

ဝမောဒုဒန္တနံ

ယာဝတကုဿ ကာယော	ယာဝတကော+အဿ ကာယော
တာဝတကုဿ ဗျာမော	တာဝကော+အဿ ဗျာမော
ကုတ္တော	ကော+အတ္တော
အထဒ္ဓဿ	အထဓေါ+အဿ
အဟံဒ္ဓဇ္ဇ	အဟံဓေါ+အဇ္ဇ
ယှာယံ	ယော+အဟံ
သုဿ	သော+အဿ
သ္မေဝ	သော+ဧဝ
ယတ္တာမိကရဏံ	ယတော+အမိကရဏံ

အနန္ဒမာသံ	အနု+အန္ဒမာသံ
အနွေတိ	အနု+အေတိ
သွာဂတံ	သု+အာဂတံ
သွာကာရော	သု+အာကာရော
ဒွါကာရော	ဒု+အာကာရော
စက္ခုပါထံ	စက္ခု+အာပါထံ
ဗဟုဗာဓော	ဗဟု+အာဗာဓော
ပါတုကာသိ	ပါတု+အာကာသိ
နက္ခေဝ	န တု+ခေဝ

အဓိပ္ပာယ် ၁ ခု တိ

အစွန္တံ	အတိ+အန္တံ
အဗ္ဗေဒါတာ	အတိ+ဩဒါတာ
ပစ္စယော	ပတိ+အယော
ပစ္စာဟရတိ	ပတိ+အာဟရတိ
ပစ္စေတိ	ပတိ+အေတိ
ဣစ္စဿ	ဣတိ+အဿ
ဣစ္စေတံ	ဣတိ+အေတံ
ဣစ္စာဒိ	ဣတိ+အာဒိ

ဒေါသယ ၈

ကေမိဒါဟံ	ကေမိဓ+အဟံ
သာဟုဒဿနံ	သာရု+ဒဿနံ (သေဒွါအကျိုး)

၃၀

ဒေါလောသုတ် သေခွါအစဉ်

နိက္ခမံတိ	နိ+ကမတိ(က-ကို ခ-ပြု)
နိပ္ပတ္တိ	နိ+ပတ္တိ (ပ-ကို ခ-ပြု)
နိစ္ဆယော	နိ+စယော(ခ-ကို ဆ-ပြု)
နိစ္ဆရတိ	နိ+စရတိ(ခ-ကို ဆ-ပြု)
နိတ္တရဏံ	နိ+တရဏံ(တ-ကို ထ-ပြု)
ကုဗ္ဗန္တော	ကု+ဝတော(ဝ-ကို ဗ-ပြု)

ကမ္မာနောသေသ်တို့ကိုလည်း ဝ,နှစ်လုံးဖြင့်ချည်းတည်၍ ဗ,ပြုပါလေ

ပလိပန္နော	ပရိ+ပန္နော(ရ-ကို လ-ပြု)
ပလိဗောဓော	ပရိ+ဗောဓော
ပလ္လင်္ဂံ	ပရိ+အင်္ဂံ
တရုနော	တရုနော
မဟာသာလော	မဟာသာ+ရော
မာလုတော	မာ+ရုတော
သုခမာလော	သုခမာ+ရော
ဒုက္ခင်္ဂံ (သုကင်္ဂံ)	ဒုက္ခ+တံ (သုက+တံ) (တ-ကို င-ပြု)
ပဟဇ္ဇော	ပဟ+တော
ပတ္တဇ္ဇော	ပတ္တ+တော
ဥဒ္ဓဇ္ဇော	ဥဒ္ဓ+တော
ဝိသဇ္ဇော	ဝိသ+တော
နိယကော	နိယ+တော(တ-ကို က-ပြု)
နိယံပုတ္တံ	နိဇံ+ပုတ္တံ(ခ-ကို ယ-ပြု)
ကုလူပကော	ကုလူပ+ဂေါ(ဂ-ကို က-ပြု)

ပထိဓာနံ	ပ+နိဓာနံ(န-ကို က-ပြု)
ပထိပါတော	ပ+နိပါတော
ပဏာမော	ပ+နာမော
ပထိတံ	ပ+နိတံ
ပရိဏတော	ပရိ+နတော
ပရိဏာမော	ပရိ+နာမော
နိဏ္ဏယော	နိ+နယော
ဥဏ္ဏတော	ဥ+နတော
ဩဏတော	ဩ+နတော

ဣဝဇ္ဇော ယံ နဝါ

ပဋိသန္ဓာရဝုဗ္ဗဿ	ပဋိသန္ဓာရဝုတ္တိ+အဿ
သမ္ဗာဝိတျာနုဘုယျတေ	သမ္ဗာဝိတ္တိ+အနုဘုယျတေ
ဗျဉ္ဇနံ	ဝိ+အဉ္ဇနံ
ဗျာကတော	ဝိ+အာကတော
နဒျာသန္ဓော	နဒီ+အာသန္ဓော

ဓဝါဒိယံ ခိ ပုဗ္ဗေ ဘ ဓ ရဿော

ယထရိဝ	ယထာ+ဧဝ
တထရိဝ	တထာ+ဧဝ

သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနန

အဓ္စယော	အဓ္စယော(ယဗျည်းကြောင့် ခွန့် ဒီဃမပြုရ)
ပဓ္စယော	ပဓ္စယော

၄၀

ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ	ဘာသတိ+ဝါ ကရောတိ+ ဝါ
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ	ဝေဒနာ+က္ခန္ဓာ(က္ခယျည်းကြောင့် ရသမပြုရ)
ဘာဂျဝါ	ဘာ+ဂျဝါ
ဘဒြောကသာမိဝ	ဘဒြော ကသာ+မိဝ
ဒီယတိ	ဒီ +ယတိ
တုဏှိဘူတော	တုဏှိ+ဘူတော
သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ	သော+ဓမ္မံ ဒေသေတိ(လောပဉ္စတကြာ ကာရောဖြင့် သြကို မချေရ၊ပကတိပြု)

သရေ ကွပ်

အလုပ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ ပကတိပြုပြုယုဂ်

ကတမာ စာနန္တ အနိစ္စသညာ	ကတမာ စာနန္တ+အနိစ္စသညာ
ကတမာ စာနန္တ အာဒိနဝသညာ	ကတမာ စာနန္တ+အာဒိနဝသညာ
သာရိပုတ္တ ဣဓေကဇ္ဇော	သာရိပုတ္တ+ဣဓေကဇ္ဇော
ဧဟိ သီဝိက ဥဋ္ဌေဟိ	ဧဟိ သီဝိက+ဥဋ္ဌေဟိ
ဥပါသကာ ဣဓေကဇ္ဇော	ဥပါသကာ+ဣဓေကဇ္ဇော
ဘောတိ အပေျ	ဘောတိ+အပေျ
ဘိက္ခု အရောဂံ တဝ သီလံ	ဘိက္ခု +အရောဂံ တဝ သီလံ
သိဉ္စ ဘိက္ခု ဣမံ နာဝံ	သိဉ္စ ဘိက္ခု +ဣမံ နာဝံ
ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဝဒါမိ	ဘိက္ခဝေ+ဧဝံ ဝဒါမိ
ဂဟပတယော အာနိသံသာ	ဂဟပတယော +အာနိသံသာ

သမာသိမဟုတ်သော ပုဒ်ဆုံးဒီဃနှင့် ပကတိပြုပုံ ဖြန့်ချိ

အာယသ္မာ အာနန္ဒော	အာယသ္မာ + အာနန္ဒော
ဂါထာ အဇ္ဈဘာသိ	ဂါထာ + အဇ္ဈဘာသိ
ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ	ဒေဝါ + အာဘဿရာ ယထာ
တေဝိဇ္ဇာ ဣဒ္ဓိပ္ပတ္တာ စ	တေဝိဇ္ဇာ + ဣဒ္ဓိပ္ပတ္တာ စ
ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ	ဘဂဝါ + ဥဋ္ဌာယာသနာ
ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ	ဘဂဝါ + ဧတဒဝေါစ
အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ	အဘိဝါဒေတွာ + ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ
ဂန္ဓာ ဩလောကေန္တော	ဂန္ဓာ + ဩလောကေန္တော
ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ	ဘူတဝါဒီ + အတ္ထဝါဒီ
ယံ ဣတ္ထိ အရဟာ အဿ	ယံ ဣတ္ထိ အရဟာ + အဿ
သာမာဝတီ အာဟ	သာမာဝတီ + အာဟ
ပါပကာရီ ဥဘယတ္ထ တပုတိ	ပါပကာရီ + ဥဘယတ္ထ တပုတိ
နဒီ ဩတ္ထရတိ	နဒီ + ဩတ္ထရတိ
ယေ တေ ဘိက္ခု အပ္ပိစ္ဆာ	ယေ တေ ဘိက္ခု + အပ္ပိစ္ဆာ
ဘိက္ခု အာမဇ္ဇေသိ	ဘိက္ခု + အာမဇ္ဇေသိ
ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယိ သု	ဘိက္ခု + ဥဇ္ဈာယိ သု
ဘိက္ခု ဧဝမာဟံ သု	ဘိက္ခု + ဧဝမာဟံ သု
ဣမသ္မိ ဂါမေ အာရက္ခဒေဝတာ	ဣမသ္မိ ဂါမေ + အာရက္ခဒေဝတာ
သဗ္ဗေ ဣမေ	သဗ္ဗေ + ဣမေ
ကတမေ ဧကောဒသ	ကတမေ + ဧကောဒသ
ဂမ္ဘီရေ ဩဒကန္တိကေ	ဂမ္ဘီရေ + ဩဒကန္တိကေ
အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ	အပ္ပမာဒေါ + အမတံ ပဒံ

၄၂

သံယော အာဂစ္ဆတု	သံယော + အာဂစ္ဆတု
ကော ဣမံ ပထဝီ ဝိဇ္ဇေဿတိ	ကော + ဣမံ ပထဝီ ဝိဇ္ဇေဿတိ
အာလောကော ဥဒပါဒိ	အာလောကော + ဥဒပါဒိ
ဧကော ကောယ	ဧကော + ကောယ
စတ္တာရော ဩဃာ	စတ္တာရော + ဩဃာ

နိပါတ်ပုဒ်တို့၌ ပကတိပြုပုံ
ဩယုဂ်

အရေ အဟမ္ပိ	အရေ + အဟမ္ပိ
သဓေ ဣမဿ ကာယဿ	သဓေ + ဣမဿ ကာယဿ
နော အဘိက္ကမော	နော + အဘိက္ကမော
အဟော အစ္ဆရိယော	အဟော + အစ္ဆရိယော
အထော ဒုန္နောစ	အထော + ဒုန္နောစ
အထခေါ အာယသ္မာ	အထခေါ + အာယသ္မာ
အထော ဩတ္တဝဓိတ္တကာ	အထော + ဩတ္တဝဓိတ္တကာ
တတော အာမန္တယိ သတ္တာ	တတော + အာမန္တယိ သတ္တာ

နာမ်ပုဒ်တို့၏အဆုံး ဣ+ဥတို့၌
ပကတိပြုပုံ

ဂါယာဟိ အဇ္ဈဘာသိ	ဂါယာဟိ + အဇ္ဈဘာသိ
ပုပ္ဖါနိ အာဟရိ သု	ပုပ္ဖါနိ + အာဟရိ သု
သတ္တု အဒါသိ	သတ္တု + အဒါသိ

ဒီဃ

ကျာဿ ပဟိနာ	ကျ +ဿ ပဟိနာ
သ္မာဿ	သ္မ +ဿ
မဓဝါ မညတိ ဗာလော	မဓဝ +မညတိ +ဗာလော
ဧဝံ ဂါမေ မုနိ စရေ	ဧဝံ ဂါမေ မုနိ +စရေ
ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ	ခန္တိ +ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ
န မင်္ဂါ ဘဝိဿာမိ	န မင်္ဂါ +ဘဝိဿာမိ
သ္မာက္ခာတော	သ္မ +က္ခာတော
ယွဟံ	ယွ +ဟံ
ကာမတော ဇာယတိ သောကော	ကာမတော ဇာယတိ +သောကော
ကာမတော ဇာယတိ ဘယံ	ကာမတော ဇာယတိ +ဘယံ
သက္ကော ဥဇျေ စ သုဟုဇျေ စ	သက္ကော ဥဇျေ +စ သုဟုဇျေ +စ
အနုပယာတော	အနု +ပယာတော
ဒုရက္ခံ	ဒု +ရက္ခံ
ဒုရမံ	ဒု +ရမံ
သုရက္ခံ	သု +ရက္ခံ
ဒုဟရတာ	ဒု +ဟရတာ

ရဿံ

ယိဋ္ဌံ ဝ ဟုတံ ဝ လောကေ	ယိဋ္ဌံ ဝါ +ဟုတံ ဝါ +လောကေ
ယဒိဝ သာဝကေ	ယဒိ ဝါ +သာဝကေ
ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဒသာ တေ	ပုဂ္ဂလာ +ဓမ္မဒသာ တေ
ဘောဝါဒီ နာမ သော ဟောတိ	ဘောဝါဒီ +နာမ သော ဟောတိ
ယထာဘာဝိ ဂုဏေန သော	ယထာဘာဝိ +ဂုဏေန သော

အင်္ဂုကြောင့် ရသေ့ရောက်ပုံ

ယထယံဒံ	ယထာ + ဣဒံ
သမ္ပဒက္ခာတော	သမ္ဘာ + အက္ခာတော

သံဃုဂ်ကြောင့် ရသေ့ရောက်ပုံ

ပရက္ခမော	ပရာ + ကမော
အဿာဒေါ	အာ + သာဒေါ
တဏှက္ခယော	တဏှာ + ခယော
ဈာနဿ လာဘီမိ	ဈာနဿ လာဘီ + အမိ
ဝသီမိ	ဝသီ + အမိ
ထုလ္လစ္စယော	ထု + လ အစ္စယော

လောပဉ္စ တတြာကာရော

သေခေါ ဗျန္တိ ကာဟိတိ	သော + ခေါ ဗျန္တိ ကာဟိတိ
သ ဂစ္ဆံန နိဝတ္တတိ	သော + ဂစ္ဆံန နိဝတ္တတိ
သေဓမ္မော	သော + ဓမ္မော
သေ ပတ္တောသိ	သော + ပတ္တောသိ
သ မုနိ	သော + မုနိ
သ သီလဝါ	သော + သီလဝါ

သေဒ္ဓါအင်္ဂါ

သေ အတ္တော	သော + အတ္တော
သေ အာဘောဂေါ	သော + အာဘောဂေါ
သေ ဣဒါနိ	သော + ဣဒါနိ

(မှတ်ချက်) သရကြောင့် တေသဒ္ဓါ၏အစိတ်ကို သေဒ္ဓါဖြင့် ချေပါ။

ပရစ္ဆေဒ္ဓါဘဝေါ ဌာန

ဣဓ္မမာဒေါ	ဣဓ+ပမာဒေါ
အပ္ပမာဒေါ	အ+ပမာဒေါ
ဝိပ္ပယုတ္တော	ဝိ+ပယုတ္တော
သုပ္ပသန္ဓော	သု+ပသန္ဓော
သမ္ပပ္ပဓာနံ	သမ္ဘာ+ပဓာနံ
အပ္ပတိဝတ္တိယော	အ+ပတိဝတ္တိယော
အဝိပတိပ္ပစ္စယော	အဝိပတိ+ပစ္စယော
သုပ္ပတိဋ္ဌိတော	သု+ပတိဋ္ဌိတော
အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော	အ+ပဋိပုဂ္ဂလော
ဝိပ္ပဋိသာရော	ဝိ+ပဋိသာရော
သုပ္ပဋိပန္နော (သုပ္ပဋိပတ္တိ)	သု+ပဋိပန္နော (သု+ပဋိပတ္တိ)
ပက္ကမော	ပ+ကမော
ပဋိက္ကမော	ပဋိ+ကမော
ဟေတုက္ကမော	ဟေတု+ကမော
အက္ကမံတိ	အာ+ကမတိ
ပရက္ကမတိ	ပရာ+ကမတိ
ယထာက္ကမံ	ယထာ+ကမံ
ပက္ကေသတိ	ပ+ကောသတိ
ပဋိက္ကေသတိ	ပဋိ+ကောသတိ
အနုက္ကေသတိ	အနု+ကောသတိ
အက္ကေသတိ	အာ+ကောသတိ
အက္ကဒ္ဒေါ	အာ+ကုဒ္ဒေါ

အတိက္ခောဇော	အတိ+ကောဇော
ဓနက္ခိတော	ဓန+ကိတော
ဝိက္ခယော	ဝိ+ကယော
အနုက္ခယော	အနု+ကယော
ပဂ္ဂဟော	ပ+ဂဟော
ဝိဂ္ဂဟော	ဝိ+ဂဟော
အနုဂ္ဂဟော	အနု+ဂဟော
နိဂ္ဂဟော	နိ+ဂဟော
စန္ဒဂ္ဂဟော	စန္ဒ+ဂဟော
ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟော	ဒိဋ္ဌိ+ဂဟော
ပဇ္ဇောတော	ပ+ဇောတော
ဝိဇ္ဇောတတိ	ဝိ+ဇောတတိ
ဥဇ္ဇောတော	ဥ+ဇောတော
ကတညူ	ကတ+ညူ
ဝိညူ	ဝိ+ညူ
ပညာဏံ (ဝိညာဏံ)	ပ+ညာဏံ (ဝိ+ညာဏံ)
အနုညာ	အနု+ညာ
မနုညာ	မနု+ညာ
သမညာ	သမ+ညာ
အဝဿယော	အဝ+သယော
နိဿယော	နိ+သယော
သမုဿယော	သမု+သယော
အပ္ပဿုတော	အပ္ပ+သုတော

ဝိသုတော	ဝိ+သုတော
ဗဟုသုတော	ဗဟု+သုတော
အသ္မဝါ	အာ+သ္မဝါ
ပဿမ္ဘန္တော	ပ+သမ္ဘန္တော
ဝိဿမ္ဘတိ	ဝိ+သမ္ဘတိ
အဋ္ဌဿရော	အဋ္ဌ+သရော
ဝိဿရတိ (အနုဿရတိ)	ဝိ+သရတိ (အနု+သရတိ)
ပဿသန္တော (ဝိဿသန္တော)	ပ+သသန္တော (ဝိ+သသန္တော)
ဗဟုဿသန္တော	ဗဟု+သသန္တော
အဿာသော	အာ+သာသော
အဝိဿဇ္ဇေန္တော	အဝိ+သဇ္ဇေန္တော
ဝိဿဇ္ဇေန္တော	ဝိ+သဇ္ဇေန္တော
ပရိစ္စဇ္ဇေန္တော	ပရိ+စဇ္ဇေန္တော
ဥပဒ္ဒဝေါ	ဥပ+ဒဝေါ
ဥပက္ကိလိဋ္ဌော	ဥပ+ကိလိဋ္ဌော
မိတ္တဒါ	မိတ္တ+ဒ
အာယဗ္ဗယော	အာယ+ဝယော
ဥဒဗ္ဗဟိ	ဥဒ+ဝဟိ
ကုသလတ္တိကံ	ကုသလ+တိကံ
ပီတိတ္တိကံ	ပီတိ+တိကံ
ဟေတုတ္တိကံ	ဟေတု+ဟိကံ
ဝေဒနာတ္တိကံ	ဝေဒနာ+တိကံ

၄၈

လောကတ္တယံ	လောက+တယံ
ဗောဓိတ္တယံ	ဗောဓိ+တယံ
ဝတ္ထုတ္တယံ	ဝတ္ထု+တယံ
ဧကတ္တိသ	ဧက+တိသ
ဒုတ္တိသ	ဒု+တိသ
စတုတ္တိသ	စတု+တိသ
သီလဗ္ဗတံ	သီလ+ဝတံ
သုဗ္ဗတော	သု+ဝတော
သပ္ပိတိကော	သ+ပိတိကော
သမန္နာဂတော	သံ+အနု+အာဂတော
ပုနပုနံ	ပုန+ပုနံ
ဝတ္တတိ (ဝဋ္ဋတိ)	ဝ+တတိ (ဝ+ဋ္ဋတိ)
ဒဿနံ	ဒ+သနံ
ဖဿော	ဖ+သော
ဥက္ကံသော	ဥ+ကံသော
ဒုက္ကရံ	ဒု+ကရံ
နိက္ကဓေါ	နိ+ကဓေါ

ဥဂ္ဂတံ၊ ဒုစ္စရိတံ၊ နိစ္စဋ္ဌံ၊ ဥဉာတံ၊ ဥဉ္စတိ၊ ဥက္ကရော၊ ဒုက္ကရော၊ နိဒ္ဒရော၊ ဥဉ္စတော၊ ဒုပ္ပညော၊ ဒုပ္ပလော၊ နိပ္ပလော၊ ဥယျုတ္တော၊ ဒုလ္လဘော၊ နိပ္ပတ္တော၊ ဥဿာဟော၊ ဒုဿဟော၊ နိဿာရော၊ တက္ကရော၊ တဇ္ဇော၊ တဒ္ဓိန္ဒော၊ တပ္ပဘဝေါ၊ တမ္ပယော၊ စတုက္ကံ၊ စတုဒ္ဓိသံ၊ စတုပ္ပါဒေါ၊ စတုဗ္ဗိဓံ၊ စတုဿာလံ၊ ဆက္ကံ၊ ဆန္နုဂတိ၊ ဆပ္ပဒိကာ၊ ဆပ္ပဿာနိ၊ ပြယုဂ်များသည် ပုဒ်ဖြတ်ရန် လွယ်ကူပြီဖြစ်၏

သက္ကာရာ	သန္တ+ကာရာ
သက္ကတော	သန္တ+ကတော
သဒ္ဓိဋ္ဌိ	သန္တ+ဒိဋ္ဌိ
သပ္ပုရိသော	သန္တ+ပုရိသော
မဟဗ္ဗလော	မဟာ+ဗလော
နိယျာတိ	နိ+ယာတိ
သုယျာတိ	သု+ယာတိ

အဘိဘူယျ၊ ဝိစေယျ၊ ဝိနေယျ၊ ဝေယျံ၊ နေယျံ၊
 သေယျော၊ ဇေယျော၊ ဝေယျာကရဏော စသည်တို့သည်
 လည်း ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ။

ဧတ္တာ(ဧတ္တာဝတာ)	ဧ+တာ (ဧ+တာဝတာ)
ဧစ္စန္ဒော	ဧာတိ+အန္ဒော
ဝိပလ္လာသော	ဝိပလိ+အာသော
အညာယော	အနိ+အာယော
ယဇ္ဇေဝံ	ယဒိ+ဧဝံ
အပွေကစ္စ	အပိ+ကေစ္စ
အပွေကဒါ	အပိ+ကေဒါ

အထက်ပါ ဧစ္စန္ဒော စသောပြယုဂ်တို့၌ ဣဝဏ္ဏော ယ
 နဝါသုတ်ဖြင့် ယ-ဖြုပြီးနောက် ယဝတ်သုတ်ဖြင့် ဖီရင်ပြီး
 မွေတော်လာရ၏။

၂၁

တပသီ	တပ+သီ
ယသသီ	ယသ+သီ
နပုဇ္ဈော	န+ပ+ဇ္ဈော
ဥဇ္ဈဂတေသု	ဥ+ဇ္ဈဂတေသု

ဝဇ္ဇေ ဃောသာဇယာသာနံတတိယဝဂ္ဂမာ

ပဋ္ဌရတိ	ပ+ဃရတိ
ဥဋ္ဌရတိ	ဥ+ဃရတိ
ဥဋ္ဌေါဋေတိ	ဥ+ဃောဋေတိ
ဒုဋ္ဌေါသော	ဒု+ဃောသော
နိဋ္ဌေါသော	နိ+ဃောသော
ဧသေဝ စဇ္ဈာနဖလော	ဧသေဝ စ+ဇ္ဈာနဖလော
ပဌမဇ္ဈာနံ	ပဌမ+ဇ္ဈာနံ
အဘိဇ္ဈာယတိ	အဘိ+ဇ္ဈာယတိ
ဥဇ္ဈာယတိ	ဥ+ဇ္ဈာယတိ
ဝိဒ္ဓံသေတိ	ဝိ+ဓံသေတိ
ဥဒ္ဓံသိတော	ဥ+ဓံသိတော
ဥဒ္ဓါရော	ဥ+ဓာရော
နိဒ္ဓါရော	နိ+ဓာရော
နိဒ္ဓေနာ	နိ+ဓေနာ
နိဒ္ဓါတော	နိ+ဓတော
ဝိဗ္ဗန္တော	ဝိ+ဘန္တော

ဥဗ္ဗတော	ဥ+ဘတော
ဒုဗ္ဗိက္ခံ	ဒု+ဘိက္ခံ
နိဗ္ဗယံ	နိ+ဘယံ
တုဗ္ဗာဝေါ	တ+ဘာဝေါ
စတုဒ္ဓါ(ဆဒ္ဓါ):	စတု+တ(ဆ+မာ)
စတုဗ္ဗိ	စတု+ဘိ
သဒ္ဓမ္မော	သန္တ+မ္မော
သဗ္ဗူတော	သန္တ+ဘူတော
မဟဒ္ဓနော	မဟာ+နော
မဟဗ္ဗယံ	မဟာ+ဘယံ
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ	ဗောဓိ+အင်္ဂါ

ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝိဖြင့် ဣကို ယပြ၊ ယဝတံသုတ်ဖြင့် စုပြုပြီး၊ ခွေဘော်လာ

ပဉ္စက္ခန္ဓာ	ပဉ္စ+ခန္ဓာ
ရူပက္ခန္ဓော	ရူပ+ခန္ဓော
အက္ခမော	အ+ခမော
အဘိက္ခမော	အဘိ+ခမော
အဘိက္ခဏံ	အဘိ+ခဏံ
အဝိက္ခေပေါ	အဝိ+ခေပေါ
ဇာတိက္ခေတ္တံ	ဇာတိ+ခေတ္တံ
ဓာတုက္ခေဘော	ဓာတု+ခေဘော
အာယုက္ခယော	အာယု+ခယော

၁၂

သေတစ္ဆတ္တံ	သေတ+ဆတ္တံ
သဗ္ဗစ္ဆန္တံ	သဗ္ဗ+ဆန္တံ
ဝိစ္ဆိန္တံ	ဝိ+ဆိန္တံ
ဗောဓိစ္ဆာယာ	ဗောဓိ+ဆာယာ
ဓမ္မစ္ဆာယာ	ဓမ္မ+ဆာယာ
သမုစ္ဆေဒေါ	သမု+ဆေဒေါ
တတြိဂ္ဂိတော	တတြ+ဂ္ဂိတော
ထလန္တံ	ထလ+ဂ္ဂံ
ဇလန္တံ	ဇလ+ဂ္ဂံ
အဓိပ္ပိတံ	အဓိ+ပ္ပိတံ
နိပ္ပိတံ	နိ+ပ္ပိတံ
စတ္တာရိဋ္ဌာနာနိ	စတ္တာရိ+ဋ္ဌာနာနိ
ဂရုဋ္ဌာနိယော	ဂရု+ဋ္ဌာနိယော
သမုပ္ပိတော	သမု+ပ္ပိတော
သုပ္ပဋ္ဌာနော	သု+ပ+ဋ္ဌာနော
ယသတ္ထေရော	ယသ+ထေရော
ယတ္ထ	ယ+ထ
တတ္ထ	တ+ထ
ပတ္ထရတိ	ပ+ထရတိ
ဝိတ္တာရော	ဝိ+ထာရော
အဘိတ္တုတော	အဘိ+ထုတော

ဝိတ္တုန္တိတော	ဝိ+ထုန္တိတော
အနုတ္တုန်	အနု+ထုန်
စတုတ္ထော	စတု+ထော
ကုတ္တ	ကု+ထ
ပပေါဋ္ဌေတိ	ပ+ပေါဋ္ဌေတိ
မဟာမ္ဗလံ	မဟာ+ဗလံ
နိမ္ဗလံ	နိ+ဗလံ
ဝိမ္ဗါရော	ဝိ+မိရော
ပရိမ္ပသေယျ	ပရိ+ပုသေယျ
မရမ္ဗါဏိတံ	မရ+မိဏိတံ
အာက္ခာတော	အာ+ခါတော
တဏှာက္ခယော	တဏှာ+ခယော
အာဏာက္ခေတ္တံ	အာဏာ+ခေတ္တံ
သညာက္ခန္ဓော	သညာ+ခန္ဓော
အာစ္ဆာဒယတိ	အာ+ဆာဒယတိ
အာစ္ဆိန္ဒတိ	အာ+ဆိန္ဒတိ
နာဝါဌံ	နာဝါ+ဌံ
အာတ္ထရတိ	အာ+ထရတိ
အာပေါဋ္ဌေတိ	အာ+ပေါဋ္ဌေတိ
နိက္ခမတိ	နိ+ကမတိ
နိပ္ပတ္တိ	နိ+ပတ္တိ

၁၄

နိစ္ဆရတိ	နိ+စရတိ
နိစ္ဆယော	နိ+စယော
နိတ္တရဏံ	နိ+တရဏံ

အံဗျဉ္ဇန နိဂ္ဂဟိတံ

ဧဝံဝုတ္တေ	ဧဝံ ဝုတ္တေ
တံသာဓု	တံ သာဓု
ဧကံသမယံဘဂဝါ	ဧကံသမယံ ဘဂဝါ
အဂ္ဂိဝသန္တမံ	အဂ္ဂိဝ သန္တမံ

ဝဇ္ဇန္တံ ဝါ ဝရေ

တဏှကံရော	တဏှံ+ကရော
ရဏန္တယော	ရဏံ+ယော
သဏ္ဌိတော	သံ+ဌိတော
ဇုတိန္ဒရော	ဇုတိံ+ဓရော
သမ္ပတော	သံ+မတော
တကံရောတိ	တံ+ကရောတိ
တဇ္ဇဏံ	တံ+ဇဏံ
သင်္ဂယော	သံ+ဂယော
တယံတံ	တံ+ယတံ
ဓမ္မဉ္ဇရေ	ဓမ္မံ+စရေ

တည့်နံ	တံ+ဆနံ
တညာတံ	တံ+တတံ
တညာဏံ	တံ+ညာဏံ
တဏှာနံ	တံ+ဏှာနံ
တဏှာဟတိ	တံ+အဟတိ
တန္တနောတိ	တံ+တနောတိ
တန္တိရံ	တံ+ထိရံ
တန္ဒာန	တံ+ဒါနံ
တန္တနံ	တံ+ခနံ
တနိစ္စုတံ	တံ+နိစ္စုတံ
တမ္မတ္တော	တံ+ပတ္တော
တမ္မလံ	တံ+ဖလံ
တေသမ္မောဓော	တေသံ+ဗောဓော
သမ္ဘူတော	သံ+ဘူတော
တမ္မိတ္တံ	တံ+မိတ္တံ
ကိကံတော	ကိံ+ကတော
ဒါတုဂံတော	ဒါတုံ+ဂတော

ဝါသဒ္ဓါအကျိုးပြုယုဂ်

ပဋိသန္ဓိနော	ပဋိသံ+လိနော
ပဋိသန္ဓာဏော	ပဋိသံ+လာဏော

၅၆

သလ္လက္ခဏော	သံ+လက္ခဏော
သလ္လေခေါ	သံ+လေခေါ
သလ္လာပေါ	သံ+လာပေါ
ပုလ္လိကံ	ပုံ+လိကံ

အထက်ပါ ပြယုဂ်များ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် လကြောင့် နိဂ္ဂဟိတံ
ကို လ=ဖြုတ်

ဧဟေ ဉံ

ပစ္စတ္တညောင်	ပစ္စတ္တံ+ဧဝ
တညောင်	တံ+ဧဝ
တညိတဿ	တံ+ဟိတဿ
ဧဝညိဝေါ	ဧဝံ+ဟိဝေါ

သယောဓ

သညောဂါ	သံ+ယောဂါ
သညောဇနံ	သံ+ယောဇနံ
သညတော	သံ+ယတော
သညာစိကာယ	သံ+ယာစိကာယ
ယညဒေဝ	ယံ+ယဒေဝ
အာနန္တရိကညမာဟု	အာနန္တရိကံ+ယမာဟု

မဒါ သရေ

တမဟံဗြူမိ	တံ+အဟံ ဗြူမိ
ယမာဟု	ယံ+အာဟု
ဓနမေဝ	ဓနံ+ဧဝ
ကိမေတံ	ကိံ+ဧတံ
နိန္ဒိတုမရဟတိ	နိန္ဒိတု+အရဟတိ
ယဒနိစ္စံ	ယံ+အနိစ္စံ
တဒနတ္တာ	တံ+အနတ္တာ
ဒေတဒဝေါစ	ဒေတံ+အဝေါစ
ဧတဒေဝ	ဧတံ+ဧဝ

ဗုဒ္ဓမံ သရဏမံ ဂစ္ဆာမိ = ဗုဒ္ဓံ +သရဏံ+ဂစ္ဆာမိ (မဒါဟူသော
ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သဗျည်း, ဂဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတံကို မ်-ပြုပါ။

ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

ယထယိဒံ	ယထာ+ဣဒံ
ယထာယေဝ	ယထာ+ဧဝ
မာယိဒံ	မာ+ဣဒံ
မာယေဝံ	မာ+ဧဝံ
တံယိဒံ	တံ+ဣဒံ
တံယေဝ	တံ+ဧဝ
နယိဒံ	န+ဣဒံ
နယိမဿ	န+ဣမဿ

၅၈

နယိမာနိ	န+ဣမာနိ
နဝယိမေ ဓမ္မာ	နဝ+ဣမေ ဓမ္မာ
ဗုဒ္ဓါနံယေဝ	ဗုဒ္ဓါနံ+ဧဝံ
သန္တိယေဝ	သန္တိ+ဧဝံ
ဗောဓိယာယေဝ	ဗောဓိယာ+ဧဝံ
သတိယေဝ	သတိ+ဧဝံ
ပထဝိယေဝ	ပထဝိ+ဧဝံ
ဓာတုယေဝ	ဓာတု+ဧဝံ
တေသုယေဝ	တေသု+ဧဝံ
သောယေဝ	သော+ဧဝံ
ပါဠိယေက္ကံ	ပါဠိ+ဧက္ကံ
ဝိယဉ္ဇနာ	ဝိ+အဉ္ဇနာ
ဗျဉ္ဇနာ	ဝိ+အဉ္ဇနာ
ဝိယာဏသိ	ဝိ+အာဏသိ
ဗျာဏသိ	ဝိ+အာဏသိ
ပရိယန္တံ	ပရိ+အန္တံ
ပရိယာဒါနံ	ပရိ+အာဒါနံ
ပရိယုဋ္ဌာနံ	ပရိ+ဥဋ္ဌာနံ
ပရိယေသတိ	ပရိ+ဧသတိ
ပရိယောသာနံ	ပရိ+ဩသာနံ
နိယာယောဂေါ	နိ+အာယောဂေါ

တိဝဂီ ကံ	တိ+အဂီ ကံ
ဘူဝါဒယော	ဘူ+အာဒယော
ဝုဒိက္ခတိ	+ဥဒိက္ခတိ
ပဝုစ္ဆတိ	ပ+ဥစ္ဆတိ
ပါဂုညဝုဇ္ဇတာ	ပါဂုည+ဥဇ္ဇတာ
တိဝဂီလံ	တိ+အဂီလံ
လဟုမေဿတိ	လဟု+ဧဿတိ
ဂရုမေဿတိ	ဂရု+ဧဿတိ
ဣမောဟု	ဣမ+အာဟု
ကေန တေ ဣမိဇ္ဈတိ	ကေန တေ ဣမ+ဣဇ္ဈတိ
ကသာမိဝ	ကသာ+ဣဝ
အာကာသေ မဘိပ္ပုဇယံ	အာကာသေ+အဘိပ္ပုဇယံ
ဧကမေကဿ	ဧက+ဧကဿ
ယေန မိဂေကစ္စေ	ယေန+ဣဂေကေစ္စေ
ဘာယတိမေဝ	ဘာယတိ+ဧဝ
ဥဒဂ္ဂေါ	ဥ+အဂ္ဂေါ
ဥဒယော	ဥ+အယော
ဥဒပါဒိ	ဥ+အပါဒိ
ဥဒါဟဋံ	ဥ+အာဟဋံ
ဥဒိတော	ဥ+ဣတော

၆၀

ဥဒ်ရိတ်	ဥ+ဤရိတ်
ဥဒေတိ	ဥ+ဒေတိ
သင်္ကဒေဝ	သင်္က+ဒေဝ
သကဒါဂါမိ	သင်္က+အာဂါမိ(သုတ်ကြီးဖြင့် ဣကို အဖြေ)
ကေနစိဒေဝ	ကေနစိ+ဒေဝ
ကိသ္မိဒ္ဓိဒေဝ	ကိသ္မိဒ္ဓိ+ဒေဝ
ကိဉ္ဇိဒေဝ	ကိဉ္ဇိ+ဒေဝ
ကောစိဒေဝ	ကောစိ+ဒေဝ
သမ္ပဒက္ခာတော	သမ္ပာ+အက္ခာတော
သမ္ပဒတ္ထော	သမ္ပာ+အတ္ထော
သမ္ပဒညာ	သမ္ပာ+အညာ
သမ္ပဒေဝ	သမ္ပာ+ဒေဝ
ယာဝဒတ္ထံ	ယာဝ+အတ္ထံ
ယာဝဒေဝ	ယာဝ+ဒေဝ
တာဝဒေဝ	တာဝ+ဒေဝ
ပုနဒေဝ	ပုန+ဒေဝ
ယဒတ္ထံ (တဒတ္ထံ)	ယ+အတ္ထံ (တ+အတ္ထံ)
ယဒန္တရာ	ယ+အန္တရာ
တဒန္တရာ	တ+အန္တရာ
တဒင်္ဂိဝိမုတ္တိ	တ+အင်္ဂိဝိမုတ္တိ
တေဒတ္ထံ	တေ+အတ္ထံ

အတ္တဒတ္တံ	အတ္တ+အတ္တံ
သဒက္ခပသုတော သိယာ	သ+အတ္တပသုတော သိယာ

(မှတ်ချက်) ယ,တ,တေ,သ သဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌ သမာသ်၌သာ ဒအက္ခရာ လာရပါသည်။

အညဒတ္တံ	အည+အတ္တံ
မနသာဒညာ ဝိမုတ္တာနံ	မနသာ+အညာဝိမုတ္တာနံ
ဗဟုဒေဝရတ္တိ	ဗဟု+ဒေဝရတ္တိ
အဟုဒေဝ ဘယံ	အဟု+ဒေဝ ဘယံ

ဣတောနာယတိ	ဣတော+အာယတိ
စိရံနာယတိ	စိရံ+အာယတိ
ယသ္မာတိဟ	ယသ္မာ+ဣဟ
တသ္မာတိဟ	တသ္မာ+ဣဟ
အဇ္ဇတဂ္ဂေ	အဇ္ဇ+အဂ္ဂေ
နိရန္တရံ	နိ+အန္တရံ
နိရာလယော	နိ+အာလယော
နိရိန္ဒနော	နိ+ဣန္ဒနော
နိရိဟကံ	နိ+ဣဟကံ
နိရတ္တရော	နိ+ဥတ္တရော
နိရောဓံ	နိ+သြဓံ
ဒုရတိက္ကမော	ဒု+အတိက္ကမော

၆၂

ဒုရာဂတံ	ဒု+အာဂတံ
ဒုရတ္တံ	ဒု+ဥတ္တံ
ပါတရဟောသိ	ပါတ+အဟောသိ
ပါတရဟေသံ	ပါတ+အဟေသံ
ပုနရာဂစ္ဆေယျ	ပုန+အာဂစ္ဆေယျ
ပုနရတ္တံ	ပုန+ဥတ္တံ
ပုနရေဝ	ပုန+ဧဝ
ပုနရေတိ	ပုန+ဧတိ
ဝိရတ္တံ	ဝိ+မတ္တံ
ပါတရာဿော	ပါတ+အာဿော
စတုရဂီကံ	စတု+အဂီကံ
စတုရာရက္ခာ	စတု+အာရက္ခာ
စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘော	စတု+ဣဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘော
စတုရောဃနိတ္ထရဏတ္ထံ	စတု+ဩဃနိတ္ထရဏတ္ထံ
ဘတ္တုရတ္ထေ	ဘတ္တု+အတ္ထေ
ဝုတ္တိရေသာ	ဝုတ္တိ+ဧသာ
ပထဝီဓာတုရေဝေသာ	ပထဝီဓာတု+ဧဝ+ဧသာ
နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာနံ	နက္ခတ္တရာဇာ+ဣဝ တာရကာနံ
ဝိဇ္ဇာရိဝဗ္ဗကုဋေ	ဝိဇ္ဇာ+ဣဝဗ္ဗကုဋေ
အာရဇ္ဈေရိဝ	အာရဇ္ဈေ+ဣဝ
သာသပေါရိဝ	သာသပေါ+ဣဝ

ဥသဘောရိဝ	ဥသဘော+က္ကဝ
သမ္ဘိရေဝ	သမ္ဘိ+ဝေ
ဆဋ္ဌဘိညာ	ဆ+အဘိညာ
ဆဋ္ဌင်္ဂီ	ဆ+အင်္ဂီ
ဆဋ္ဌာသိတိ	ဆ+အသိတိ
ဆဋ္ဌသာ	ဆ+အံသာ
သဋ္ဌာယတနံ	ဆ+အာယတနံ

ကွမ် ဩ ဗျူနေ

အတိပ္ပဂေါခေါ တာဝ= အတိပ္ပ+ခေါ တာဝ (ယဝမဒနသုတ်၌
စသဒ္ဓါဖြင့် အတိပ္ပသဒ္ဓါနောင် ဂ-အက္ခရာလား)

ပရေသတံ	ပရ+သတံ
ပရေသဟဿံ	ပရ+သဟဿံ

နိဂ္ဂဟိတဉ္စ

စက္ခုဥပါဒိ	စက္ခု+ဥပါဒိ
အဝံသိရော	အဝ+သိရော
ယာဝဉ္စိစ ဘိက္ခဝေ	ယာဝ+စိစ ဘိက္ခဝေ
အဏုထူလာနိ	အဏု+ထူလာနိ
တံ သမ္ပယုတ္တော	တ+သမ္ပယုတ္တော
တင်္ခဏေ	တ+ခဏေ
တံ သဘာဝေါ	တ+သဘာဝေါ

၆၄

ကွပ် လောပံ

တာသာဟံ သန္တိကေ	တာသံ+အဟံ သန္တိကေ
ဝိဒူနဂံ	ဝိဒူနံ+အဂံ
တဿ အဒါသဟံ	တဿ အဒါသိ+အဟံ
တထာဂတာဟံ	တထာဂတံ+အဟံ
ဧဝါဟံ	ဧဝံ+အဟံ
ဣာဟံ	ဣံ+အဟံ

ဗျူနေ စ

အရိယာသစ္စာနဒဿနံ	အရိယာသစ္စာနံ+ဒဿနံ
ဧတံ ဗုဒ္ဓါနိသာသနံ	ဧတံ ဗုဒ္ဓါနံ+သာသနံ
သာရတ္ထော	သံ+ရတ္ထော
သာရာဂေါ	သံ+ရာဂေါ
သာရဗ္ဗော	သံ+ရဗ္ဗော
အဝိသာဟာရော	အဝိသံ+ဟာရော
စိရပ္ပဝါသိ	စိရံ+ပဝါသိ
ဂန္တုကာမော	ဂန္တု+ကာမော
ဂန္တုမနော	ဂန္တု+မနော

ပရေ ဝါ သရေ

ကတန္တိ	ကတံ+ဣတိ
ကိန္တိ	ကိံ+ဣတိ

အဘိနန္ဒာ	အဘိနန္ဒာ+လူတိ
ဥတ္တတ္ထံ	ဥတ္တတ္ထံ+လူ
စက္ကံ	စက္ကံ+လူ
ကလိန္ဒာနိ	ကလိ+လူဒါနိ
ကိန္ဒာနိ	ကိ+လူဒါနိ
တွံသိ	တွံ+အသိ
လူဒမ္ပိ	လူဒံ+အပိ
ဥတ္တရိမ္ပိ	ဥတ္တရိ+အပိ
ဒါတုမ္ပိ	ဒါတု+အပိ
သဒိသံ	သဒိသံ+ဧဝ

ဗျူဟော စ ဝိသယောဂေါ

ဧဝံ သ တေ အာသဝါ	ဧဝံ+အဿ တေ အာသဝါ
ပုပ္ဖံသာ ဥပ္ပဇ္ဇိ	ပုပ္ဖံ+အဿာ ဥပ္ပဇ္ဇိ

စသဒ္ဓါအက္ခိ

အဂ္ဂာဂါရံ	အဂ္ဂိ+အာဂါရံ
ဝုတျဿ	ဝုတ္တိ+အဿ

ဂေါ သရေ ပုထဿာဂမော ကွစိ

ပုထဂေဝ	ပုထံ+ဧဝ
--------	---------

ပါဿ ဓန္တော ရဿော

ပဂေဝ	ပါ+ဧဝ
------	-------

၆၆

အဗ္ဗော အဘိ

အဗ္ဗက္ခာနံ	အဘိ+အက္ခာနံ
အဗ္ဗုပ္ပတော	အဘိ+ဥပ္ပတော
အဗ္ဗောကာသော	အဘိ+သြကာသော

အဗ္ဗော အဓိ

အဗ္ဗဂမာ	အဓိ+အဂမာ
အဗ္ဗပဂတော	အဓိ+ဥပဂတော
အဗ္ဗောဂါဟေတွာ	အဓိ+သြဂါဟေတွာ

တေန ဝါ ဣဝဇ္ဇေ

အဘိစ္ဆိတံ	အဘိ+ဣစ္ဆိတံ
အဓိရိတံ	အဓိ+ဤရိတံ

အတိဿ ဓန္တဿ

အတိတော	အတိ+ဣတော
အတိရိတံ	အတိ+ဤရိတံ
ဣတိတိ	ဣတိ+ဣတိ
ဣတိဒံ	ဣတိ+ဣဒံ
ပတိတော	ပတိ+ဣတော

ကွပ် ပဋိ ပတိဿ

ပဋိဂ္ဂိ	ပတိ+အဂ္ဂိ
ပဋိဟညတိ	ပတိ+ဟညတိ

ပုထဿ ဗျဉ္ဇနော

ပုထုဇ္ဇနော	ပုထ+ဇ္ဇနော
ပုထဘူတံ	ပုထ+ဘူတံ

အန္တသဒ္ဓါအကျိုး

မနုဉ် မနော+အညံ

ဇေဝံ ဇေဝံ+ဣမံ

ဣတေဝံ=ဣတိ+ဇေဝံ (ဤပုဂံများကို အန္တသဒ္ဓါဖြင့် သရကြောင့် န၊
ဝ၊ တတို့၏အစိတ်ကို ဥ-ဖြုပါ)

ဩ အဝဿ

ဩကာသော	အဝ+ကာသော
ဩနဒ္ဓေါ	အဝ+နဒ္ဓေါ
ဩဝဒတိ	အဝ+ဝဒတိ
ဩသာနံ	အဝ+သာနံ

သန္တိကျမ်းအဓိပ္ပါယ် ပြီး၏

၆၈

နာမ်ကျမ်းအဓိပ္ပါယ် နာမ် ဝဋ္ဋမဂ္ဂီအပွင့်

မေး။ အဘယ်ကြောင့် နာမ်ဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အနက်သို့ရှေးရှုညွှတ်တတ်သောကြောင့်၎င်း၊ မိမိသို့ အနက်ကို
ညွှတ်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း၊ နာမ်ဟုခေါ်ပါသည်။
၎င်းနာမ်အရ ခြပ်ဟောပုဒ်ကို ရပါသည်။

မေး။ နာမ်အပြားကို ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအတိုင်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နာမ်သည် အန္တရာယ်၊ ရူပီနာမ်ဟူ၍ နှစ်မျိုး၊ ပုလ္လိင်နာမ်၊
ဣတ္ထိလိင်နာမ်၊ နပုလ္လိင်နာမ်အဖြစ် သုံးမျိုး၊ သာမညနာမ်၊
ဂုဏ်နာမ်၊ ကြိယာနာမ်၊ ယဒိစ္စနာမ်ဟူ၍ လေးမျိုး၊ အကာရန္တနာမ်၊
အာကာရန္တနာမ်၊ ဣကာရန္တနာမ်၊ ဤကာရန္တနာမ်၊ ဥကာရန္တနာမ်၊
ဦကာရန္တနာမ်၊ ဩကာရန္တနာမ်၊ နိဂဟိတန္တနာမ်ဟူ၍ ရှစ်မျိုးရှိပါသည်။

ဇီနဝစနယုတ္တံဟိ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဇီန၏အဓိပ္ပါယ်နှင့် အရကောက်ကို ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ မာရ်ငါးပါးတို့ကို အောင်တော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဇီနဟုခေါ်
ပါသည်။

ဇီနအရ= မြတ်စွာဘုရားကို ရပါသည်။ ဇီနဝစနအရ=ပိဋက
သုံးပုံဟူသော ဘုရားစကားကို ရပါသည်။

မေး။ မာဂဘောသာစကားပြောကြသူများကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ မာဂဘောသာစကားကို (၁)ကမ္ဘာဦးသူ လူများ (၂)နတ်ဗြဟ္မာများ

(၃) သူတစ်ပါးတို့၏ စကားပြောသံကို မကြားဘူးသေးသော ကလေး၊
လူရိုင်းများ၊ (၄) မြတ်စွာဘုရား၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးဦးတို့ ပြောဆိုကြ
ပါသည်။

မေး။ အဓိကာရသုတ် သုံးမျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဓိကာရသုတ်သည် (၁) သီဟဂတိကအဓိကာရသုတ် (၂) မဏ္ဍူက
ဂတိကအဓိကာရသုတ် (၃) ယထာနုပုဗ္ဗိကအဓိကာရသုတ်ဟူ၍ သုံးမျိုး
ရှိပါသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ဤဇိနဝဇနယုတ္တံ ဟိဟူသောသုတ်သည် ၅၅+
နောက်ကို ကြည့်ခြင်းကြောင့် သီဟဂတိကအဓိကာရသုတ်ဖြစ်ပါသည်။
(တနည်း) ယထာနုပုဗ္ဗိကအဓိကာရသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

လိင်္ဂဉ္စ နိပ္ပစ္စတေ

မေး။ အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သက္ကဋနုဒ္ဓံမတုအောင်မြဲ၍ ဘုရားပါဠိတော်အား လျော်သည်၏
အစွမ်းအားဖြင့် ပကတိရုပ်တည်ထားခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်ကိုဆိုရ
ပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါအကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ဓာတ်တို့ကိုလည်း ဘုရားပါဠိတော်နှင့် လျော်အောင်
တည်ထားရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

တတောစ ဝိဘတ္တိယော

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

၇၀

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် တဝေ၊ တန စသောပစ္စည်းအဆုံးရှိသော နိပါတ်ပုဒ်တို့မှ နောက်၌လည်း နာမ်ဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် ဝိဘတ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကံစသည်တို့၏အပြားအားဖြင့်၎င်း၊ ဧကဝုဇ်၏အဖြစ်စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း၊ လိင်အနက်ကိုဝေဘန်တတ်သောကြောင့် ဝိဘတ် ဟုခေါ်ပါသည်။

သိယောအံယောနာဟိသနံသ္မာဟိသနံသ္မိ သု

မေး။ ဤသုတ်သည် သုတ်လေးမျိုးတို့တွင် အဘယ်သုတ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သညာသုတ်၊ အဓိကာရသုတ်၊ ပရိဘာသာသုတ်၊ ဝိဓိသုတ်ဟူသော သုတ်လေးမျိုးတို့တွင် ဤသုတ်သည် သညာသုတ်ဖြစ်ပါသည်။
အထောက်ကား။ ဝိဘတ္တိဣစ္စနေန ကုတ္တော- အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမာစသောအမည်၊ ဧကဝုဇ်စသောအမည်သည် အဘယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြီးပါသနည်း။

ဖြေ။ အနုတ္တ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပရသမညာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပြီးပါသည်။

တဒနူပရောဓေန

မေး။ အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ကစ္စည်းကျမ်း၌ ပုဒ်ကိုပြီးစေခြင်းသည် ဘုရားပါဠိတော်အား မဆန့်

ကျင်သဖြင့် ပြီးစေရမည်ဟု သံစေခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်ကိုဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ နာမ်ကျမ်း၌၎င်း၊ အာချာတ်၌၎င်း၊ ဒွိဝုဇ်ကို မယူရခြင်း၊ သက္ကဋနှင့် မတူအောင် ဝိဘတ်ပစ္စည်းစသည်ကို စီရင်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဣန္ဒြိယဝဏ္ဏာ ဗျလာ

မေး။ ဣန္ဒြိယဝဏ္ဏာ ၌ ဝဏ္ဏသဒ္ဓါယူရခြင်းအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် သဝဏ္ဏသရကို ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဗျ, လအမည်တို့ကို အဘယ်၌မှည့်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဗျ, လအမည်တို့ကို လိင်၏အဆုံး၌၎င်း၊ အလယ်၌၎င်း၊ ကုဗ္ဗန္တိစသော အာချာတ်၌၎င်း၊ ပုလ္လိင်+နပုလ္လိင်တို့၏အဆုံး၌၎င်း မှည့်ရပါသည်။ ပ-အမည်ကိုကား လိင်၏အဆုံး၌သာ မှည့်ရပါသည်။

တော ဣတ္ထိချာ ပေါ

သုတ်နက်ပေးပုံ။

။ ဣတ္ထိချာ=ဣတ္ထိလိင်၏အမည်ဖြစ်ကုန်သော၊

တော=ထိုဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့သည်၊ ပေါ=ပ-အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

ဇတိမာသမိ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-ဖြုရာဝယ် တော, ဣမာကို ပြုရမည်လော၊ အစိတ် အာ-ကို ပြုရမည်လော။

၇၂

ဖြေ။ ဧတိမာသံ နှံ ဆဒ္ဓိဝိဘတ်သည် အန္တကို ငဲ့သောကြောင့် ဧတာ၊
ဣမာတို့၏အဆုံး(အစိတ်) အာ-ကို ဣ-ပြုရပါသည်။

မေး။ ဧတိသာယ ဓသောပြယုဂ်တို့၌ သံ,သာအပြုမနှောင်းသောကြောင့်
အဘယ်သုတ်ဖြင့် ဣ-ပြုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သာယအပြုသည် သာ-အပြုနှင့်အလားတူသောကြောင့် သာယ-
အပြုနှောင်းရာ၌လည်း ဧတိမာသမိသုတ်ဖြင့်ပင် ဣ-ပြုရပါသည်။

မေး။ သံသာသေ့ကဝဓနေသုစသုတ်မှ ဤသုတ်သို့လိုက်လာသော ဓသဒ္ဓါ
၏ အကျိုးကိုရေးပါ။

ဖြေ။ အညိဿာ ,ဧကိဿာဓသောပြယုဂ်တို့၌ အညာသဒ္ဓါ, ဧကာသဒ္ဓါ
ဓသည်တို့၏ အဆုံးအာကိုလည်း ဣ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

နောဓ ဒ္ဓါဒိတော နမိ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဓသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဓသဒ္ဓါဖြင့် ဣတ္ထိလိင်၌ နံဝိဘတ်ကြောင့် တိ, ဧတုသချာသဒ္ဓါ
နောင် သံ-လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

အမာပတော သ္မိ သ္မာနံ ဝါ

မေး။ ဤသုတ်၌ပါသော ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဥဝဏ်
အဆုံးရှိသောလိင်မှနောက်၌ သ္မိ, သ္မာဝိဘတ်ကို အံ, အာမပြုရ(အသန္တ
ဝိမိ)။

ဣဝဏ်အဆုံးရှိသောလိင်မှနောက်၌လည်း ပြယုဂ်အားလျော်စွာ
အံ့,အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(မှတ်ချက်) ပတော အရ ဣဝဏ်, ဥဝဏ်နှစ်မျိုးလုံးကို ယူသင့်သော်
လည်း ဝါသဒ္ဓါကြောင့် ဥဝဏ်ကို မယူရ၊ ဣဝဏ်ကိုသာ ဝိကပ်အားဖြင့်
ယူရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ဖြစ်သင့်ဖြစ်နိုင်သော ယောဂဝိဘာဂနှင့် အကျိုးကို
ရေးပါ။

ဖြေ။ အာပတော ဟူသောယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဇော,ပထဗျာစသောပြယုဂ်
တို့၌ နာဝိဘတ်, သဝိဘတ်တို့ကိုလည်း အချို့ အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိ
ပါသည်။

အာဒိတော ဩစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါသည် အာဒိသဒ္ဓါမှတစ်ပါးသော သဒ္ဓါတို့နောင်မှ
လည်း သို့ဝိဘတ်ကို အ,အံ,ဩ ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပသညဿ စ

မေး။ ဤသုတ်၌ ပသညအရ ယူသင့်သောသရကို ခိုင်လုံသောအထောက်
အထားဖြင့် ရေးပါ။

ဖြေ။ ယဝကာရာစ သုတ်မှ ယအက္ခရာသာ လိုက်လာသောကြောင့်
ပသညအရ ဣဝဏ်ကိုသာ ယူရပါသည်။
စသဒ္ဓါသည် ရတ္တောစသောပြယုဂ်တို့၌ ယ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး

၇၄

ရှိပါသည်။

ဂါဝသေ

မေး။ ဤသုတ်ကို ပုဒ်ခွဲပြ၍ သုတ်နက်ပေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဂါဝသေ သည် ဂေါတမီပုဒ်, အာဝတမီပုဒ်, သေတမီပုဒ်ဟူ၍ သုံးပုဒ်ရှိပါသည်။

သေ-သဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဂေါ- 'သဒ္ဓါ၏အစိတ်' သြသည်၊ အာဝ- အာဝအပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ယောသု စ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် နာ, သွာ, သ္မိ, သု ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဂေါ၌ ဩကို အာဝပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

အဝမှီ စ

မေး။ စသဒ္ဓါအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ယော, နာ, သ, သွာ, သ္မိ, သု ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဂေါ၌ ဩကို အဝ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

အာဝဿု ဝါ

မေး။ အာဝဿု ဟု သာမညဆိုသောကြောင့် အာဝသဒ္ဓါကို ဥ-ပြုရမည် ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ အာဝဿသဒ္ဓါသည် အာဝဿ-အ= အာဝ ဟူသောဝိဂြိုဟ်အရ အာဝပုဒ်, အ-ပုဒ်စပ်ထားသော သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်ရကား အာဝသဒ္ဓါ၏ အစိတ် အ-ကိုသာ ဥပြုရပါသည်။

တတော န မံ ပတိမှာ လုတ္တေ သမာသေ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါသည် သမာသ်မဟုတ်သောအရာ၌လည်း အံ-
အပြု၊ အဝ-အပြုတို့ကို စီရင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဂုဇ် ရုပ်ပြီးပုံ။ ။ဂေါ-တည်၊ နံဝိဘတ်သက်၊ သုဟိနာသုစသုတ်၌ စသဒ္ဓါ
ဖြင့် ဂေါ-ကို ဂုပြု၊ နောစဒ္ဓါဒိတော နမိသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် န-အက္ခရာ
လာ၊ နံသို့ ကပ်၊ ဂုဇ်ပြီး၏။

ပုလ္လင်၌ သွင်းယူရသော သဒ္ဓါရ။

ပုရိသော ဂုဏဝါရာဇော၊ သာဂ္ဂိ ဒက္ကံ ဘိက္ခုစ။

သဏ္ဌာ' ဘိဘူ စ သဗ္ဗညု၊ ဂေါတိ ပုလ္လိင်္ဂသင်္ဂဟော။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

ဩသရေစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဘဝိ , ပသဝေါ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဥဝဏ်ကို ဥဝ ,အပြုရခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။

တမ္ဘိပရိတူပပဒေ ဗျဉ္ဇနေ စ

မေး။ ဥပပဒေ ၌ ပဒအရ ,ဥပပဒအရတို့ကို ခွဲခြား ကောက်ပြ၍၊
စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပဒအရ= နာမ်ပုဒ် ,အာချာတ်ပုဒ်တို့ကို ရပါသည်။

ဥပပဒအရ= နာမ်ပုဒ်, အာချာတ်ပုဒ်၏အနီး၌ဖြစ်သော အဝသဒ္ဓါရ၏။
စသဒ္ဓါသည် အချို့သောပြယုဂ်၌ ဝိပရိတ်အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။

၇၆

သုဟိနာသုစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့်ယူရမည့် ဝိဘတ်တို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ သိ၊ ယော၊ အံ၊ ယော၊ သ၊ သွာ၊ သ၊ သွံ၊ ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ကို ယူရပါသည်။

သရလောပေါ'မာဒေသပစ္စယာဒိမိ သရလောပေ တု ပကတိ

မေး။ သရလောပေါ'မာဒေသပစ္စယာဒိမိ တု ပကတိဟုသုတ်တည်လျှင် ပြီးနိုင်ပါလျက် “သရလောပေ”ဟု အဘယ်ကြောင့် ထပ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော သရလောပနိမိတ်ကြောင့်သာ ပကတိ ပြုခြင်းအကျိုးငှါ သရလောပေ ဟု ထပ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ နောက်သရကို ပကတိပြုခြင်းဖြင့် အဘယ်အဓိပ္ပါယ်ကို သိနိုင်ပါ သနည်း။

ဖြေ။ နောက်သရကို ပကတိပြုခြင်း၏အစွမ်းသတ္တိကြောင့် နှောင်းသော အာဒေသ၊ ပစ္စည်းစသည်တို့သည် သရပါရှိကြောင်း သိသာထင်ရှားနိုင် စေပါသည်။

မေး။ အာဒေသပစ္စယာဒိမိ၌ ပစ္စယအရ ပစ္စည်းတို့ကိုသာ ယူရပါသလော ရေး၍၊ အာဒိသဒ္ဓါအရကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ပစ္စယသဒ္ဓါဖြင့် တိ-စသော အာချာတ်ဝိဘတ်တို့ကိုလည်း ယူရပါ သည်။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အာချာတ်၊ ကိတ်တို့၌ အာဂုဏ်ကို ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ အာဒေသပစ္စယာဒိမ္မိ၌ အာဒေသအရ အဘယ်ကိုယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အာဒေသသည် ပကတိလိင်ဓာတ်နောက်၌ သိဝိဘတ်ကိုဩပြုခြင်း၊ ယျှဝိဘတ်ကို ပြုခြင်း၊ စသော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့၏ အာဒေသ၊ အဘိကို အတ္တပြုခြင်း၊ ဗြူဓာတ်ကို အာဟာပြုခြင်း စသော ပကတိလိင် ဓာတ်ကိုပင် ပြုသောအာဒေသ၊ အမျိုးမျိုးရှိရာ ဤ၌ ပစ္စယသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် အာဒေသအရ ပကတိလိင်ဓာတ်မှနောက်ဖြစ် သော ပစ္စည်း၊ ဝိဘတ်၏အပြုအာဒေသကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ တုသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ တု သဒ္ဓါသည် ဘိက္ခုနီစသောပြယုဂ်တို့၌ ရှေ့သရချေခြင်းကို တား မြစ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

သရူပါန မေကသေသ္မသကီ

မေး။ သရူပါန ဟူသောပုဒ်ဖြင့်ပင် တစ်ကြိမ်မက နှစ်ကြိမ်စသည်ဖြစ် ကြောင်း ပြပြီးပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ အသကီ သဒ္ဓါကို ထပ်ဆိုရပါ သနည်း။

ဖြေ။ ဝိဘတ်တစ်မျိုးတည်းရှိသော ပုဒ်တို့၏ တစ်ကြိမ်မကသော ပြယုဂ် ၌သာ ဧကသေသ်ပြုရမည်ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဝိဘတ်တုသကီရာပုဒ်တိုင်းကို ဧကသေသ်ပြုရပါမည်လော။

ဖြေ။ ဝဂ္ဂါ ပဉ္စပဉ္စသော မန္တာသုတ်၌ ပဉ္စပဉ္စသော ဟူသောပုဒ်ကို ညွှန်ပြ ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင် ဧကသေသ်မလုပ်ရသော ဝိစ္စာပြယုဂ်များကို သိစေ အပ်သောကြောင့် ၎င်းဝိစ္စာပြယုဂ်များ၌ ဧကသေသ်မလုပ်ရပါ။

၇၈

(တနည်း) ကေသေသံပြုခြင်းသည် ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြောဆိုလိုရာ၌သာ ပြုအပ်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇာပြုယုဂ်များ၌ ကေသေသံမလုပ်ရပါ။

မေး။ သုတိတုပုဒ်များကိုသာ ကေသေသံပြုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ “မာတာ စ ပိတာ စ ပိတရော ”စသောပြုယုဂ်တို့၌ “ကေသေသု သကီ ” ဟူသောယောဂဝိဘာဂဖြင့် သုတိမတူသော မာတုစသောပုဒ်ကို ချေ၍ ကေသေသံပြုနိုင်ပါသေးသည်။

အယောရဿ မေကဝစနယောသွပိစ

မေး။ ဤသုတ်၌ အပိသဒ္ဒါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ အပိသဒ္ဒါသည် သိဝိဘတ်ကြောင့် ရဿအပြုကို တား မြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

န သိ ဂ္ဂိမ နပုံသကာနိ

မေး။ အဘယ်ကို အဘယ်ကြောင့် လိင်ဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သန့်ရှင်းသောအခြင်းအရာဟူသော ဝိသဒါကာရ၊ မသန့်ရှင်းသော အခြင်းအရာဟူသော အဝိသဒါကာရ၊ သန့်ရှင်းမျှ+မသန့်ရှင်းမျှနှစ်ပါးစုံ မှ လွတ်သောအခြင်းအရာဟူသော နေဝဝိသဒါ နာဝိသဒါကာရ ဤသုံး မျိုးတို့ကို ပုလ္လိင်၊ ဣတ္ထိလိင်၊ နပုလ္လိင်ဟုသိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ် သောကြောင့် လိင်ဟုခေါ်ပါသည်။

မေး။ အယောရဿမေကဝစနယောသွပိစသုတ်၌ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ရဿ မပြုရဟု တားမြစ်ပြီးပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ထပ်ဆိုရပါ

သနည်း။

ဖြေ။ အပိသဒ္ဓါဖြင့် မည်သည့်လိင်၊ မည်သည့်ဝိဘတ်ကြောင့် တားမြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ချက်မရှိသည့်အတွက် ဣတ္ထိလိင်၊ ပုလ္လိင်ဝယ် သိင်္ဂိဘတ်ကြောင့် ရသမပြုရဟု သတ်မှတ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

ဥဘာဒိတော န မိန္ဒ

ဒွိစသော သင်္ချာသဒ္ဓါတို့သည် သင်္ချာအနက်၊ သင်္ချေယျအနက်တို့ကို ဟောကုန်၏။

ဥဘသဒ္ဓါသည် များသောအနက်တို့ကို ဟောကုန်သောကြောင့် အမြဲ မဟုတ်ဝိဘတ်အဆုံးရှိကုန်၏။

ဣတ္ထမိတ္ထန္တံ တိဟိ သင်္ချာဟိ

မေး။ တိဿန္တံ၊ တိဿတ္ထံပြယုဂ်နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးတည်းသာ ရှိသင့်သလော / နှစ်မျိုးလုံးရှိသင့်သလော ရူပသိဒ္ဓိအဆိုအရ ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ တိ+နံဟု ဝိဘတ်သက်ပြီးနောက် နောစဒ္ဓါဒိတော နမိသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သံ-လာ၍ “တိဿန္တံ” ဟုသာရှိသင့်ပါသည်။

တိ နှင့် နံ တို့၏အကြား၌ သံသဒ္ဓါခြားနေသောကြောင့် နံဝိဘတ်ကို ဣတ္ထမပြုနိုင်သည်အတွက် “တိဿတ္ထံ” ဟုမရှိသင့်ပါ။

စတဿန္တံ ရုပ်ထူး။ ။စတု +နံ= နောစဒ္ဓါဒိတော နမိ၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သံ-လာ၊ တေသုဝုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် စတု၌ ဥ-ကို အ-ပြု။

(မှတ်ချက်) ကစ္စည်း ပဉ္စာဒိနမတ္တသုတ်၌ တစ်မျိုးတွက်ပြထားသည်။

ယောသု ကတနိကာရလောပေသု ဒီဃံ

မေး။ ကတနိကာရလောပေသုပါဌ်အရ ကတနိကာရကြောင့် ဒီဃပြုသောပြယုဂ်၊ ကတလောပကြောင့် ဒီဃပြုသောပြယုဂ်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။

၈၀

ဖြေ။ အဂ္ဂိစသောပြယုဂ်တို့၌ ကတလောပကြောင့် ဒီဃပြုပါသည်။
 စိတ္တာနိစသောပြယုဂ်တို့၌ ကတနိကာရကြောင့် ဒီဃပြုပါသည်။

သုနဟိသုစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါအကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဂ္ဂိ, ဘိက္ခုစသောပြယုဂ်တို့၌ ဣအက္ခရာ, ဥအက္ခရာတို့၏ ဒီဃအပြုကို အချို့၌ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပဉ္စာဒိန မတ္တံ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ကို အ-ထပ်ပြုရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ သုဟိသုကာရော စသုတ်ဖြင့် စ-အပြုကို၎င်း၊ သုနဟိသုစသုတ်ဖြင့် ဒီဃအပြုကို၎င်း၊ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပတိသိနိမိ

ဂဟပတာနိ ရုပ်တွက်ပုံ။

ဂဟပတိ တည်း၊ ပတိဘိက္ခု(ပ)ဣနိသုတ်ဖြင့် ဣနိပစ္စည်းသက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပတိ၌ ဣ-ကို အ-ပြု၊ ဝါပရော အသရူပါ သုတ်ဖြင့် ဣနိ၌ ဣ-ကိုချေ၊ ပုဗ္ဗောစ သုတ်ဖြင့် ရှေ့အ-ကို အာ-ဒီဃပြု၊ နာမ်ငဲ့ သိစသော ဝိဘတ်များသက်၍ ဘိက္ခုနီသဒ္ဓါကဲ့သို့ ပဒမာလာစဉ်ရမည်။

ပေါက္ခရဏီရုပ်။

ပေါက္ခရိတည်း၊ ဣနိပစ္စည်းသက်(ပေါက္ခရီ+ဣနိ)၊ ရခွင်း, ချေကပ်၊ ပေါက္ခရီနိ၊ တေသုဝုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် ရိ၌ ဣကို အ-ပြု, န-ကို ထပြု

နာမ်ငဲ့၊ သိဝသောဝိဘတ်သက်၍ ပေါက္ခရဏီ၊ ပေါက္ခရဏီ၊
 ပေါက္ခရညော၊ ပေါက္ခရဏီယောစသည်ဖြင့် ဘိက္ခုနီသဒ္ဓါအတိုင်း
 ပဒမာလာစဉ်ပါ။ (မှတ်ချက်) သ္မာဝိဘတ်၌ အမာပတောသုတ်ရင်း
 ဖြင့်၎င်း၊ နာ၊ သ၊ သ ဝိဘတ်တို့၌ အာပတောဟူသော ယောဂဝိဘာဂ
 ဖြင့်၎င်း ပေါက္ခရညောရုပ်/ သ္မိ ဝိဘတ်၌ အမာပတောသုတ်ရင်းဖြင့်
 ပေါက္ခရညရုပ်များပြီးနိုင်၏။

ပေါက္ခရညောရုပ်တွက်ပုံ။

ပေါက္ခရဏီတည်၊ ယောဝိဘတ်သက်၊ တတောယောနမောတု၌
 တုသဒ္ဓါဖြင့် ယော-ကို သြပြု၊ ပသညဿစသုတ်ဖြင့် ဏီ၌ ဤကို ယ-
 ပြု၊ ယဝတံသုတ်၌ ကာရသဒ္ဓါဖြင့် ဣကို ဥ-ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ ည-ကို
 သြသို့ကပ်၊ ပေါက္ခရညောပြီး၏။

မေး။ ဣတ္ထိလိင် ဂေါသဒ္ဓါနှင့် ပုလ္လိင် ဂေါသဒ္ဓါတို့ ရုပ်အထူးရှိ/ မရှိ
 ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ရေး၍၊ ပုလ္လိင် ဂါဝိသဒ္ဓါရုပ်ပြီးပုံကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဣတ္ထိလိင်ဂေါ+ ပုလ္လိင်ဂေါတို့ ရုပ်ထူးခြားမှမရှိပါ။ ဣတ္ထိလိင်ဂေါ
 သဒ္ဓါကို ပုလ္လိင်ဂေါသဒ္ဓါကဲ့သို့ ပဒမာလာစဉ်ပါ။

ပုလ္လိင် ဂါဝိရုပ်တွက်ပုံ။

ဂါဝိကို ဂေါတည်၊ သိဝိဘတ်သက်၊ ဂါဝသေသုတ်၌ ဂါဝဟူသော
 ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အာဝပြု၊ သုတ်ကြီးဖြင့် သိဝိဘတ်ကို ဤ-ပြု။

အန္တသန္တော ယောသုစ

မေး။ ဤသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဓါနှင့် အန္တသဒ္ဓါတို့၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါသည် အံ၊ နာ၊ သ္မာ၊ သ္မိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် အန္တပစ္စည်း၏
 အစိတ်ဥ-ကို အ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။
 အန္တသဒ္ဓါမိဖြင့် ယောဝိဘတ်တို့ကို အချို့ ဣ- ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၈၂

သိမ္မိဝါ

မေး။ သဗ္ဗဿ ဝါ အံသေသုသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါပါပြီးဖြစ်ပါလျက် ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါထပ်၍ ဆိုရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ဟိမဝန္တာသဒ္ဓါမှတစ်ပါး အခြားသော သဒ္ဓါတို့၌ အ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၎င်းဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဂုဏဝန္တာသဒ္ဓါသည်တို့၌ သီဝိဘတ်ဖြင့် ဂုဏဝန္တာ သည်ရုပ်မရှိနိုင်

မာတုလာဒီန မာနတ္တမိကာရေ

မေး။ နန္ဒောကို ရူပသိဒ္ဓိနည်း၊ ကစ္စည်းနည်းတို့ဖြင့် ရုပ်တွက်ပြပါ။

ဖြေ။ နန္ဒောကို နဒီတည်၊ ယောဝိဘတ်သက်၊ တတော ယောနမောတု ၌ တုသဒ္ဓါဖြင့် ယော-ကို ဩပြု၊ ပသညဿသေသုတ်ဖြင့် ဒီ-၌ ဤကို ယ-ပြု၊ ယဝတံသုတ်ဖြင့် ဒျကို ဇ-ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ ဇွကို ဩသို့ကပ်၊ နန္ဒော ပြီး၏။ (ရူပသိဒ္ဓိနည်း)

(တနည်း) နဒီတည်၊ ယောဝိဘတ်သက်၊ မာတုလာဒီန မာနတ္တမိကာရေသုတ်၌ အာနတ္တသဒ္ဓါဖြင့် နဒီ၌ ဒီကို ယောဝိဘတ်နှင့်တကွ ဇောပြု၊ နန္ဒောပြီး၏။ (ကစ္စည်းနည်း)

မေး။ နန္ဒောကို ရူပသိဒ္ဓိဆရာနည်းအတိုင်း ရုပ်ပြီးနိုင်ပါလျက် ကစ္စည်း၊ ဂုတ္တိ၌ အာနတ္တသဒ္ဓါဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ပြရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ အကြံစေ သုဂတစသောပြယုဂ်တို့၌ကဲ့သို့ နန္ဒောသဒ္ဓါ၏ တစ်နည်းတစ်ဖုံ ရုပ်ပြီးပုံကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပုထဝီရုပ်ပြီးပုံ။

။ပုထုတည်၊ နဒါဒိတော ဝါ ဤ သုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်၊ သြသရေစသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ထု၌ ၃-ကို အဝပြု၊ ထ ကို အသိုကပ်၊ ဝ-ကိုခွင်း ချေ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့ သိသက်၊ သိကို ချေ၊ ပြီး၏။

ဣတ္ထိလိင် ဂါဝိသဒ္ဓါရုပ်ပြီးပုံ။

ဂေါတည်၊ နဒါဒိတော ဝါ ဤဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်၊ သုတ်ကြီးဖြင့် သော်၎င်း၊ ဂါဝသေ၌ ဂါဝဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်သော်၎င်း၊ ဂေါ၌ သြကို အာဝပြု၊ ဝ-ခွင်း ချေ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့ သိဝိဘတ်သက်၍ ဂါဝိ ပြီး၏။ (ဣတ္ထိသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာစဉ်ပါ)

(မှတ်ချက်) ပုလ္လိင် ဂါဝိသဒ္ဓါရုပ်ပြီးပုံ အထက်မှာ ရေးခဲ့ပြီ

သော

မေး။ သုတ်၌ သိဟု ပဌမာဝိဘတ် သောကာရီပုဒ်ဖြစ်ပါလျက် “သိဝစန သာ” ဟုဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုခြင်းသည် သင့်လျော်နိုင်ပါမည်လော။

ဖြေ။ ပဌမာဝိဘတ်ဆုံးသောကာရီပုဒ်များကို ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဖြင့် ပြောင်းလဲ ဖွင့်ခြင်းသည် အာဒေသကိုငဲ့၍ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် သင့်လျော် ပါသည်။

မေး။ သိဟုသောပုဒ်ဖြင့် သိဝိဘတ်ကို အဘယ်ကြောင့် ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိဘတ်အပြုကိုစီရင်သောအရာဌာနဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ တတော စ ဝိဘတ္တိယော သုတ်မှ ဝိဘတ္တိသဒ္ဓါလိုက်လာသောကြောင့်၎င်း၊ ဝိဘတ် ဖြစ်သော သိကိုသာ ယူရပါသည်။

၈၄

သမ္မာ ယောနိနမာဓ

မေး။ ဤသုတ်၌ သဗ္ဗသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ သဗ္ဗသဒ္ဓါသည် ဤသုတ်ဖြင့် အာ+ဧပြုရာ၌ ယောဝိဘတ်နှင့် နိအပြု တို့၏အစိတ်ဖြစ်သော ယော၌ သြ , နိ၌ ဣကို အာ+ဧပြုရသည် မဟုတ်၊ အလုံးစုံသော ယော+နိတို့ကို အာ, ဧပြုခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် သတ်မှတ်ချက်တို့ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။
ထိုဝါသဒ္ဓါဖြင့် ပုလ္လိင်၌ အမြဲ အာ+ဧပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ နပုလ္လိင်၌ အာ+ဧအပြု မမြဲခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ စုမည်းသော ဣသရကို အ-ပြု သော အဂ္ဂယော၊ မုနယော၊ စသောပြယုဂ်တို့၌ အာ+ဧမပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိတို့ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြပါသည်။

တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သွာသ္မိံ န ဝါသုတ်နှင့် အာယစတုတ္ထေကဝစနဿတု သုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကိုရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါသည် ပုဗ္ဗစသောသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်အချို့တို့၌ သွာသ္မိံ ဝိဘတ်တို့၏ အာ+ဧအပြုကို တားမြစ်ခြင်းကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၏အစီအရင်များကို “ဧဝလည်းထိုင်, စလည်းထိုင်, လှကိုင်

ခွေးခေါ်နည်း” ဟူသောနိယံဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်၌ ဧဝသဒ္ဓါဖြင့် သွား၊ သို့၊ သဝိဘတ်တို့၏ အာ+ဧ+အာယ
အပြုကို တားမြစ်ရာ၌ ခိုင်မြဲစေသောကြောင့် လုံ့လကိုင်သည်နှင့်တူပါ
သည်။ ဧဝသဒ္ဓါဖြင့် သွား၊ သို့၊ သဝိဘတ်တို့၏ အာ+ဧအပြုကို အချို့ပြယုဂ်
တို့၌ ခွင့်ပြုပြန်သောကြောင့် ခွေးခေါ်သည်နှင့်တူပါသည်။

သခတော ဂဿဝါ

မေး။ ဤသုတ်ပါ ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် သခသဒ္ဓါမှတစ်ပါးသော ဘဒ္ဒန္တ၊ ဣသိစသောသဒ္ဓါတို့မှ
နောက်၌လည်း ဂ-အမည်ရှိသောသဝိဘတ်ကို ရံခါ ဧ-ပြုရခြင်းအကျိုး
ရှိပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဂဿေ ကို ဂဿ အ,အာ,ဣ,ဤ,ဧ ဟုပုဒ်ဖြတ်ပါ။

န အမ္မာဒိတော

မေး။ ကညာသဒ္ဓါမှထူးသော အမ္မာစသောသဒ္ဓါတို့၏ ရုပ်အထူးတို့ကို
ရေးပါ။

ဖြေ။ ကညာသဒ္ဓါ၌ ဃထေစသုတ်ဖြင့် “ဘောတိ ကညေ” ဟုရှိသော်လည်း
အမ္မာစသောသဒ္ဓါ၌ကား န အမ္မာဒိတောသုတ်ဖြင့် တားမြစ်ထားသည့်
အတွက် အာလုပ်ဝိဘတ်၌ “ဘောတိ အမ္မ” ဟုသာရှိရပါသည်။

အကတရဿာ လတော ယ္ဗာလပနဿ ဝေဝေါ

မေး။ ဘိက္ခုသဒ္ဓါမှထူးသော ဟေတု၊ ဧန္တုသဒ္ဓါတို့၏ ပဒမာလာကို
ရေးခဲ့ပါ။

၈၆

ဖြေ။

ဟေတုသဒ္ဓါ၏ ပဒမာလာ။

ဟေတု ၊ ဟေတု ၊ ဟေတဝေါ ၊ ဟေတုယော။ (ပဌမာ)

ဘောဟေတု ၊ ဘောန္တော ဟေတု ၊ ဟေတဝေ ၊ ဟေတဝေါ (အာလုပ်)
ဟေတုံ ၊ ဟေတု ၊ ဟေတဝေါ ၊ ဟေတုယော။ (ဒုတိယာ)

ဇန္တုသဒ္ဓါ၏ ပဒမာလာ

ဇန္တု ၊ ဇန္တု ၊ ဇန္တဝေါ ၊ ဇန္တုနော ၊ ဇန္တုယော။ (ပဌမာ)

ဘော ဇန္တု ၊ ဘောန္တော ဇန္တု ၊ ဇန္တဝေ ၊ ဇန္တဝေါ။ (အာလုပ်)

ဇန္တု ၊ ဇန္တု ၊ ဇန္တဝေါ။ (ဒုတိယာ)

လတော ဝေါကာရော စ

မေး။

ဤသုတ်၌ “လတော ဝေါစ” ဟုသုတ်တည်လျှင် ပြီးပါလျက် “ဝေါ
ကာရော” ဟု ကာရသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။

ကာရသဒ္ဓါဖြင့် ယောဝိဘတ်တို့ကို နှောပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။
(မှတ်ချက်) စသဒ္ဓါသည် အချို့သောပြယုဂ်၌ ဝေါအပြုကို နှစ်စေခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။ (တနည်း) စသဒ္ဓါသည် ဣလတော သဿ နှောဝိ
သုတ်မှ နှောသဒ္ဓါကို လိုက်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။

ဤသုတ်သို့လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် ထိုဝါသဒ္ဓါ၏ သတ်
မှတ်ချက်တို့ကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။

ဝါသဒ္ဓါသည် ဝေဇ္ဇိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။
ထိုဝါသဒ္ဓါဖြင့် ဘိက္ခုစသောသဒ္ဓါတို့နှင့် ယောဝိဘတ်တို့ကို အပြု
ဝေါပြုရမည်(နိဗ္ဗဝိဓိ)

ဟေတုစသောသဒ္ဓါတို့နှင့် ယောဝိဘတ်တို့ကို ဝိကပ်အားဖြင့် ဝေါ
ပြုရမည်(အနိဗ္ဗဝိဓိ)

အမှစသောသဒ္ဓါတို့နောင် ယောဂီဘတ်တို့ကို ဝေါ၊ နော လုံးဝမပြုရ
(အသန္တဝိဓိ) ဟု သတ်မှတ်ပြပါသည်။

နာမ် ပဌမပိုင်း ပြီး၏

နာမ် ဒုတိယကဏ္ဍ

မယံ ယောမိ ပဌမေ

မေး။ တုမှအမှသဒ္ဓါတို့သည် လိင်သုံးပါးတို့၌ အဘယ်ကြောင့် ရုပ်အထူး
မရှိဘဲ တူကြပါသနည်း။

ဖြေ။ အလိင်များဖြစ်ကြသောကြောင့် ရုပ်အထူးမရှိဘဲ တူကြပါသည်။

မေး။ မိမိဟူသည် တစ်ယောက်တည်း၊ တစ်ခုတည်းသောအနက်ဖြစ်ပါ
လျက် အဘယ်ကြောင့် “မယံ”ဟု ဗဟုဝင်သုံးစွဲရပါသနည်း။

ဖြေ။ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သော်လည်း လေးစားခြင်း၊ များစွာမြတ်နိုး
ခြင်းဖြင့် များသည်၏အဖြစ်ကို တင်စားသောကြောင့် “မယံ”ဟု
ဗဟုဝင်သုံးစွဲပါသည်။

အမုဿာဒုံ

မေး။ ဤသုတ်၌ဖြစ်သင့်သော ယောဂီဘာဂကို ပြယုဂ်နှင့်တကွရေးပါ။

ဖြေ။ အဒုဿဟူသောပြယုဂ်၌ အမုဿာဒုံဟူသော ဝိနာဓိကာရယောဂ
ဝိဘာဂဖြင့် သဝိဘတ်ကြောင့် အဒုံပြုနိုင်ပါသည်။

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။အမှတည်း၊ သဝိဘတ်သင်္ကေ၊ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သဝိဘတ်
ကြောင့် အဒုံပြု၊ ဗျဉ္ဇနေစဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကိုမချ၊ သ-လာ၊ သ-သို့ကပ်
အဒုဿပြီး၏။

ယောသုဒ္ဓိန္ဒ ခွေစ

မေး။ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကိုရေး၍၊ ဒွိသဒ္ဓါတစ်ခုတည်းဖြစ်ပါလျက် ဒွိဿဟု
ကေဝုန်ဖြင့်မဆိုဘဲ ဒွိန္ဒဟု ဗဟုဝုန်ဖြင့်ဆိုခြင်း၏အကျိုးကိုရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် နဝိဘတ်ကြောင့် ဒုဝေပြုရခြင်း၊ အချို့ပြုယုဂ်၌ ဒုဝိပြု
ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဒွိန္ဒဟု ဗဟုဝုန်ဖြင့်ဆိုခြင်းသည် ဒွိသဒ္ဓါမှနောက်၌ ဗဟုဝုန်ဝိဘတ်
ချည်းသာသက်ရ၏ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပဉ္စာဒီနမကာရာ

မေး။ ပဉ္စစသောသင်္ချာသဒ္ဓါနောင် ဣတ္ထိလိင်ဟောပစ္စည်းများ အဘယ်
ကြောင့် မသက်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ အ-လိင်ဖြစ်သောကြောင့် ပဉ္စစသောသင်္ချာနောင် ဣတ္ထိလိင်ဟော
ပစ္စည်းများမသက်ရပါ။

(မှတ်ချက်) ပဉ္စအစ အဋ္ဌာရသအဆုံးရှိသောသင်္ချာသဒ္ဓါတို့သည်၎င်း၊
ကတိသဒ္ဓါသည်၎င်း၊ အ-လိင်ဖြစ်သောကြောင့် လိင်သုံးပါးလုံး၌ ရုပ်
အထူးမရှိ၊ အားလုံးတူညီရပါသည်။

မေး။ ပဉ္စာဒီနဟုဆိုသဖြင့် ပဉ္စစသော သဒ္ဓါတစ်ခုလုံးကို အ-ပြုရပါသ
လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပဉ္စာဒီန ၌ ဆဒ္ဓိဝိဘတ်သည် အဆုံး(အန္တ)ကိုငဲ့သောကြောင့် ပဉ္စ
သဒ္ဓါတစ်ခုလုံးကို မပြုရပါ။ အဆုံး(အစိတ်=အန္တ) အ-ကိုသာ အ-
ထပ်ပြုရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ကို အ-ထပ်၍ပြုရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ သဗ္ဗာ ယောနိနမာဓ သုတ်ဖြင့် အာ+အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

တဝမမ သေ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် တဝ,မမပြုခြင်းသည် နိစ္စဝိဓိဖြစ်သင့်ပါသလော၊ အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သင့်ပါသလော။

ဖြေ။ သဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ တေ+မေစသော အခြားအစီအရင်တစ်မျိုး ရှိသေးသောကြောင့် အနိစ္စဝိဓိသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ပဒတော ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု ဝေါနော

မေး။ သုတ်၌ ဗဟုဝစနသဒ္ဓါမပါ ၊ ဝုတ္တိ၌ “ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု ဗဟု ဝစနသု”ဟု အဘယ်ကြောင့် ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ တေ မေက ဝစနသုစ သုတ်၌ “ဧကဝစနသု”ဟု ဆိုလွှဲဖြစ်သော ကြောင့် ဤသုတ်၌ “ဗဟုဝစနသု”ဟုဖွင့်ဆိုရပါသည်။

တေမေကဝစနသုစ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေါ,နော,တေ,မေ မပြုရသောဌာနတို့ကို ပြယုဂ်နှင့် တကွ ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ တဝံမမဉ္ဇ နဝါသုတ်မှ နဝါသဒ္ဓါလိုက်လာသောကြောင့် ဂါထာပါဒ ၏အစဉ်၎င်း၊ စ,ဝါ,ဝေ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌ဌာနတို့၌၎င်း၊ ဝေါ,နော တေ,မေ မပြုရပါ။

၉၀

ပြယုဂ်ပုံစံ။ န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတ္တာန မာဏဝ။

တုယုဉ္ဇာပိ မဟာရာဇ၊ မယုဉ္ဇ ရဋ္ဌဝဗုဒ္ဓ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အထက်ပါဂါထာဝယ် တဝသည် ဂါထာ၏ဒုတိယပါဒ အစ ဖြစ်၍ ဧ-မပြုရ။ တုယု+မယုသည် တတိယပါဒ၊ စတုတ္ထပါဒ ၏ အစဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ စသဒ္ဓါတို့နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၎င်း၊ ထေ မေ မပြုရပါ။

မဟုဝစနေသု ဝေါနော

မေး။ ဤသုတ်၌ တတိယာမဟုဝစ်ဝိဘတ်တစ်လုံးတည်းဖြစ်ပါလျက် မဟုဝစနေသုဟု မဟုဝစ်သုဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြရခြင်းအကျိုးကိုရေးပါ။

ဖြေ။ သု-ဟမဟုဝစ်ဖြင့် ညွှန်ပြရခြင်းကြောင့် အချို့သောပြယုဂ်၌ ပထမာယောဝိဘတ်ကြောင့်လည်း ဝေါ+နောပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပုမန္တသာ သိမိ

မေး။ ဤသုတ်၌ အန္တသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အန္တသဒ္ဓါဖြင့် မဃဝ၊ ယုဝသဒ္ဓါစသည်တို့၏ အဆုံး(အစိတ်)သရကို လည်း အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဟိဝိဘတ္တိမိ ဝ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝိဘတ္တိသဒ္ဓါ၊ စသဒ္ဓါတို့၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝိဘတ္တိသဒ္ဓါသည် လိုက်လာသော သဝိဘတ္တိသဒ္ဓါကို နှစ်စေ့ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

စသဒ္ဓါဖြင့် ဝိဘတ်အားလုံးတို့ကြောင့် မဃဝ၊ ယုဝစသည်တို့၏ အဆုံး

သရကို အချို့ အနုပြုခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၃ နာမိစ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် သဝိဘတ်၊ သ္မာဝိဘတ်တို့ကြောင့် ပုမ၊ ကမ္မ၊ ထာမသဒ္ဓါတို့၏အဆုံးသရကို အချို့ ၃-ပြုခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

အကမ္မဿ စ

မေး။ ဤသုတ်၌ “အကမ္မဿ စ” ဟုမဆိုဘဲ အန္တသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်းအကျိုးနှင့် စသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်းအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အန္တသဒ္ဓါပို့ဖြင့် နာဝိဘတ်ကြောင့် ထာမ၊ အဒ္ဓသဒ္ဓါစသည်တို့၏အဆုံးသရကို ၃-ပြုခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

စသဒ္ဓါသည် နာ+သု ငါဘတ်တို့ကြောင့် မဃဝ၊ ယုဝသဒ္ဓါတို့၏အဆုံး အ-သရကို ၃-ပြုခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

နာမ် ဒုစိယဝိုင်း ပြီး၏

နာမ် စာစိယကဏ္ဍ

တုမှမေဟိ နမာကံ

ဤသုတ်ဖြင့် နဝိဘတ်ကို အာကံအပြုမှတစ်ပါး အံ-လည်းပြုနိုင်၏။

အသ္မာကံရှုပ်တွက်ပုံ။ ။ အမှတည်း၊ နဝိဘတ်သက်၊ အာကံပြု၊ တေသု ဝုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် အမှသဒ္ဓါကို အသွပြု၊ အာသိုကပ်၊ အသ္မာကံပြီး၏။

သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော

မေး။ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်အားလုံးနောင် ပဌမာယောဝိဘတ်ကို အမြဲ ၈-ပြုနိုင်ပါ

၉၂

သလော၊ အထောက်အထားဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာသုတ်၌ ပထမာယောဝိဘတ်ကို အာပြုထားသော “ပရာ” ဟူသောပုဒ်ကို ရှင်းမဟာကစ္စည်းဆရာညွှန်ပြသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အမြဲ ဧ-မပြုနိုင်ပါ။ ပုဗ္ဗစသောသဒ္ဒါတို့နှင့် ပထမာယောဝိဘတ်ကို တစ်ခါတစ်ရံ အာပြုနိုင်ပါသည်။

မေး။ အာလုပ်ဝိဘတ်မသက်ရသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍၊ တ၊ ဧတ၊ ဣမ၊ အမု၊ ကိ သဒ္ဒါတို့၏ အနက်တို့ကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ယ၊ တ၊ ဧတစသော နောက်ပိုင်းသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၌ အာလုပ်ဝိဘတ် မသက်ရပါ။ အာလုပ်ဝိဘတ်ဖြင့် ရုပ်မရှိနိုင်ပါ။

တသဒ္ဒါ= မျက်ကွယ်အနက်ကို ဟော၏။

ဧတသဒ္ဒါ= အနီးအနက်ကို ဟော၏။

ဣမသဒ္ဒါ= အလွန်အနီးဟူသောအနက်ကိုဟော၏။

အမုသဒ္ဒါ= အဝေးအနက်ကို ဟော၏။

ကိသဒ္ဒါ= မေးမြန်းခြင်းအနက်ကိုဟော၏။

သဗ္ဗဿိ မဿေ ဝါ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဣမဿအရ အဘယ်လိင်္ဂဖြစ်သော ဣမသဒ္ဒါကို ယူသင့်ပါသနည်း။ သာကေယုတ္တိဖြင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဧတိမာသမိသုတ်၌ကဲ့သို့ ဣတ္ထိလိင်္ဂဟော အာပစ္စယန္တပုဒ်ဖြင့် ဓညနံပြသောကြောင့်၎င်း၊ တဿ ဝါ နတ္ထံ သဗ္ဗတ္ထသုတ်၌ကဲ့သို့ သဗ္ဗတ္ထဟုမဆိုသောကြောင့်၎င်း၊ ပုလ္လိင်၊ နပုလ္လိင်ဟော ဣမသဒ္ဒါကိုသာ ယူရပါသည်။

အနိမိနာမိ

ဤသုတ်သည် ပုလ္လိင်၊ ပုလ္လိင်အရာ၌သာ စီရင်ရပါသည်။

အမုဿမောသံ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဖြစ်သင့်သော ယောဂဝိဘာဂကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ရေးပါ။

ဖြေ။ အမုဿမောသံဟူသောဝိနာမိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် အသုကော ပြယုဂ်၌ ကအာရမ္မကြောင့်လည်း သ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

သဗ္ဗတော ကော

မေး။ သဗ္ဗတောသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သဗ္ဗတောသဒ္ဓါဖြင့် ဟိနဝေသသဒ္ဓါတို့မှ နောက်၌လည်း က-
အက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

နေတာဟိသ္မိမာယယာ

မေး။ တဿ ဝါ နတ္ထံ သဗ္ဗတ္ထသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ဒက္ခိဏာယ၊ ဥတ္တရာယစသောအချို့သောပြယုဂ်၌ သ္မိ-
ဝိဘတ်ကို အာယပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ကတရစသောသဗ္ဗနာမ်တို့၏ အနက်နှင့် လိင်ကို ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ကတရအစ အညတမအဆုံးရှိသောသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့သည် လိင်
သုံးပါး၌ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုတွင် ကတရ၊ ကတမသဒ္ဓါတို့သည် မေးမြန်းခြင်းအနက်ကို ဟောကုန်၏။ ဥာယသဒ္ဓါသည် အစိတ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းကို ဟော၏။ ဣတရသဒ္ဓါသည် ဆိုပြီးသောအနက်၏ တွဲဘက် အနက်ကိုဟော၏။ အညသဒ္ဓါသည် ဆိုပြီးသောအနက်မှ အခြားတစ်ပါး သော အနက်ကိုဟော၏။ အညတြ၊အညတမသဒ္ဓါတို့သည် အမြဲ မမှတ်သားအပ်သော အနက်ကို ဟော၏။

မနောဂဏာဒိတော သို့ နာန မိအာ

မေး။ ပုရိသာဒိဂိုဏ်းမှထူးသော မနောဂဏာဒိဂိုဏ်း၏ ရုပ်ထူးရှိသော ဝိဘတ်များကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ နာ၊သ၊သ္မိ ဝိဘတ်တို့၌ ရုပ်ထူးများရှိပါသည်။

မေး။ မနောဂဏာဒိ၌ အာဒိအရကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာဒိအရ ဗိလ၊ပဒ စသောသဒ္ဓါတို့ကို ယူရပါသည်။

စတေသဟော လောပေ

မေး။ ဤသုတ်ပါ မနောဂဏာဒိ၌ အာဒိသဒ္ဓါ၏အကျိုးနှင့် ဝါသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အာပေါဓာတု၊ ဝါယောဓာတုသဒ္ဓါတို့၏အစိတ်သရ ကို ဩပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဝါသဒ္ဓါဖြင့် မနမက္ခေန၊ မနစ္ဆန္ဒနံစသောပြယုဂ်တို့၌ အစိတ်သရ ကို ဩမပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

သ သရေ ဝါဂမော

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် ၎င်းဝါသဒ္ဓါဖြင့် သတ်မှတ်ပြသော အစီအရင်တို့ကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝေတ္တိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။
ထိုဝါသဒ္ဓါဖြင့် မာနသိက်၊ စေတသိက်သည်တို့၌ နိစ္စဝိဓိကို၎င်း၊
မနသာ၊ မနေနစသည်တို့၌ အနိစ္စဝိဓိကို၎င်း၊ မနော၊ မနာ၊ မနံ
စသည်တို့၌ အသန္တဝိဓိကို၎င်း၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြပါသည်။

သန္တသဒ္ဓဿ သော ဘော မော စန္ဒေ

မေး။ စသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ဘ-အက္ခရာမှအခြားသော အက္ခရာနှောင်းရာ၌လည်း
သမာသ်ဝယ် အချို့ သ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

သျှာစ

လိုက်လာသော မြဟူတ္တသခရာဇာဒိတော၌ အာဒိအရ အာတုမ
စသောသဒ္ဓါကို ယူရပါသည်။

သ္မိမေ

မေး။ သ္မာသ္မိံ နံဝါသုတ်ဖြင့် သ္မိံ ဝိဘတ်ကို စ-ပြုလျှင် ပြီးနိုင်ပါလျက်
အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သသဒ္ဓါနောင် သ္မိံ ဝိဘတ်ကို အမြဲ စ-ပြုရမည်ဟူသော နိစ္စဝိဓိကို
ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်ကိုဆိုရပါသည်။

၉၆

ဗြဟ္မတော ဂဿ စ

စသဒ္ဓါသည် သို့ မေသုတ်မှ စ-ကို ငင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဗြဟ္မတော တု သို့ နိ

မေး။ တုသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ တုသဒ္ဓါဖြင့် ကမ္မ,စမ္မ,မုဒ္ဒစသော သဒ္ဓါတို့မှနောက်၌ သို့ ဝိဘတ်ကို အချို့ နိပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ဥတ္တံ သနာသု

မေး။ ဥ သနာသု ဟုဆိုက ပြီးနိုင်ပါလျက် ဥတ္တံ ဟု ဣပစ္စည်းထည်ဆိုရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အချို့သောအရာ၌ ဥ-အပြုမရှိခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဤသုတ်၌ ဥတ္တံဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သဝိဘတ်,နာဝိဘတ်မှတစ်ပါး အခြားသောဝိဘတ်ကြောင့်လည်း ဥ-ပြုနိုင်၏။

အညေသွာရတ္တံ

မေး။ အညေသွာရံမျှသာမဆိုဘဲ အညေသွာရတ္တံဟု ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ အာရတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အချို့ဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ အာရအပြုမဖြစ်ခြင်းကို ညွှန်ပြခြင်း,သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

သတ္တုနက္ခ

မေး။ သတ္တုသဒ္ဓါအလိုက်ခံလျှင် ပြီးနိုင်လျက် ထပ်ဆိုခြင်းအကျိုးကို
ရေးပါ။

ဖြေ။ သတ္တုသဒ္ဓါ၏အစိတ် ၃-ကို အမြဲ အ-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၃ သသ္မိ သလောပေါစ

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ၃-ကို ၃-ထပ်ပြုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသ
နည်း။

ဖြေ။ သတ္တုဟူသောပြယုဂ်၌ အညေသွာရတ္တံသုတ်ဖြင့် အာရအပြုကို
တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။
(မှတ်ချက်) ဤသုတ်သည် အညေသွာရတ္တံသုတ်ကို တားမြစ်သောသုတ်
ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ သတ္တုဿ ,သတ္တုနော ဟူသောပြယုဂ်တို့၌ ဤသုတ်ဖြင့် ၃-လည်း
မပြု, သ-လည်းမချေဘဲ အဘယ်ကြောင့် အာရမပြုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အာရတ္တံ ဟူသောဘာဝနိဒ္ဒေသကြောင့် အာရမပြုဘဲ ပြီးရပါသည်။

မေး။ သတ္တုပိတာဒီနမာ သိသ္မိ သိလောပေါစသုတ်မှ သတ္တုပိတုသဒ္ဓါ
လိုက်လာပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ဤသုတ်၌ သတ္တုသဒ္ဓါကို ထပ်ဆို
ရပါသနည်း။

ဖြေ။ သတ္တုသဒ္ဓါ၏ ၃-ကို အမြဲ အ-ပြုရမည်ဟုသိစေခြင်းအကျိုးရှိ
ပါသည်။

၉၈

သက္ကမဗ္ဗတာဒီနဉ္စ

မေး။ ဥသသ္မိ သလောပေါစသုတ်နှင့် အစီအရင်ခြင်းတုပါလျက် ဤသုတ်ကို ထပ်ဆိုခြင်းအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သက္ကမဗ္ဗာတု ပုဒ်၌ အစိတ်ဥကို သဝိဘတ်ကြောင့် အမြဲစီရင်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

တတော ယောနမောတု

မေး။ ဤသုတ်၌ တုသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ တုသဒ္ဓါဖြင့် အာရအပြုမှတစ်ပါးကုန်သော စတု၊ဥဘ၊နဒီ၊ဂေါ စသောသဒ္ဓါတို့မှနောက်ဖြစ်သော ယောဝိဘတ်တို့ကို ဩပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

တတော သ္မိမိ

မေး။ တတော ယောနမောတုသုတ်မှ တတောသဒ္ဓါအလိုက်ခံ၍ “သ္မိမိ” ဟုသာ သုတ်တည်လျှင်ပြီးနိုင်ပါလျက် တတောသဒ္ဓါထပ်ဆိုရခြင်း ထပ်ဆိုရခြင်းအကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ တတောသဒ္ဓါဖြင့် အာရအပြုမှတစ်ပါး အခြားသောသဒ္ဓါနောက်၌ လည်း သ္မိဝိဘတ်ကို ဣပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပိတာဒီနမသိမိ

မေး။ သိဝိဘတ်ကြောင့် ပင်ကိုယ်ကပင် အာရအပြုမရှိပါဘဲလျက် ဤသုတ်၌ အသိမိဟုဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ အနက်တစ်မျိုးကဲ့ သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ ထိုအသိမိသဒ္ဓါပိုဖြင့် တောပစ္စည်းစသည်တို့ကြောင့် ပိတုစသောသဒ္ဓါတို့၏ အဆုံးသရကို

ဣပြုရပါသည်။ ပြယုဂ်=ပိတိတော မာတိတော
နာမ် ဇာဓိယပိုင်း ပြီး၏

နာမ် စတုတ္ထကဏ္ဍ

သ္မာနာ

မေး။ အမှတုမှန္တသုတ်ဖြင့် သ္မာဝိဘတ်ကို နာဝိဘတ်ကဲ့သို့ ငဲ့လျှင်ပြီးနိုင်
သောကြောင့် ဤသုတ်ကိုသီးခြားမဆိုဘဲ နောက်၌ ဣလတောစသုတ်နှင့်
ပေါင်း၍ “ဣလတော သ္မာနာ”ဟု တစ်သုတ်တည်းတည်သင့်လျက်
ဤသုတ်ကို သီးခြားဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသုတ်ကို သီးခြားဆိုခြင်းသည် အနက်တစ်မျိုးကို သိစေရခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကြံစေစသောပြယုဂ်၌ အတ္တသဒ္ဓါ၏
ဘုဆုံး တ-အက္ခရာကို အက္ခရာကြောင့် အချို့ ရ-ပြုနိုင်ပါသည်။

ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ

မေး။ မုခနာသိကာပုဒ်၏ ပဒမာလာကို သိသာရုံမျှရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မုခနာသိကာသဒ္ဓါသည် ဒွန်သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဘတ်အားလုံးတို့၌
ဧကဝုဇ်ချည်းသာ ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် -

မုခနာသိကံ ,ဟေ-မုခနာသိက, မုခနာသိကံ, မုခနာသိကေန,
မုခနာသိကဿ, မုခနာသိကဿ- မှာ,မုခနာသိကဿ, မုခနာသိကဿိ
မုနာသိကမိ။

မေး။ နပုံလိင် ဤကာရန္တဖြစ်သော သုခကာရိသဒ္ဓါ၏ရုပ်ပြီးပုံနှင့် ပဒမာ
လာ ကို သိသာရုံမျှရေးခဲ့ပါ။

၁၀၀

ဖြေ။ သုခကာရီသဒ္ဓါသည် နပုလ္လိင်ဖြစ်သောကြောင့် သိဝိဘတ်နှောင်း
ရာ၌ အယောရဿသုတ်ဖြင့် ရဿပြု၍ သိဝိဘတ်ချေပြီး-
သုခကာရီ , သုခကာရီ , သုခကာရီနီ၊ စသည်ဖြင့် ဒဏ္ဍိသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒ
မာလာပြုရမည်။

မေး။ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်အပြားနှင့် တကွ လိင်တို့ကို ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဣတရ, အည, အညတြ, အညတမ၊

ပုဗ္ဗ ပရ, အပရ, ဒက္ခိဏ၊ ဥတ္တရ, အခရ, ယ, တ, ဧတ, ဣမ
အမု, ကိ ဧက, ဥဘ၊ ခွိ, တိ, စတု, တုမှ, အမှ, ဟူ၍ (၂၇)ပုဒ်
ရှိ၏။ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့သည် လိင်သုံးပါးရှိကုန်၏။

အတော နိဗ္ဗံ

မေး။ ယောနိနီ နပုံသကေဟိသုတ်ဖြင့် ယောဝိဘတ်ကိုနိပြုခြင်း၊ သဗ္ဗာ
ယောနိနီနာမသုတ်ဖြင့် နီကို အာ+ဧပြုခြင်းအစီအရင်တို့ ပြီးနိုင်ပါ
လျက် အတောနိဗ္ဗံဟူသောဤသုတ်ကို ဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိ
နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ နပုလ္လိင် အကာရန္တအရာ၌ ယောကို နိပြုပြီးနောက် ၎င်းနီကို
အာ+ဧပြုခြင်းသည် အချို့အရာ၌သာ ဖြစ်၏ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိ
ပါသည်။

သေသတော လောပံ ဂသိပိ

မေး။ သေသတော၌ သေသအရ အဘယ်ကို ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ သိ, သော, သောစ, သေတောဂဿဝါ, ယဇောစ, စသောသုတ်တို့ဖြင့်

ညွှန်ပြအပ်သောလိင်တို့မှ အခြားသောလိင်ကို သေသအရ ယူရ
ပါသည်။

မေး။ ဂသိပိ ဌ် အပိသဒ္ဓါ၏အနက်ကိုရေး၍၊ ဤသုတ်ကို သုတ်နက်လည်း
ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အပိသဒ္ဓါသည် လိင်က္ခသိ ဟူသော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းခြင်း
အနက်ရှိပါသည်။

သုတ်နက်ဖော်ပုံ။ ။သေသတော= သိ၊ သော၊ သျှာစ၊ စသောသုတ်တို့
ဖြင့်ညွှန်ပြအပ်သောလိင်မှ ကြွင်းသောလိင်မှ၊ ပရော= နောက်ဖြစ်သော
ဂေါ= ဂ-မည်သောအာလုပ်သိဝိဘတ်သည်၎င်း၊ သိပိ= လိင်က္ခ သိသည်
၎င်း၊ လောပံ=ကျေခြင်းသို့၊ အပစ္စတေ= ရောက်၏။

မေး။ “သေသတော လောပံ သိ”ဟုဆိုလျှင် အာလုပ်သိ၊ လိင်က္ခ သိနှစ်
မျိုးလုံး ရရှိနိုင်ပါလျက် အာလုပ်သိအတွက် “ဂ”ဟု သီးခြားဆိုထားခြင်း
သည် အဘယ်ကိုသိစေပါသနည်း။

ဖြေ။ “ဂ”ဟု အာလုပ်သိအတွက် သီးခြားဆိုထားခြင်းသည် သော၊ သိ၊
သျှာစ စသောအခြားသုတ်တို့၌ “သိ”ဟု သာမန်ဆိုရာဝယ်
အာလုပ်သိကို မယူရဟုသိစေနိုင်ပါသည်။

မေး။ အာလုပ်နှင့်ဆိုင်သော ပြယုဂ်များ၌ ဘော ပုရိသ၊ ဟော ပုရိသ
စသည်ဖြင့် ဘဝန္တသဒ္ဓါ၊ ဟေသဒ္ဓါတို့ကို အဘယ်အကျိုးငှါ တွဲစပ်၍
ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အာလုပ်အနက်ထင်ရှားဘို့ရန် ဘဝန္တသဒ္ဓါ၊ ဟေသဒ္ဓါတို့ကို တွဲစပ်
၍ ဆိုရပါသည်။

၁၀၂

သမ္မာသမာဓုသောပသဂ္ဂနိပါတ်အနိပါတ်

မေး။ ဤသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေး၍၊ အာဓုသောဟူသောပုဒ်သည်လည်း နိပါတ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါလျက် သီးခြားဆိုရခြင်း၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သုတ္တ၊ ပဒ စသောသဒ္ဓါတို့မှနောက်၌လည်း ဝိဘတ်တို့ကို ရံခါ ချေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

နိပါတ်ပုဒ်များနောင် ဧကဝုဇ်ဝိဘတ်ချည်း သက်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း အာဓုသောဟူသောပုဒ်သည်ကား ဧကဝုဇ်+ဗဟုဝုဇ်နှစ်မျိုးလုံး ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ အာဓုသောကို သီးခြားဆိုရပါသည်။

မေး။ ဥပသဂ္ဂ၊ နိပါတအမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နာမ်ပုဒ်၊ အာချာတ်ပုဒ်တို့ကိုကပ်၍ အနက်ကို ဆင်ခြင်တတ်သောကြောင့် ပ-စသောပုဒ်တို့သည် ဥပသာရပုဒ်မည်၏။

ပုဒ်တို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၌ ကျရောက်တတ်သောကြောင့် စ-စသောပုဒ်တို့သည် နိပါတ်ပုဒ်တို့မည်၏။

(မှတ်ချက်) ဥပသာရပုဒ်သည် (၁)ဓာတွတ္တဗာဓကဥပသာရ (၂)ဓာတွတ္တနုဝတ္တက ဥပသာရ (၃)ဓာတွတ္တဝိသေသက ဥပသာရဟု သုံးမျိုးရှိပါသည်။

မေး။ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏာကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သမုစ္စည်း၊ ဝိကပ်၊ ပဋိသေဓ၊ ပုရဏစသောအနက်ကို ဟောခြင်း၊ ခြိပ်ကို မဟောခြင်းသည် နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏာမည်၏။

မေး။ စသဒ္ဓါ၏ သမုစ္စည်းအပြားကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (၁)အဗ္ဗာဓယသမုစ္စည်း (၂)ဣတရိတရယောဂသမုစ္စည်း
 (၃)သမာဟာရသမုစ္စည်း (၄)အဝဇာရဏသမုစ္စည်းဟူ၍ လေးမျိုး
 ရှိပါသည်။

မေး။ တားမြစ်ခြင်း ပဋိသေခအနက်ကို ဟောနိုင်သောနိပါတ်ပုဒ်တို့ကို
 ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ နော,ဓာ,အ,အလံ,ဟလံ တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနက်မရှိ ပုဒ်ပြည့်ရုံမျှသာဖြစ်သော ပဒပူရဏနိပါတ်ပုဒ်တို့ကို
 ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ အထ,ခလု,ဝတ,တထ,အထော,အဿု,ယဋ္ဌေ,ဟိ,စရဟိ,နံ,
 တံ,ဝါ,စ,တု,ဝ,ဝေါ,ပန,ဟဝေ,ကိဝ,ဟ,တတော,ယထာ,သုဒံ,
 ခေါ,ဝေ,ဟံ,ဧနံ,သေယျထိဒံ,စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အာမန္တနအနက်၌ဖြစ်သော နိပါတ်ပုဒ်တို့ကိုထုတ်ပြ
 ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာဝုသော,အဗ္ဘော,ဟဗ္ဘော,ရေ,အရေ,ဟရေ,ဧ
 တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပထမာ,ဒုတိယာစသော ဝိဘတ်များသက်နိုင်သော နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို
 အသီးအသီး ခွဲခြား၍ သိသာရုံမျှရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပထမာဝိဘတ် = အတ္ထိ,သက္ကာ,လန္တာ
 ပထမာ+ဒုတိယာဝိဘတ် = ဒိဝါ,ဘိယျော,နမော။

၁၀၄

တတိယာဝိဘတ် = သယံ, သာမံ, သံ, သမ္မာ, ကိန္တိ, နှင့် သော, တော
 ဓာပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်များ။

စတုတ္ထိဝိဘတ် = တဝေ, တုံ ပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်များ။

ပဉ္စမိဝိဘတ် = သော, တောပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်များ။

သတ္တမိဝိဘတ် = တော, ဩ, ထ စသောပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်များ။

မေး။ သာဓုနိပါတ်ပုဒ် ဟောနိုင်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ချီးမွမ်းခြင်း, တောင်းပန်ခြင်း, ဝမ်းမြောက်ခြင်း အနက်များဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ပုဒ်မျိုးကို နိပါတ်ပုဒ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။ ရှေးဆရာများမိန့်ဆိုချက်အတိုင်း ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နာမ်, အာချာတ်, ဥပသာရဟူသောပုဒ်သုံးပါးမှ အလွတ်ဖြစ်၍ အကြားအကြား၌ ကျရောက်တတ်သောပုဒ်ကို လိင်သုံးပါးဝိဘတ်(၇) သွယ်တို့ကြောင့် ရုပ်နေမပျက်ခြင်း ဟူသောမိမိလက္ခဏာရှိသည့် အတွက် နိပါတ်ပုဒ်ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ရူပသိဒ္ဓိလာ ဥပသာရပုဒ်တို့၏ အမည်ထူးတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥပသာရပုဒ်တို့သည် လိင်သုံးပါးတို့ကြောင့် ရုပ်အထူးမရှိသည့် အတွက် အလိင်္ဂီလည်းမည်၏။ ဧကဝုဓ်, ဗဟုဝုဓ်အားဖြင့် ရုပ်ကွဲပြားမှု မရှိသောကြောင့် အသချီလည်းမည်၏။ ပထမာ, ဒုတိယာစသော ဝိဘတ်အားဖြင့် ရုပ်မကွဲပြားသောကြောင့် အဝိဘတ္တိလည်းမည်၏။

မေး။ သဒ္ဓါကျမ်းတတ် ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုအပ်သော အနက်များစွာ
ဟောနိုင်သောပုဒ်တို့ကိုထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥပသာရပုဒ် ,နိပါတ်ပုဒ် ,တဒ္ဒိတ် ကိတ်စသောပစ္စည်း ဤသုံးမျိုး
တို့သည် အနက်များစွာကို ဟောနိုင်ပါသည်။

မေး။ ဥပသာရပုဒ်တို့နောင် သက်နိုင်သောဝိဘတ်ကို အကြောင်းနှင့်
တကွ ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥပသာရပုဒ်တို့သည် သင်္ချာအပြား, ကံစသောအပြားတို့ မရှိသော
ကြောင့် ထိုဥပသာရပုဒ်တို့မှနောက်၌ ပဌမာဧကဝုဇ်ဝိဘတ်ချည်းသာ
သက်ရပါသည်။

(မှတ်ချက်) ဥပသာရပုဒ်တို့သည် နာမ်ပုဒ်, အာချာတ်ပုဒ်တို့ကို အထူးပြု
တတ်ကုန်သောကြောင့် လိင်အမည်ကို ရနိုင်ကြပါသည်။

ယောနံ နော

မေး။ ဤသုတ်၌ ဖြစ်နိုင်သော ယောဂဝိဘာဂနှင့် အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ “ယောနံ နော ”ဟူသော ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် “သာရ
မတိနော ”စသောပြယုဂ်၌ မပြုအပ်သောရဿရှိသော ဣမှနောက်၌
ယောဂဝိဘတ်ကို နော-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ကိဿက ဝေ စ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေး၍၊ ကွ-ကို ရုပ်တွက်ပြပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြားသော ထံ ,ဟံ စသောပစ္စည်း
နှောင်းရာ၌လည်း ကိ သဒ္ဓါကို က-ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၁၀၆

ကု ရုပ်တွက်ပုံ။

ကု ကို ကိ တည်၊ ဝ-ပစ္စည်းသက်၊ ကိဿ က ဝေဖြင့် က-ပြု၊
တေသု ဝတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းကြောင့် က နှ့် အ-ကိုချေ၊ က-ကို
ဝ-သို့ကပ်၊ ကွပြီး၏။

ကုဟိ ဟံသု ဝ

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ဟိဉ္ဇနံ၊ ဒါဝနံပစ္စည်းစသည်တို့ကြောင့်လည်း ကိ သဒ္ဓါကို
ကုပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

သေသေသု ဝ

မေး။ ဤသုတ်၌ သေသအရ အဘယ်ကိုယူရပါမည်နည်း၊ ရူပသိဒ္ဓိအလို
ကု ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ကိဿ က ဝေ စသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းမှကြွင်းသော ထံ
စသောပစ္စည်းတို့ကို ယူအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်၌ သေသအရ
ဝိဘတ်တို့ကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ စသဒ္ဓါသည် ကိဿ၊ ကိသ္ဓိ စသောအချို့သောပြယုဂ်၌ က-အပြုကို
နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ကိဿ , ကိသ္ဓိ ရုပ်ပြီးပုံ။

ကိ သဒ္ဓါတည်၊ သဝိဘတ်, သ္ဓိ ဝိဘတ်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-မပြု
ဘဲ ဗျဉ္ဇနစသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၍ ရုပ်စီရင်ရပါသည်။

ဣတ္ထိလိင် "က" သဒ္ဓါရုပ်တွက်ပုံ။

ကိံ သဒ္ဓါတည်း။ သိဝိဘတ်သက်၊ သေသေသုစသုတ်ဖြင့် သိဝိဘတ်
ကြောင့် ကိံ သဒ္ဓါကို က-ပြု၊ ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယောသုတ်ဖြင့်
က+သိနှစ်ခုတို့၏အလယ်၌ အာပစ္စည်းသက်၊ သိဝိဘတ်ကိုချေ၊ ကာ-ဟု
ရပ်ပြီး၏။

နပုဋ္ဌိင် "ကိ" သဒ္ဓါရုပ်တွက်ပုံ။

ကိံ တည်း။ သိဝိဘတ်သက်၊ က-ပြုခြင်းအာဒေသဝိမိနှင့် သိ
ဝိဘတ်ကိုချေခြင်း လောပဝိမိအစီအရင် နှစ်မျိုးတို့တွင် လောပဝိမိသည်
သာ၍ အားကောင်းသောကြောင့် ရှေးဦးစွာ သိဝိဘတ်ကိုချေ၍၊
နောက်၌ဝိဘတ်မနောင်းသောကြောင့်၎င်း၊ တဒနုပရောဓေနဟု ပရိ
ဘာသာလာသောကြောင့်၎င်း၊ ကိံ သဒ္ဓါကို က-မပြုရ၊ ကိ-ဟုပြီး၏။

ဒုတိယာ အံဝိဘတ်ဖြင့် ကိံ သဒ္ဓါရုပ်ပြီးပုံ။

ကိံ တည်း။ အံဝိဘတ်သက်၊ ကွစိလောပံဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ကိံ ၌
ဣ-ကို ဖျဉ်၍၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတ် ဖျလပေဟိသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ ကိံ
ဟုရပ်ပြီး၏။

မေး။ ကေသဒ္ဓါ၏ အနက်နှင့် ဝုဏ်တို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ကေသဒ္ဓါသည် သင်္ချာအနက် , အတုလျှအနက် , အသဟာယအနက်,
အညအနက်တို့ကို ဟောပါသည်။

၎င်း ကေသဒ္ဓါသည် သင်္ချာအနက်ကို ဟောသောအခါ ကေဝုဏ်
ဝိဘတ်ချည်းသာရှိ၍၊ အခြားသောအနက်တို့ကို ဟောသောအခါ ကေဝုဏ်
မဟုတ်နှစ်မျိုးလုံးရှိနိုင်ပါသည်။

မေး။ ဥဘသဒ္ဓါ၏ ဝုဏ်နှင့် ရုပ်ထူးများကို ရေးခဲ့ပါ။

၁၀၈

ဖြေ။ ဥဘသဒ္ဓါသည် ဒွိသဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်ဖြစ်၏။ အမြဲ မဟုတ်ဝိဘတ် အဆုံးရှိ၏။

ရှုပထူးများ။ ဥဘော= ဥဘတည်၊ ယောဝိဘတ်သက်၊ တတော ယောနမောတုသုတ်၌ တုသဒ္ဓါဖြင့် ယောဝိဘတ်ကို သြပြု၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ဥဘောဟိ+ ဘိ၊ ဥဘောဟိ +ဘိ။ ဥဘတည်၊ ဟိဝိဘတ်သက်၊ သု ဟိသုကာရောဓသုတ်ဖြင့် အ-ကို ဧ-ပြု၊ တေသု ဂုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် ဟိ ဝိဘတ်ကြောင့် ဧ-ကို သြပြု၊ ပြီး၏။

ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယော

မေး။ အာ၊ ဤ၊ ဣနိဟူသောဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းများနှင့် ဇာတသော တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်းတို့၏အထူးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာ၊ ဤ၊ ဣနိဟူသောဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းများသည် သိ၊ ယောဓသော နာမ်ဝိဘတ်တို့ကဲ့သို့ ပကတိလိင်၏အနက်ကိုသာ ထွန်းပြတတ်ကုန်၏။ သီးခြားအနက်တစ်မျိုးကို မဟောတတ်ကုန်။

ဇာတသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့သည်ကား ပစ္စည်းအနက်ကို၎င်း၊ သကတ်အနက်ကို၎င်း၊ ဟောကုန်၏။ ဤသို့ထူးကုန်၏။

မေး။ ဣတ္ထိလိင်ပစ္စယန္တပုဒ်များကို အဘယ်ကြောင့် နာမ်ငဲ့ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဇာတုပစ္စယဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတမတ္ထဝံ လိင်ဟုဆိုအပ်သောကြောင့် ပစ္စည်း အဆုံးရှိသောသဒ္ဓါများသည် လိင်မမည်သည့်အတွက် ဝိဘတ်မသက်နိုင် ထို့ကြောင့် နာမ်ဝိဘတ်သက်နိုင်စေခြင်းငှါ တဒ္ဓိတသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် နာမ်ငဲ့ရပါသည်။

နဒါဒိတော ဝါတ္တံ

မေး။ ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် အနဒါဒိကို ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပုထု၊ ဂေါ စသောသဒ္ဓါတို့မှမှောက်၌လည်း ဤပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ဏဝဏိကဏေယျဏန္တုပ္ပိ

မေး။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဓါသည် အချို့သောပြယုဂ်၌ ဤပစ္စည်းသက်ခြင်းကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ ဣနိ

ဘိက္ခုနီရုပ်တွက်ပုံ။

ဘိက္ခုသဒ္ဓါတည်း။ ဣနိပစ္စည်းသက်၊ သရလောပေါသုတ်ဖြင့် ဣနိပစ္စည်းကြောင့် ဘိက္ခု၌ ဥ-ကိုချေသင့်သော်လည်း တုသဒ္ဓါထားမြစ်သောကြောင့် မချေရ၊ ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် ဣနိ၌ ဣ-ကိုချေ၊ နာမ်ငဲ့ သိသောဝိဘတ်သက်၍ ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခုနီယော စသည်ဖြင့် ဣတ္ထိသဒ္ဓါကဲ့သို့ ပဒမာလာစဉ်ပါ။

န္တုဿ တမိကာရေ

မဟတိရုပ်ပြီးပုံ။

မဟန္တတည်း။ နဒါဒိတော ဝါ ဤသုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်၊ သေသေသုန္နဝဖြင့် နန္တကဲ့သို့ငဲ့၊ နန္တုဿ တမိကာရေသုတ်ဖြင့် နန္တကို တ-ပြု၊ ဤ-သို့ကပ်၊ နာမ်ငဲ့ သိသောဝိဘတ်များသက်၍ ပဒမာလာပြုပါ။

ဇုလပါရသံ

မေး။ အယော ရဿမေကဝစန ယောသ္မပိစသုတ်ဖြင့်ပင် ရဿပြုခြင်း အစီရင်ပြီးနိုင်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ဤသုတ်ကို ထပ်ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ မှတ်သားခြင်းအကျိုးငှါ ဤသုတ်ကို ထပ်ဆိုရပါသည်။
ထို့ကြောင့် ဘော ဂေါဝယ် ဂ-အမည်ရှိသော သိဝိဘတ်နှောင်းသော် လည်း ဂေါ-၌ ဇုလ, ပအမည်မရသော ဩကို ရဿမပြုရ။

ဤသုတ်ဖြင့် မှတ်သားပုံအကျွယ်။

အယော ရဿသုတ်ဖြင့် ဂ-သိနှောင်းရာ၌ အာ, ဤ, ဦ, ဩ ဒီဃ အားလုံးကို ရဿပြုနိုင်၏။ ဇုလပါ ရသံသုတ်ကိုဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် ဂ- သိနှောင်းရာ၌ ဇုလ, ပအမည်မရသော ဤ+ဦ ဒီဃတို့ကိုသာ ရဿပြုရ မည်ဟု၎င်း၊ ဇုလ, ပအမည်မရသော ဩဒီဃသရကို ရဿမပြုဟု၎င်း ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သတ်မှတ်ပါသည်။

အာကာရော

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် ရဿပြုအပြုသည် အဘယ်အရာ၌ ပြုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အနီး၌တည်နေသူကို ခေါ်ရာ၌သာ “ဘော ပုရိသ ”ဟု ဤသုတ်ဖြင့် ရဿပြုရပါသည်။

(ရှင်းလင်းချက်) အဝေး၌နေသူကို ခေါ်ရာ၌ “ဘော ပုရိသာ”ဟု ဒီဃ ဖြင့် ရှိရမည်။ အနီး၌နေသူကို ခေါ်ရာ၌ “ဘော ပုရိသ”ဟု ရဿ ဖြင့် ရှိရမည်ဟုဆိုလိုပါသည်။

နာမ် စက္ခုပိုင်း ပြီး၏

နာမ် ပဉ္စမပိုင်း

တွာဒယောဝိဘတ္တိသညာယော

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် တောစသောပစ္စည်းတို့ကို ဝိဘတ်အမည်မှည့်ရခြင်း အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤသုတ်ဖြင့် တောစသောပစ္စည်းတို့ကို ဝိဘတ်အမည်မှည့်ရသောကြောင့် ထိုပစ္စည်းအဆုံးရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်လည်း ဝိဘတ္တုဖြစ်ရကား ပုဒ်ဟုခေါ်ဝေါ်နိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

ကွစိတော ပဉ္စမုတ္တေ

မေး။ တောစသောပစ္စည်းများသည် လိင်သုံးပါး၌၎င်း၊ ကေဝုဇ်၊ဗဟုဝုဇ်၌၎င်း၊ ရုပ်အထူးရှိ/မရှိ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အ-လိင်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ လိင်သုံးပါး၊ ဝုဇ်နှစ်ပါးတို့၌ ရုပ်အထူးမရှိပါ။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်နာမ်တို့နောင် တောပစ္စည်းသက်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ သဒ္ဒါနာမ်ဖြစ်သောလိင်မှ၎င်း၊ သဗ္ဗနာမ်ဖြစ်သောလိင်မှ၎င်း၊ နောက်၌ တောပစ္စည်းသက်ရပါသည်။

မေး။ ဤသုတ်၌ ဖြစ်သင့်သော ယောဂဝိဘာဂနှင့် အကျိုးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကွစိတောဟူသောယောဂဝိဘာဂဖြင့် သတ္တမိအနက်၌ အာဒိစသော သဒ္ဒါတို့နောင်၎င်း၊ တတိယာဝိဘတ်အနက်၌ အနိစ္စစသောသဒ္ဒါတို့ နောင်၎င်း၊ တောပစ္စည်းသက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။
ပြယုဂ်= အာဒိတော , အနိစ္စတော စသည်ဖြစ်၏။

၁၁၂

(မှတ်ချက်) ဣတ္ထိတော ,ဘိက္ခုနီတော ,သမ္ပညတောစသောပြယုဂ်
တို့၌ ကွဇာဒိမဇ္ဈတ္တရာနံ(ပ)ပစ္စယေသုစ သုတ်ဖြင့် တောပစ္စည်း
ကြောင့် အလယ်၌ ရသေ့ပြုပါ။

ယဝတံတလနဒကာရာနံ ဗျဉ္ဇနာနိ ဓလဉ္စကာရတ္ထံ

မေး။ ဒကာရာနံ , ကောရတ္ထံတို့၌ ကာရသဒ္ဓါထည့်ဆိုခြင်း အကျိုးကို
ရေးပါ။

ဖြေ။ ကာရသဒ္ဓါအပိုထည့်ခြင်းသည် ယအက္ခရာရှိသော သအက္ခရာ၊
ကဝဂ်,စဝဂ်,ဋဝဂ်,ပဝဂ်တို့ကို သအက္ခရာ,ကဝဂ်,စဝဂ်,ဋဝဂ်,ပဝဂ်ပြု
ရခြင်းအကျိုးနှင့် ယအက္ခရာရှိသော ထ,ဓ,ဏတို့ကို ဆ,ဗျ,ဉပြုရခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။

အတော နေန

မေး။ အတော နေနော ဟုမဆိုဘဲ အတောနေန ဟု အဘယ်နည်းဖြင့်
ဆိုထားပါသနည်း။

ဖြေ။ နေ ဟုဆိုခြင်းသည် အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသ(ဝိဘတ်မရှိသောအား
ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော)နည်းဖြင့် ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အကာရပိတာဗျန္တာနဟ

မေး။ ဤသုတ်၌ အကာရအရ အဘယ် အ-အက္ခရာကို ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ အကာရအရ လိင်၏သမ္ပန္နိဖြစ်သော(လိင်နှင့်စပ်ခြင်းရှိသော) အ-
အက္ခရာကို ယူရပါသည်။

အမှတ်ပုဒ်များပြောဆိုသောသတ္တဝါတန်ခိုးသွားရာ

မေး။ အတိဒေသသုတ်(၆)မျိုးကို ရေး၍၊ ဤသုတ်သည် အဘယ်သုတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အတိဒေသသုတ်သည်=

(၁)ဗျုဒ္ဓေသာတိဒေသသုတ်၊	(၂)နိမိတ္တာတိဒေသသုတ်၊
(၃)တံရူပတိဒေသသုတ်၊	(၄)တံသဘာဝတိဒေသသုတ်၊
(၅)သုတ္တာတိဒေသသုတ်၊	(၆)ကာရိယာတိဒေသသုတ်၊

ဟူ၍ (၆)မျိုးရှိပါသည်။ ထို(၆)မျိုးတို့တွင် ဤသုတ်သည် ဗြဟ္မ၊ အတ္တ၊ သဓမ္မသောသဒ္ဓါတို့၌ ဗြဟ္မာ၊ အတ္တ၊ သမိဒ္ဓါ ပါ၌တို့၏အစွမ်းကြောင့် တံရူပတိဒေသသုတ်ဖြစ်၏။

(ဆောင်) ဗျုဒ္ဓေသော၊ နိမိတ္တဉ္စ၊ တံရူပံ၊ တံသဘာဝတာ။
သုတ္တဉ္စေ၊ တံကာရိ၊ ယာတိဒေသောတိ ဆမ္ပိဓော။

မေး။ အတိဒေသသုတ်(၆)မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အသီးသီးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (၁)နာမည်ကိုညွှန်ပြသောသုတ်သည် ဗျုဒ္ဓေသာတိဒေသသုတ်မည်၏။(ပုံစံသုတ်)တဒ္ဓိတသမာသကိတကာနာမံဝါ တဝေတုနာဒီသုစ။

(၂)နိမိတ်ကိုညွှန်ပြသောသုတ်သည် နိမိတ္တာတိဒေသသုတ်မည်၏။ (ပုံစံသုတ်) တထာ ကတ္တရိစ။

(၃)ရုပ်သွင်တစ်မျိုးပြောင်းသွားအောင် ညွှန်ပြသောသုတ်သည် တံရူပတိဒေသသုတ်မည်၏။(ပုံစံသုတ်) အမှတ်ပုဒ် (ပ) သွားရာ။

(၄)ဣတ္ထိလိင်သဘောမှ ပုလ္လိင်သဘောတစ်မျိုးသို့ ပြောင်းသွားအောင်ပြုသောသုတ်သည် တံသဘာဝတိဒေသသုတ်မည်၏။

(ပုံစံသုတ်) ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္တိ ပုမာဝစေ။

(၅)ထိုထိုစီရင်သည့်သုတ်များကို ညွှန်ပြသောသုတ်သည် သုတ္တာတိဒေ

၁၁၄

သသုတ်မည်၏။ (ပုံစံသုတ်)အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော
 (၆)ပြုပြင်စီရင်ခြင်းကာရိယကို ညွှန်ပြသောသုတ်သည် ကာရိယာ
 တိဒေသသုတ်မည်၏။ (ပုံစံသုတ်) သေသေသုန္နဝ။

(ဆောင်) ဗျပဒေသောတု နာမံ၊ တထာ ကတ္တရိ နိမိတ္တံ။
 တံရူပံ ပန သ္မာနာဝ၊ တံသဘာဝေါ ပုမာဏ္ဏဝ။
 သုတ္တံ အနုပဒိဋ္ဌာနံ၊ သေသေသုန္နဝ ကာရိယံ။

ရူပသိဒ္ဓိ နာမ်ကျမ်းလာ အခြားသုတ်စဉ်များ အဖွင့်

အာလပနေ စ

မေး။ အဘယ်ကို အာလုပ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရှေးရှုမြဲ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၊ သံစေခြင်းသည် အာလုပ်မည်၏။

ယော ကရောတိ သကတ္တာ

မေး။ အဘယ်ကို ကတ္တာဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ကြိယာကိုပြီးစေတတ်သောကြောင့် ကတ္တာ
 ဟုခေါ်ပါသည်။

သာပိသ္မိံ ဆဋ္ဌိ

မေး။ စတုတ္ထိနှင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်တို့၏ ထူးခြားသောရုပ်စီရင်မှုကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာယစတုတ္ထေကဝစနဿ တုသုတ်ဖြင့် စတုတ္ထိကေဂုဏ် သ ဝိဘတ်
 ၏ အာယအပြုသည်သာ စတုတ္ထိနှင့် ဆဋ္ဌိထူးပါသည်။

ယောဇာရော တမောကာသံ

မေး။ အာဇာရအရ အဘယ်၏တည်ရာကို ယူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ကတ္တာ၊ ကံတို့၏ ကြိယာ၏တည်ရာကို အာဇာရအရယူရပါသည်။

ပုရိသာဒိဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။

သုရာ'သုရ နရော' ရဂ နာဂ ယက္ခာ၊
ဂန္ဓဗ္ဗ ကိန္နရ မနုဿ ပိသာစ ပေတာ။
မာတင်္ဂီ ဇင်္ဂမ တုရင်္ဂီ ဝရာဟ သိဟာ၊
ဗျဿိ'စ္ဆ ကစ္ဆပ တရစ္ဆ မိဂ 'ဿ သောဏာ။

အာလောက လောက နိလယာ'နိလ စာဂ ယောဂါ၊
ဝါယာမ ဂါမ နိဂမ'ဂမ ဓမ္မ ကာမာ။
သံဃော'ဃ ယော'ပ ပဋိဃာ'သဝ ကောဓ လောဘာ၊
သာရဗ္ဗ ထန္တ မဒ မာန ပမာဒ မက္ခာ။

ပုန္နာဂ ပုဂ ပနသာ'သန စမ္ပက'မ္ဘာ၊
ဟိန္ဒာလ တာလ မကုလ'ဇ္ဈန ကိ သုကာစ။
မန္ဒာရ ကုန္ဒ ပုစိမန္တ ကရုဉ္ဇ ရက္ခာ၊
ဥေယျာ မယုရ သကုန'ဏ္ဍေ ကောဉ္ဇ ဟံသာ။

မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။

ဧဝံ ဝစော ဝယော တေဇော၊ တပေါ ခေတော တမော ယသော။
အယော ပယော သိရော ဆန္ဒော၊ သရော ဥရော ရဟော အဟော။

၁၁၆

ဂုဏဝါဒီဂိုဏ်းဝင်ပုဒ် အချို့။

ဝေံ သတိမာ၊ ဓိတိမာ၊ ဂတိမာ၊ မတိမာ၊ မုတိမာ၊ မုတ္တိမာ၊
စုတိမာ၊ သိရိမာ၊ ဟိရိမာ၊ ထုတိမာ၊ ရတိမာ၊ ယတိမာ၊ သုစိမာ
ကလိမာ၊ ဗလိမာ၊ ကသိမာ၊ ရုစိမာ၊ ဗုဒ္ဓိမာ၊ စက္ခုမာ၊ ဗန္ဓုမာ
ဟေတုမာ၊ သေတုမာ၊ ကေတုမာ၊ ရာဟုမာ၊ ဘာဏုမာ၊ ခါဏုမာ၊

ဂစ္ဆန္တဝါဒီဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။

ဝေံ မဟံ စရံ တိဋ္ဌံ ၊ ဒဒံ ဘုဉ္ဇံ သုဏံ ပစံ။
ဇယံ ဇီရံ စဝံ မီယံ၊ သရံ ကုမ္ပံ ပေဝံ ဝေံ။

ဩဘာဝေါ ကွမိ ယောသု ဝဏာရဿ

မေး။ ဖြစ်သင့်သော ယောဂဝိဘာဂနှင့် ပြယုဂ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
ဖြေ။ ဩဘာဝေါ ကွမိ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နာ၊ သုဝိဘတ်တို့
ကြောင့် ဘဝန္တိ ဝ-အက္ခရာကို ဩပြု၍ “ဘောတာ၊ ဘောတော”ဟု
ပြီးနိုင်ပါသည်။

ဝိသတိဒသေသု မာဒ္ဒိဿ တု

မာတ္တိ သရုပ်ပြပုံ။
ဒွိ+တိ သ ခွံ ဤသုတ်ဝယ် တုသဒ္ဒါဖြင့် တိ သသဒ္ဒါကြောင့်လည်း
ဒွိ ကို မာပြု၍ မာတ္တိ သ ဟုရပ်ပြီး၏။
တေရသရုပ်။
တိ+ဒသ- ကောဒိတော ဒသရသနာနေသုတ်ဖြင့် ဒသန္တံ ဒ-ကို
ရပြု၊ တေသု ဝုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် တိ-ကို တေပြုကာ တေရသပြီး၏။

ပန္နရသ / ပဏ္ဏရသ

ပဉ္စ + ဒသ ။ ကောဒိတော ဒသ ရ သင်္ချာနေသုတ်ဖြင့် ဒသ၌ ဒ-ကို ရ-ပြု၊ တေသု ဝုတ္တိသုတ်ကြီးဖြင့် ဒသသဒ္ဓါ၊ ဝိသတိသဒ္ဓါတို့ကြောင့် ပဉ္စကို ပန္န, ပဏ္ဏ ရံခါပြု၍ ပန္နရသ, ပဏ္ဏရသ ဟုရပ်ပြီး၏။

လဒရာနံ

မေး။ ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် အစီအရင်တို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝေတ္တိတဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် သောဠသပြယုဂ်၌ အမြဲ ငွ-ပြုရခြင်း နိစ္စဝိဝိ၊

တေဠသ, တေရသ, စတ္တာလီသံ, စတ္တာရီသံ စသည်တို့၌ ရံခါ ငွ-ပြု

ရခြင်း အနိစ္စဝိဝိ၊

ဒသ, ပန္နရသ စသည်တို့၌ အမြဲ ငွ-မပြုရခြင်း အသန္တဝိဝိ တို့ကိုပြပါသည်။

ကတိသဒ္ဓါ ။ ကတိသဒ္ဓါသည် ဗဟုဝင်ဝိဘာတ်သာ အဆုံးရှိ၏။

မေး။ နာမ်အပြားကို လိင်အားဖြင့်ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ (၁)ပုလ္လိင်ရှိသောနာမ် (၂)ဣတ္ထိလိင်ရှိသောနာမ် (၃)နပုလ္လိင်ရှိသောနာမ် (၄)သုံးလိင်ရှိသောနာမ် (၅)အ-လိင်ရှိသောနာမ်အားဖြင့် (၅)မျိုးရှိပါသည်။

နာမ်ကျမ်းလာ အဓိပ္ပါယ် ပြီး၏

ပဓမ္မာလာကဏ္ဍ

ဗုဒ္ဓိသာဒ်ဂိုဏ်း

ပြယုဂ်	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပုရိသော	သိ	သော
ပုရိသာ	ယော	ယောသဗ္ဗယောနိနမာဓ
ဘော ပုရိသ	အာ-သိ	အကာရပိတာဗျန္တာနမာ၊ အာကာရောဝါ သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ဘော ပုရိသာ	အာ-သိ	အကာရပိတာဗျန္တာနမာ၊ သေသတောလောပံ
ဘောန္တော ပုရိသာ	အာယော	သဗ္ဗယောနိနမာ ဓ
ပုရိသံ	အံ	သရလောပေါ
ပုရိသေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓ
ပုရိသေန	နာ	အတောနေန
ပုရိသေဟိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဓ
ပုရိသေဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဓ၊ သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှီဝါ
ပုရိသဿ	သ	သာဂမောသေ
ပုရိသာနံ	နံ	သုနံဟိသုဓ
ပုရိသဿာ	ဿာ	
ပုရိသမှာ	ဿာ	ဿာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှီဝါ
ပုရိသာ	ဿာ	ဿာသ္မိ နံဝါ
ပုရိသေဟိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဓ
ပုရိသေဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဓ၊ သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှီဝါ
ပုရိသဿ	သ	သာဂမောသေ

၁၂၀

ပုရိသာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ပုရိသသ္မိ	သ္မိ	
ပုရိသမ္ပိ	သ္မိ	သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမ္မိဝါ
ပုရိသေ	သ္မိ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
ပုရိသေသု	သု	သုဟိသုကာရောဇ

ပုရိသာဒိဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များကို အဓိပ္ပါယ်ခဏ်း၌ ရေးပြီးပြီ။

မနောဂိုဏ်း

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
မနော	သိ	သော
မနာ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဇ
ဘော မန	အာသိ	အကာရပိတာ၊ အကာရောဝါ၊ သေသတော
ဘော မနာ	အာသိ	အကာရပိတာ၊ သေသတော လောပံ
ဘောန္တော မနာ	အာယော	သဗ္ဗယောနိနမာဇ
မနံ	အံ	သရလောပေါ
မနော	အံ	သဿစောသုတ် စသဒ္ဓါဖြင့် ဩပြု
မနေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဇ
မနေနန	နာ	အတောနေန
မနုသာ	နာ	မနောဂဏာဒိတော၊ သသရေဝါဂမော
မနေဟိ	ဟိ	သုဟိသုကာရောဇ
မနေဘိ	ဟိ	သုဟိသုကာရောဇ၊ သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမ္မိဝါ
မနုဿ	သ	သာဂမောသေ

မနသော	သ	သဿစော၊သသရေဝါဂမော
မနာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
မနသ္မာ	သ္မာ	
မနမှာ	သ္မာ	သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှိဝါ
မနာ	သ္မာ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
မနဟိ	ဟိ	သုဟိသုကာရောဇ
မနောဘိ	ဟိ	သုဟိသုကာရောဇ၊သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှိဝါ
မနဿ	သ	
မနသော	သ	
မနာနံ	နံ	
မနသ္မိ	သ္မိ	
မနမှိ	သ္မိ	သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမှိဝါ
မနော	သ္မိ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
မနသိ	သ္မိ	မမနာဂဏာဒိဘတာ၊ သသရေဝါဂမော
မနောသု	သု	သုဟိသုကာရောဇ

မှတ်ချက်။ နပုလ္လိင်ဖြစ်လျှင် သိဝိဘတ်ဖြင့် မနံ၊ ယောပံဘတ်ဖြင့် မနာနိ
ထည့်ပါ။

၁၂၂

ပုလ္လိင်ဂုဏဝါဒိဂိုဏ်း

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂုဏဝါ	သီ	အာသိမ္ဗိ
ဂုဏဝန္တော	ယော	န္တုဿန္တော
ဂုဏဝန္တော	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိနမာစ
ဘောဂုဏဝံ	အာသိ	အဝဏ္ဏာစဂေ
ဘောဂုဏဝ	။	။
ဘောဂုဏဝါ	။	။
ဘောန္တောဂုဏဝန္တော	ယော	န္တုဿန္တော
ဘောန္တောဂုဏဝန္တော	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိနမာစ
ဂုဏဝန္တံ	အံ	န္တုဿန္တောယောသုစဉ် စသဒ္ဓါ
ဂုဏဝန္တေ	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိနမာစ
ဂုဏဝတာ	နာ	တာတိတာသသ္မိ နာသု
ဂုဏဝန္တေန	နာ	န္တုဿန္တောယောသုစဉ် စသဒ္ဓါ၊အတောနေန
ဂုဏဝန္တေဟိ	ဟိ	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သုဟိသုကာရောစ
ဂုဏဝန္တေဘိ	ဟိ	။ သုဟိသု၊သွာဟိသ္မိ နမာဘိမ္ဗိ
ဂုဏဝတော	သ	တောတိတာသသ္မိ နာသု
ဂုဏဝန္တဿ	သ	န္တုဿသေဝါ
ဂုဏဝတံ	နံ	နမ္မိတံဝါ
ဂုဏဝန္တနံ	နံ	န္တုဿန္တောယောသုစ၊ သုနံဟိသုစ

ဂုဏတော	သ္မာ	အမှတုမှန္တ၊တောဟိဟာ
ဂုဏဝန္တသ္မာ	သ္မာ	န္တုဿန္တောယောသုစန္ဒံ စသဒ္ဓါ
ဂုဏဝန္တမှာ	သ္မာ	။စသဒ္ဓါ၊ သ္မာဟိသ္မိံ နံမှာဘိမိဝါ
ဂုဏဝန္တ	သ္မာ	။စသဒ္ဓါ၊ သ္မာသ္မိံ နံဝါ
ဂုဏဝန္တေဟိ	ဟိ	အထက်ကနှင့်တူပြီ
ဂုဏဝန္တေဘိ	ဟိ	။
ဂုဏဝတော	သ	။
ဂုဏန္တဿ	သ	။
ဂုဏဝတံ	နံ	။
ဂုဏဝန္တနံ	နံ	။
ဂုဏဝတိ	သ္မိ	တောတိတ၊ သသ္မိံ နာသု
ဂုဏဝန္တသ္မိ	သ္မိ	န္တုဿန္တောယောသုစန္ဒံ စသဒ္ဓါ
ဂုဏန္တိ	သ္မိ	။စသဒ္ဓါ၊ သ္မာဟိသ္မိံ နံမှာဘိမိဝါ
ဂုဏဝန္တေ	သ္မိ	။စသဒ္ဓါ၊ သ္မာသ္မိံ နံဝါ
ဂုဏဝန္တေသု	သု	န္တုဿန္တောယောသုစ၊ သုဟိသ္မိသ္မကာရော

၁၂၄

နဝ္နလိင်္ဂ ဂုဏဝါဒိနိဂါး ဝေမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သည့်သုတ်များ
ဂုဏဝံ	သိ	အံနုပုသကေ
ဂုဏဝန္တာ	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သဗ္ဗယောနီနမာဓ
ဂုဏဝန္တာနိ	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊အတောနေန၊ ယောသုကတနိကာရလောပေသုဒီဃံ
ဂုဏပန္တိ	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၌အန္တသဒ္ဓါဖြင့် ဣပြု
ဘောဂုဏဝံ	အာသိ	အဝဏ္ဏာစဂေ
ဘောဂုဏဝ	အာသိ	။
ဘောဂုဏဝါ	အာသိ	။
ဘဝန္တာနိဂုဏဝန္တာ	ယော	အထက်နှင့်တူပြီ
။ဂုဏဝန္တာနိ	ယော	။
။ဂုဏဝန္တိ	ယော	။
ဂုဏဝန္တံ	အံ	န္တုဿန္တောယောသုစ၌ စသဒ္ဓါ
ဂုဏဝန္တေ	ယော	န္တုဿန္တောယောသုစ၊သဗ္ဗယောနီနမာဓ
ဂုဏဝန္တာနိ	ယော	အထက်နှင့်တူပြီ
ဂုဏဝန္တိ	ယော	။

တတိယ နာဝိဘတ်မှစ၍ ပုဂ္ဂိုလ် ပဒမာလာနှင့် တူပြီ

ဂုဏဝါနှင့် ဂိုဏ်းတူပုဒ်များ= ဂဏဝါ, ကုလဝါ, မလဝါ, ယသဝါ, ဓနဝါ, သုဝါ, ဘဂဝါ, ဟိမဝါ, ဖလဝါ, သီလဝါ, ပညဝါ, စသည်ဖြစ်၏။

ဟိမဝန္တာ ပဒဟာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သုတ်များ
ဟိမဝန္တာ	သိ	သိမှီဝါသော
ဟိမဝါ	သိ	အာသိမှီ
ဟိမဝန္တာ	ယော	န္တုဿန္တာ
ဟိမဝန္တာ	ယော	န္တုဿန္တာယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိန မာဇ
ဘော ဟိမဝံ	အာသိ	အဝဏ္ဏာစဂေ
ဘော ဟိမဝ	အာသိ	။
ဘော ဟိမဝါ	အာသိ	။
ဘောန္တာဟိမဝန္တာ	အာယော	န္တုဿန္တာ
။ ဟိမဝန္တာ	အာယော	န္တုဿန္တာယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိန မာဇ
ဟိမဝန္တံ	အံ	န္တုဿန္တာယောသုစ၌ စသဒ္ဓါ
ဟိမဝန္တာ	ယော	န္တုဿန္တာယောသုစ၊သဗ္ဗယောနိန မာဇ
ဟိမဝန္တာ	နာ	ဘောတိတာသသ္မိ နာသု
ဟိမဝန္တာန	နာ	န္တုဿန္တာယောသုစ၌ စသဒ္ဓါ၊ အတောနေန

အကြွင်း ဂုဏဝန္တုသဒ္ဓါနှင့် အားလုံးတူပြီး သိဝိဘတ်ဖြင့် ဟိမဝန္တာ တစ်ခု
သာ ယူအပ်။

၁၂၆

သတိမန္တ ဝဇ္ဇမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သုတ်များ
သတိမာ	သိ	အာသိမိ
သတိမန္တော	သိ	သိမိဝါသော
သတိမန္တော	ယော	န္တုဿန္တော
သတိမန္တော	ယော	န္တုဿန္တောယောသုဝေသဗ္ဗယောနိနမာဓ
ဘော သတိမံ	အာသိ	
ဘော သတိမ	အာသိ	
ဘော သတိမာ	အာသိ	
ဟေသတိမန္တော	အာယော	
ဟေသတိမန္တော	အာယော	
သတိမံ	အံ	သဗ္ဗဿဝါ အံသေသု
သတိမန္တံ	အံ	န္တုဿန္တော ယောသုဓဉ္စိ ဓသဒ္ဓါ
သတိမန္တော	ယော	န္တုဿန္တောယောသုဝေသဗ္ဗယောနိနမာဓ
သတိမတာ	နာ	
သတိမန္တေန	နာ	
သတိမန္တေဟိ	ဟိ	
သတိမန္တေဘိ	ဟိ	
သတိမတော	သ	
သတိမဿ	သ	သဗ္ဗဿဝါ အံသေသု၊သာဂမောသေ
သတိမန္တဿ	သ	န္တုဿ သေဝါ

အကြွင်း ဟိမဝန္တုသဒ္ဓါနှင့် တူပြီ။ အံ၊ သဝိဘတ်တို့၌ သဗ္ဗဿဝါ
အံသေသုသုတ်ဖြင့် စီရင်သောရုပ်များသာ ထူး၏။

ပုဂ္ဂိုလ် ဂစ္ဆန္တသဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂစ္ဆန္တ	သိ	သိမိဂစ္ဆန္တာဒိနိန္ဒသဒ္ဓေါအံ၊ သေသတော လောပံ
ဂစ္ဆန္တော	သိ	သိမိဂစ္ဆန္တာဒိနိန္ဒသဒ္ဓေါအံ၊ သော
ဂစ္ဆန္တော	ယော	သေသေသုန္တုဝ၊ နန္ဒသန္တော
ဂစ္ဆန္တော	ယော	သဗ္ဗယောနိန မာဇေ
ဘော ဂစ္ဆန္တ	အာသိ	သေသေသုန္တုဝ၊ အဝဏ္ဏာစဂေ
ဘော ဂစ္ဆ	အာသိ	။ ။
ဘော ဂစ္ဆ	အာသိ	။ ။
ဟေ ဂစ္ဆန္တော	အာယော	သေသေသုန္တုဝ၊ နန္ဒသန္တော
ဟေ ဂစ္ဆန္တော	အာယော	သဗ္ဗယောနိန မာဇေ
ဂစ္ဆန္တ	အံ	သေသေသုန္တုဝ၊ သဗ္ဗသ္မဝါအံသေသုသ ရလောပေါ
ဂစ္ဆန္တ	အံ	သရလောပေါ
ဂစ္ဆန္တော	ယော	သဗ္ဗယောနိန မာဇေ
ဂစ္ဆန္တာ	နာ	သေသေသုန္တုဝ၊ တောတိတာ
ဂစ္ဆန္တေန	နာ	အတောနေန

သေသေသုန္တုဝဖြင့် နန္ဒသန္တောသို့ ငြိမ်းလျှင် အကြွင်း ပုလ္လိင် ဂုဏဝန္တသဒ္ဓါနှင့် တူ၏
 ဂိုဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ။ ဧဝံ မဟံ ဧရံ တိဋ္ဌံ၊ ဒဒံ ဘုဉ္ဇံ သုဏံ ပဓံ။
 ဧယံ ဇီရံ ဧဝံ မိယံ၊ သရံ ကုပ္ပံ ဧပံ ဝဇံ။

၁၂၈

နပုလ္လိင် ဂစ္ဆန္တသဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂစ္ဆန္တံ	သိ	သိမ္မိဂစ္ဆန္တဒီနံ နှသဒ္ဓေါအံ၊သေသတော
ဂစ္ဆန္တံ	သိ	သိ
ဂစ္ဆန္တော	ယော	အတောနိစ္စံ၊သဗ္ဗယောနီန ဗာဓ
ဂစ္ဆန္တောနိ	ယော	အတောနိစ္စံ၊ယောသုကတနိကာရ
ဘော ဂစ္ဆန္တံ	အာ သိ	သေသေသုန္တုဝ၊အပဏ္ဍိတဂေ
ဘော ဂစ္ဆန္တံ	အာ သိ	။ ။
ဘော ဂစ္ဆန္တံ	အာ သိ	။ ။
ဘောန္တောဂစ္ဆန္တော	အာ ယော	
ဘောန္တောဂစ္ဆန္တောနိ	အာယော	
ဂစ္ဆန္တံ	အံ	
ဂစ္ဆန္တော	ယော	အတောနိစ္စံ၊သဗ္ဗယောနီန ဗာဓ
ဂစ္ဆန္တောနိ	ယော	အတောနိစ္စံ၊ယောသုကတနိကာရ

အကြောင်း ပုလ္လိင်ဂစ္ဆန္တသဒ္ဓါနှင့် တူပြီ။

ဘဝန္တသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဘဝ	သိ	သိပ္ပိဂစ္ဆန္တာဒီနန္တသဒ္ဓေါအံ၊သရလောပေါ
ဘဝန္တော	သိ	သော
ဘဝန္တော	ယော	သေသေသုန္တု၊တုဿန္တော
ဘဝန္တာ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓေ
ဟေ ဘဝ	အာ သိ	သေသေသုန္တု၊အဝဏ္ဏာစဂေ
ဟေ ဘဝ	အာ သိ	။ ။
ဟေ ဘဝါ	အာ သိ	။ ။

သေသေသုန္တုဖြင့် ဣန္ဒြေသို့ ငဲ့ပြီးလျှင် အကြွင်း ပုလ္လိင် ဂုဏဝန္တ သဒ္ဓါနှင့်တူပြီ။

သန္တ-သုတော်ကောင်း သဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သံ	သိ	သိပ္ပိဂစ္ဆန္တာဒီနန္တသဒ္ဓေါအံ၊သေသတော လောပံ ဂသိပိ
သန္တော	သိ	သော
သန္တော	ယော	သေသေသုန္တု၊တုဿန္တော
သန္တာ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓေ
ဟေ သံ	အာ သိ	သေသေသုန္တု၊အဝဏ္ဏာစဂေ
ဟေ သ၊ဟေ သာ	အာ သိ	။ ။
ဟေ သန္တော	အာ ယော	
ဟေ သန္တာ	အာယော	
သန္တံ	အံ	

၁၃၀

သန္တေ	ယော	
သတာ	နာ	သေသေသုန္နဝ၊တောတိတာ
သန္တေန	နာ	အတောနေန
သန္တေဟိ+ဘိ	ဟိ	
သန္တိ	ဟိ	သ္မာဟိသ္မိနံ ဗာဘိမိဝါ၊ သန္တသဒ္ဓဿသော ဘေ
သတာ	သ	သေသေသုန္နဝ၊တောတိတာ
သန္တဿ	သ	သာဂမောသေ
သတံ	နံ	သေသေသုန္နဝ၊နမိတံဝါ
သန္တာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
သတာ	သ္မာ	သေသေသုန္နဝ၊အမှတုမှန္တ၊တောတိတာ
သန္တသ္မာ	သ္မာ	
သန္တဗ္ဗာ	သ္မာ	သ္မာဟိသ္မိနံ ဗာဘိမိဝါ
သန္တာ	သ္မာ	သ္မာသ္မိနံဝါ
သန္တေဟိ+ဘိ	ဟိ	
သန္တိ	ဟိ	

သတာ၊ သန္တဿ၊ သတံ၊ သန္တာနံ = စတုတ္ထိနိဂ္ဂဟေ

သတိ	သ္မိ	သေသေသုန္နဝ၊တောတိတာ
သန္တသ္မိ	သ္မိ	
သန္တမိ	သ္မိ	
သန္တေ	သ္မိ	သ္မာသ္မိနံဝါ
သန္တေသု	သု	သုဟိသ္မကာရောစ

ကုသလဂုဏ် ဓမ္မာလာ

၁၃၁

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ရာဇာ	သိ	သျှာဓ
ရာဇာနော	ယော	ယောနမာနော
ဘော ရာဇ	အာ သိ	အကာရပိတာဒျန္တာနမာ၊ အကာရောဝါ
ဘော ရာဇာ	အာ သိ	အ၊ ကာရပိတာဒျန္တာနမာ
ဘောန္တောရာဇာနော	ယော	ယောနမာနော
ရာဇာနံ	အံ	ဗြဟ္မတ္ထသခရာဇာဒိတော အမာနံ
ရာဇံ	အံ	
ရာဇာနော	ယော	ယောနမာနော
ရညာ	နာ	နာမိ ရညာဝါ
ရာဇေန	နာ	အတောနေန
ရာဇဟိ	ဟိ	ရာဇဿ ရာဇ သုနံဟိသုဓ၊ သုနံဟိသုဓ
ရာဇဘိ	ဟိ	။ ။ သ္မာဟိသ္မိ နံ မှာဘိမိဝါ
ရာဇေဟိ+ဘိ	ဟိ	သုဟံသုကာရောဓ၊ မှာဘိမိဝါ
ရညော	သ	ရာဇဿ ရညော ရာဇိနော သေ
ရာဇိနော	သ	။
ရညံ	နံ	ရညံ နမိဝါ
ရာဇနံ	နံ	ရာဇဿ ရာဇ သုနံဟိသုဓ၊ သုနံဟိသုဓ
ရာဇာနံ	နံ	သုနံဟိသုဓ
ရညာ	သ္မာ	အမှတုမှန္တ(ပ)သ္မာနာဝ၊ နာမိရညာဝါ
ရာဇဟိ+သိ	ဟိ	

၁၃၂

ရာဇေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ရညော	သ	
ရာဇိနော	သ	
ရညံ	နံ	
ရာဇနံ	နံ	
ရာဇာနံ	နံ	
ရညေ	သ္မိ	သ္မိမှ ရညေ ရာဇိနိ
ရာဇိနိ	သ္မိ	။
ရာဇသု	သု	ရာဇဿရာဇသုနံဟိသုစ၊သုနံဟိသုစ
ရာဇေသု	သု	သုဟိသုကာရော ဧ

ဗြဟ္မသု၊ဝဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	ပရိသောသုတ်များ
ဗြဟ္မာ	သိ	သျှာစ
ဗြဟ္မာနော	ယော	ယောနမာနော
ဘော ဗြဟ္မေ	အာ သိ	ဗြဟ္မတော ဂဿစ
ဘဝန္တော ဗြဟ္မာနော	ယော	ယောနမာနော
ဗြဟ္မာနံ	အံ	ဗြဟ္မတ္ထသဓရာဇာဒိတော အမာနံ
ဗြဟ္မံ	အံ	
ဗြဟ္မာနော	ယော	ယောနမာနော
ဗြဟ္မနာ	နာ	ဥတ္တံသနာသု
ဗြဟ္မေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဗြဟ္မာနော	သ	ဥတ္တံသနာသု၊ဗျလတောသဿနောဝါ

ဗြဟ္မဿ	သ	သာဂမောသေ
ဗြဟ္မာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ဗြဟ္မူနံ	နံ	ဥတ္တံသနာသု၊သုနံဟိသုစ
ဗြဟ္မာနာ	သ္မ ၁	အမှတုမုန္တ(ပ)သ္မာနာဝ၊ဥတ္တံသနာသု
ဗြဟ္မေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဗြဟ္မာနောဗြဟ္မဿ	သ	
ဗြဟ္မာနံ၊ဗြဟ္မူနံ	နံ	
ဗြဟ္မနိ	သ္မိ	ဗြဟ္မတော တု သ္မိ နိ
ဗြဟ္မေသု	သု	သုဟိသုကာရောစ

အတ္တသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အတ္တာ	သိ	သျှာစ
အတ္တာနော	ယော	ယောနမာနော
ဘော အတ္တ	အာ သိ	အ,ကာရဗျတာဒျန္တာနမာ၊အာကာရောဝါ
ဘော အတ္တာ	အာ သိ	။
ဘဝန္တောအတ္တာနော	ယော	ယောနမာနော
အတ္တာနံ	အံ	ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော အမာနံ
အတ္တံ	အံ	
အတ္တာနော	ယော	ယောနမာနော
အတ္တနာ	နာ	အကမ္မန္တဿစဉ် စသဒ္ဓါဖြင့် အ, ပြု
အတ္ထေနံ	နာ	အတောနေနံ

၁၃၄

အတ္တနေဟိ+ဘိ	ဟိ	အတ္တန္တောဟိသ္မိမနတ္တံ၊ သုဟိသ္မကာရောစ
အတ္တနော	သ	သဿနော
အတ္တာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
အတ္တနာ	သ္မာ	သ္မာနာ
အတ္တနေဟိ+ဘိ	ဟိ	
အတ္တနော	သ	
အတ္တာနံ	နံ	
အတ္တနိ	သ္မိ	တတော သ္မိနိ
အတ္တေသု	သု	

သခသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သခါ	သိ	သျှာစ
သခါနော	ယော	ယောနုမာနော
သခါယော	ယော	သခတော စာယောနော
သခိနော	ယော	။ သခန္တသ္မိ နောနာနံသေသု
ဘော သခ	အာ သိ	သခတော ဂဿေဝါ
ဘော သခါ	အာ သိ	။
ဘော သခိ	အာ သိ	။
ဘော သခိ	အာ သိ	။
ဘော သခေ	အာ သိ	။
ဘဝန္တောသခါနော	အာယော	
။ သခါယော	။	

။ သခိနော	။	
သခါရံ	အံ	သုနမံသုဝါ
သခါနံ	အံ	ဗြဟ္မတ္ထသခရာဇာဒိတောအမာနံ
သခံ	အံ	
သခါနော	ယော	
သခါယော	ယော	
သခိနော	ယော	
သခိနာ	နာ	သခန္တဿိနောနာနံသေသု
သခါရေဟိ+ဘိ	ဟိ	အာရောဟိမိဝါ၊ သုဟိသ္မကာရောဇ၊ မှာဘိမိ
သခေဟိ +ဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဇ၊ မှာဘိမိဝါ
သခိနော	သ	သခန္တဿိနောနာနံသေသု၊ ဣလတော သဿ နော ဝါ
သခိဿ	သ	သခန္တဿိနောနာနံ၊ သာဂမောသေ
သခါရာနံ	နံ	သုနမံသုဝါ၊ သုနံဟိသုစ
သခိနံ	နံ	သခန္တဿိနောနာနံသေသု၊ သုနံဟိသုစ
သခိနာ	သ္မာ	အမှတုမှန္တု၊ သခန္တဿိနောနာနံသေသု
သခါရေဟိ+ဘိ	ဟိ	
သခေဟိ+ဘိ	ဟိ	
သခိနော၊ သခိဿ	သ	
သခါရာနံ၊ သခိနံ	နံ	
သခေ	သ္မိ	သ္မိမေ
သခါရေသု၊ သခေ သု	သု	သုနမံသုဝါ၊ သုဟိသ္မကာရောဇ

၁၃၆

အာတုမသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အာတုမာ	သိ	သျှာစ
အာတုမာနော	ယော	ယောနမာနော
ဘော အာတုမ	အာ သိ	အ,ကရပိတာချန္တာနမာ၊ အာကာရောဝါ
ဘော အာတုမာ	အာ သိ	။
ဘဝန္တောအာတုမာနော	ယော	ယောနမာနော
အာတုမာနံ	အံ	ဗြဟ္မတ္ထသခရာဇာဒိတော အမာနံ
အာတုမံ	အံ	
အာတုမာနော	ယော	ယောနမာနော
အာတုမေန	နာ	

အကြွင်း ပုရိသသဒ္ဓါနှင့် တူပြီး

ပုမသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပုမာ	သိ	ပုမန္တဿာ သိမ္မိ
ပုမာနော	ယော	ယောသ္မာနော
ဟေ ပုမံ	အာ သိ	အမာလပနေကဝစနေ
ဟေ ပုမာနော	အာယော	ယောသ္မာနော
ပုမံ	အံ	
ပုမာနော	ယော	ယောသ္မာနော
ပုမာနာ	နာ	ဥနာမိစ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပုဗ္ဗနာ	နာ	ဥနာမှီစ
ပုဗ္ဗေန	နာ	အတောနေန
ပုဗ္ဗာနေဟိ	ဟိ	ဟိဝိဘတ္တိမှီစ
ပုဗ္ဗာနေဘိ	ဟိ	။ သွာဟိသ္မိံ နံ ဖာဘိမှီဝါ
ပုဗ္ဗေဟိ+ဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောစ၊ ဖာဘိမှီဝါ
ပုဗ္ဗနာ	သ	ဥနာမှီစ၌ စသဒ္ဓါ၊ ဣလတောသဿနောဝါ
ပုဗ္ဗဿ	သ	သဂမောဓေ
ပုဗ္ဗာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ပုဗ္ဗာနာ	သ္မာ	အမှတုမှန္တ၊ ဥနာမှီစဖြင့် အာ၊ ပြု
ပုဗ္ဗနာ	သ္မာ	ဥနာမှီစ၌ စသဒ္ဓါ၊ ဣလတောစ
ပုဗ္ဗာ	သ္မာ	သ္မာသ္မိံ နံဝါ
ပုဗ္ဗသ္မာ	သ္မာ	
ပုဗ္ဗမှာ	သ္မာ	
ပုဗ္ဗာနေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပုဗ္ဗေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပုဗ္ဗနာ+ပုဗ္ဗဿ	သ	
ပုဗ္ဗာနံ	နံ	
ပုဗ္ဗာနေ	သ္မိ	အာနေသ္မိမှီဝါ
ပုဗ္ဗေ	သ္မိ	သ္မာသ္မိံ နံဝါ
ပုဗ္ဗသ္မိံ+ပုဗ္ဗမှီ	သ္မိ	
ပုဗ္ဗာနေသု	သု	ဟိဝိဘတ္တိမှီစ၌ စသဒ္ဓါ၊ သုဟိသ္မကာရောစ

၁၃၈

ပုဗ္ဗသု	သု	သုသ္မိမာဝါ
ပုဗ္ဗသု	သု	သုဟိသ္မကာရောဓ

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ဖြစ်သင့်သော ရုပ်များရှိနိုင်သေးသော်လည်း ရူပသိဒ္ဓိကို အများဆုံး အခြေခံ၍ ရေးထားသောကြောင့် ချန်လှပ်ထားရပါသည်။
အခြားပုဒ်တို့၏ ပဒမာလာများလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယုဝသဒ္ဓါ ဝေမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ယုဝါ	သိ	ပုမန္တဿာ သိမှီ၌ အန္တသဒ္ဓါ
ယုဝါနော	သိ	ဟိဝိဘတ္တိမှီ၌ စသဒ္ဓါ၊ သော
ယုဝါနာ	ယော	။ သဗ္ဗယောနီနမာဓ
ယုဝါ	ယော	။
ဟေ ယုဝ	အာ သိ	အ,ကာရပိတာဒျန္တာနမာ၊ အာကာရောဝါ
ဟေ ယုဝါ	အာ သိ	။
ဟေ ယုဝါန	အာ သိ	ဟိဝိဘတ္တိမှီ၌ စသဒ္ဓါ၊ အ,ကာရပိတာ၊ အာကာရောဝါ
ဟေ ယုဝါနာ	အာ သိ	ဟိဝိဘတ္တိမှီ၌ စသဒ္ဓါ၊ အ,ကာရပိတာ
ဘဝန္တောယုဝါနာ	အာယော	ဟိဝိဘတ္တိမှီ၌ စသဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗယောနီနမာ
ယုဝါနံ	အံ	။
ယုဝံ	အံ	
ယုဝါနော	ယော	။ သဗ္ဗယောနီနမာဓ
ယုဝေ	ယော	။
ယုဝါနာ	နာ	အကမ္မန္တဿစ၌ စသဒ္ဓါဖြင့် အာပြု

ယုဝေန	နာ	အတောနေန
ယုဝါနေန	နာ	ဟိဝိဘတ္တိမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ အတောနေန
ယုဝါနေဟိ+ဘိ	ဟိ	။ သုဟိသ္မကာရေ
ယုဝေဟိ+ဘိ	ဟိ	။
ယုဝါနဿ	သ	။ သာဂမောသေ
ယုဝဿ	သ	သာဂမောသေ
ယုဝါနာနံ	နံ	ဟိဝိဘတ္တိမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ သုနံဟိသုစ
ယုဝါနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ယုဝါ	သ္မာ	
ယုဝသ္မာ+မှာ	သ္မာ	
ယုဝါနာ	သ္မာ	ဟိဝိဘတ္တိမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ သ္မာသ္မိနံဝါ
ယုဝါနသ္မာ+မှာ	သ္မာ	။
ယုဝါနေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ယုဝေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ယုဝါနဿ+ယုဝဿ	သ	
ယုဝါနာနံ+ယုဝါနံ	နံ	
ယုဝါနေ	သ္မိ	ဟိဝိဘတ္တိမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ သ္မာသ္မိနံဝါ
ယုဝါနသ္မိ+မိ	သ္မိ	။
ယုဝေ+ယုဝသ္မိ+မိ	သ္မိ	
ယုဝါနေသု	သု	။
ယုဝါသု	သု	အကမ္မန္တဿစဉ် စသဒ္ဓါ
ယုဝေသု	သု	သုဟိသ္မကာရေ

၁၄၀

ပုဂ္ဂိုလ် အာကာရန္တ “သာ သဒ္ဓါ” ပဓမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သာ	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
သာ	ယော	အယောရဿမေကဝစနယောသ္မပိစ ၊ သဗ္ဗယောနိနမာဇ
ဟေ သ	အာ သိ	အာကာရောဝါ
ဟေ သာ	အာ သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ဟေ သာ	အာယော	အယော ရဿ၊ သဗ္ဗယောနိနမာဇ
သံ	အံ	
သေ	ယော	အယော ရဿ၊ သဗ္ဗယောနိနမာဇ
သေန	နာ	။ အတောနေန
သာဟိ+ဘိ	ဟိ	
သဿ	သ	အယောရဿ၊ သာဂမောသေ
သာယ	သ	အာယစတုတ္ထေကုဝစနဿတု
သာနံ	နံ	
သာ	သ္မာ	အယော ရဿ၊ သ္မာသ္မိ နံဝါ
သသ္မာ+သမှာ	သ္မာ	။
သာဟိ+ဘိ	ဟိ	
သဿ	သ	
သာနံ	သ	
သေ+သသ္မိ+သမ္ဘိ	သ္မိ	
သာသု	သု	

အင်္ဂါသင်္ဂါ ဝေမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	ဝိရင်သောသုတ်များ
အင်္ဂါ	သီ	သေသတော လောပံ ဂသီပိ
အင်္ဂါနိ	သီ	အင်္ဂါသီနိ၊ သေသတော လောပံ
အင်္ဂါ	ယော	ဈမ္ပုညံ၊ ယပတော ဝေယောနလောပေါ၊ ယောသု ကတနိကာရလောပေသု ဒီဃံ
အဂ္ဂယော	ယော	ဈမ္ပုညံ၊ ယောသုကတရသော ဧဇ္ဇာ
ဟေ အင်္ဂါ	အာ သီ	သေသတော လောပံ
ဟေ အင်္ဂါ	ယော	ဈမ္ပုညံ၊ ယပတော ဝေယောနံ၊ ယောသုကတ
ဟေ အဂ္ဂယော	ယော	ဈမ္ပုညံ၊ ယောသုကတရသော ဧဇ္ဇာ
အင်္ဂါ	အံ	ဈမ္ပုညံ၊ အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဇုလပေဟိ
အင်္ဂါ+အဂ္ဂယော	ယော	
အင်္ဂါနာ	နာ	
အင်္ဂါဟိ+အင်္ဂါဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ၊ မှာဘိမှိဝါ
အင်္ဂါဟိ+အင်္ဂါဘိ	ဟိ	
အင်္ဂါနော	သ	ဈမ္ပုညံ၊ ဇုလတော သဿ နောဝါ
အင်္ဂါဿ	သ	သာဂမော သေ
အင်္ဂါနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
အင်္ဂါနံ	နံ	
အင်္ဂါနာ	သ္မာ	ဈမ္ပုညံ၊ ဇုလတောစ
အင်္ဂါသ္မာ+မှာ	သ္မာ	
အင်္ဂါဟိ+အင်္ဂါဘိ	ဟိ	
အင်္ဂါဟိ+အင်္ဂါဘိ	ဟိ	

၁၄၂

အဂ္ဂိနော+အဂ္ဂိဿ	သ
အဂ္ဂိနံ+ အဂ္ဂိနံ	နံ
အဂ္ဂိမှိ+အဂ္ဂိသ္မိ	သ္မိ
အဂ္ဂိသု+အဂ္ဂိသု	သု

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ ဇောတိ ပါဏိ ဂဏ္ဍိ မုဋ္ဌိ၊ ကုစ္ဆိဝတ္ထိ သာလိ ဝိဟိ။

ဗျာဓိ သြဓိ ဗောဓိ သန္ဓိ၊ ရာသိ ကေသိ သာတိ ဒီပိ။

ဣသိ မုနိ မဏိ ဓနိ ယတိ ဂိရိ ရဝိ ကဝိ၊

ကပိ အသိ မသိ နိဓိ ဝိဓိ အဟိ ကိမိ ပတိ။

ဗာရိ အရိ တိမိ ကလိ ဗလိ ဇေဓိ ဂဟပတိ၊

ဥရုဓိတိ ဝရမတိ နိရုပဓိ အဓိပတိ။

အဉ္ဇလိ သာရထိ အတိထိ သမာဓိ ဥဒဓိပ္ပဘတယော။

ဒဏ္ဍိသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဒဏ္ဍိ	သိ	နသိသ္မိမနပုံသကာနိ၊ သေသတောလောပံ
ဒဏ္ဍိ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ဒဏ္ဍိနော	ဇော	အယော ရဿ၊ ယောနံနော
ဘော ဒဏ္ဍိ	အာ သိ	ဗျလပါ ရဿံ၊ သေသတော လောပံ
ဘော ဒဏ္ဍိ	အာယော	ဃပတောစယောနံလောပေါ
ဘော ဒဏ္ဍိနော	။	အယော ရဿမေကဝစန ယောသ္မပိစ
ဒဏ္ဍိနံ	အံ	။ နံဗျတော ကတရဿာ
ဒဏ္ဍိ	အံ	။ အံဗော နိဂ္ဂဟိတံ ဗျလပေဟိ
ဒဏ္ဍိ+ဒဏ္ဍိနော	ယော	

ဒဏ္ဍိနာ	နာ	
ဒဏ္ဍိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ဒဏ္ဍိနော	သ	အယောရဿမေက၊ ဣလတော သဿနော ဝါ
ဒဏ္ဍိဿ	သ	အယောရဿ မေက၊ သာဂမောသေ
ဒဏ္ဍိနံ	နံ	
ဒဏ္ဍိနာ	သ္မာ	အယောရဿမေက၊ ဣလတောစ
ဒဏ္ဍိသ္မာ၊ ဖာ	သ္မာ	။
ဒဏ္ဍိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ဒဏ္ဍိနော	သ	
ဒဏ္ဍိဿ	သ	
ဒဏ္ဍိနံ	နံ	
ဒဏ္ဍိနိ	သ္မိ	အယောရဿမေက၊ သ္မိ နိ
ဒဏ္ဍိသ္မိ + မိ	သ္မိ	။
ဒဏ္ဍိသု	သု	

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ ဝဗ္ဗိ၊ သံဃိ၊ ဉာဏိ၊ ဟတ္ထိ၊ စက္ကိ၊ ပက္ခိ၊ ဒါဠိ၊ ရဠိ။
 ဆတ္တိ၊ မာလိ၊ ဝဗ္ဗိ၊ ယောဂိ၊ ဘာဂိ၊ ဘောဂိ၊ ကာမိ၊ သာမိ။
 ဝဇီ၊ ဂဏိ၊ သသိ၊ ကုဠိ၊ ဇဠိ၊ ယာနိ၊ သုခိ၊ သိခိ။
 ဒန္တိ၊ မန္တိ၊ ကရိ၊ ဇာဂိ၊ ကုသလိ၊ မုသလိ၊ ဗလိ။
 ပါပကာရိ၊ သတ္တုဃာတိ၊ မာလုကာရိ၊ ဒိဃဇီဝိ။
 ဓမ္မဇာရိ၊ သိဃယာယိ၊ သိဟနာဒိ၊ ဘူမိသာယိ။

မှတ်ချက်။ ဂါမဏိသဒ္ဒါ၌ သတ္တမိဝိဘတ်ဝယ် ဂါမဏိနိဟူသောရုပ်မရှိခြင်းသာ
 ထူး၏။

၁၄၄

ဘိက္ခုသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဘိက္ခု	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ဘိက္ခု	ယော	ဃပတောစယောနံလောပေါ၊ယောသုကတ နိကာရ လောပေသု ဒီဃံ
ဘိက္ခုဝေါ	ယော	လတော ဝေါကာရောစ၊ ဝေဝေါသု လောစ
ဘော ဘိက္ခု	အာ သိ	သေသတောလောပံဂသိပိ
ဘဝန္တော ဘိက္ခု	ယော	ဃပတောစယောနံ၊ယောသု ကတနိကာရ
ဘဝန္တောဘိက္ခုဝေ	ယော	အကတရဿာလတော၊ဝေဝေါသု လောစ
ဘဝန္တောဘိက္ခုဝေါ	ယော	။ ။
ဘိက္ခု	အံ	အံမောနိဂ္ဂဟိတံ၊ဈလပေဟိ
ဘိက္ခု	ယော	
ဘိက္ခုဝေါ	ယော	
ဘိက္ခုနာ	နာ	
ဘိက္ခုဟိ+ဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ၊ မှာဘိမှိဝါ
ဘိက္ခုဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဘိက္ခုနော	သ	ဈလတော သဿနောဝါ
ဘိက္ခုဿ	သ	သာဂမောသေ
ဘိက္ခုနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ဘိက္ခုနံ	နံ	
ဘိက္ခုနာ	သ္မာ	ဈလတောစ
ဘိက္ခုသ္မာ+မှာ	သ္မာ	
ဘိက္ခုဟိ+ဘိ	ဟိ	

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဘိက္ခုဟိ+ ဘိ	ဟိ	
ဘိက္ခုနော	သ	
ဘိက္ခုဿ	သ	
ဘိက္ခုနံ+ဘိက္ခုနံ	နံ	
ဘိက္ခုသ္မိ+မိ	သ္မိ	
ဘိက္ခုသု+ဘိက္ခုသု	သု	

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ သေတု, ကေတု, ရာဟု, ဘာနု, ပင်္ဂု, ဥဗ္ဗု, မဇ္ဈု, သိန္ဓု။

ဗန္ဓု, နေရု, မေရု, သတ္တု, ကာရု, ဟေတု, ဇန္တု, ရုရု, ပဍု။

ထူးခြားချက်။ ဟေတုသဒ္ဒါ၌ ပထမ, ဒုတိယာဝိဘတ်တို့ဝယ် “ဟေတုယော သဒ္ဒါထည့်ရခြင်းသာ ထူး၏။ အကြွင်း ဘိက္ခုနှင့်တူ၏။

ဇန္တုသဒ္ဒါ၌ လစေ့ ဝေါကာရောစသုတ်ဝယ် ကာရသဒ္ဒါဖြင့် ယောဝိဘတ်တို့ကို “နော” ပြု၍ “ဇန္တုနော, ဇန္တုယော” ပုဒ်တို့ ထည့်ဆိုရခြင်းသာ ထူး၏။ အကြွင်း ဘိက္ခုနှင့်တူ၏။

၁၄၆

သတ္တုသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သတ္တာ	သိ	သတ္တုပိတာဒိနမာ သိသ္မိ သိလောပေါစ
သတ္တာရော	ယော	အညေသ္မာရတ္တံ၊ တတောယောနမောတု
ဘော သတ္တ	အာသိ	အ၊ကာရပိတာ၊အာကာရောဝါ၊ သေသတော
ဘော သတ္တာ	အာသိ	အ၊ကာရပိတာဒုန္နာနမာ
ဘဝန္တောသတ္တာရော	ယော	အညေသ္မာရတ္တံ၊ တတောယောနမောတု
သတ္တာရံ	အံ	အညေသ္မာရတ္တံ
သတ္တာရော	ယော	။
သတ္တာရေ	ယော	။ သဗ္ဗယောနိနမာစ
သတ္တာရာ	နာ	။
သတ္တုနာ	နာ	
သတ္တာရေဟိ+ဘိ	ဟိ	။ သုဟိသ္မကာရောစ
သတ္တုဟိ+ ဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ၊ မှာဘိမိဝါ
သတ္တု	သ	ဥသသ္မိ သလောပေါစ
သတ္တုနော	သု	ဗ္ဗလတော သသသနောဝါ
သတ္တုဿ	သ	
သတ္တာရာနံ	နံ	ဝါနမိံ ၊ သုနံဟိသုစ
သတ္တာနံ	နံ	သတ္တုနတ္တု၊ သုနံဟိသုစ
သတ္တုနံ	နံ	။
သတ္တာရာ	သ္မာ	အမှတုမှန္တု၊ အညေသ္မာရတ္တံ ၊ နာအာ

သတ္တရေဟိ+ဘိ	ဟိ	
သတ္တုဟိ+ဘိ	ဟိ	
သတ္တ	သ	
သတ္တနော	သ	
သတ္တဿ	သ	
သတ္တရာနံ	နံ	
သတ္တနံ	နံ	
သတ္တနံ	နံ	
သတ္တရိ	သ္မိ	အညေသ္မာရတ္တံ၊ တတောသ္မိမိ၊ အာရောရဿမိကာရေ၊
သတ္တရေသု	သု	အညေသ္မာရတ္တံ
သတ္တသု	သု	

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ ဘတ္တ၊ ဝတ္တ၊ နေတု၊ သာတု၊ ဉာတု၊ ဇေတု၊ ဆေတ္တု၊ ဘေတ္တု။
ဒါတု၊ ဓာတု၊ နတ္တု၊ ဗောဒ္ဓု၊ ဝိညာပေတု၊ အာဒယောပိ။

၁၄၈

ပိတုသဒ္ဒါ ဝဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပိတာ	သိ	သတ္တုပိတာဒီနမာ သိသ္မိ သိလောပေါစ
ပိတရော	ယော	အညေသ္မာရတ္တံ၊ ပိတာဒီနမသိမ္ပိ၊ တတောယောနမောတု
ဘော ပိတ	အာသိ	
ဘော ပိတာ	အာသိ	
ဘဝန္တောပိတရော	ယော	
ပိတရံ	အံ	
ပိတရော	ယော	
ပိတရေ	ယော	
ပိတရာ	နာ	
ပိတုနာ	နာ	
ပိတရေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပိတုဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပိတုဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပိတု	သ	
ပိတုနော	သ	
ပိတုဿ	သ	
ပိတရုနံ	နံ	
ပိတာနံ	နံ	

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပိဋကံ + ပိတုကံ	နံ	
ပိတရာ	သ္မာ	
ပိတုရေဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပိတုဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပိတုဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပိတု	သ	
ပိတုနော	သ	
ပိတုဿ	သ	
ပိတရာနံ	နံ	
ပိတာနံ	နံ	
ပိတုနံ + ပိတုနံ	နံ	
ပိတရိ	သ္မိ	
ပိတရေသု	သု	
ပိတုသု + ပိတုသု	သု	

မှတ်ချက်။ သတ္တသဒ္ဒါနှင့်အားလုံးတူ၏။ ပိတာဒိနမသိ မှီသုတ်ဖြင့်
အာရအပြု၏ အာ,ကို ရဿပြုခြင်းသာ ထူး၏။

၁၅၀

အဘိဘုသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အဘိဘု	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
အဘိဘု	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
အဘိဘုဝေါ	ယော	အယောရဿ၊လတောဝေါကာရောစ
ဘော.အဘိဘု	အာသိ	သေသတော
ဘဝန္တောအဘိဘု	ယော	
။ အဘိဘုဝေါ	ယော	
အဘိဘုံ	အံ	အံမောနိဂ္ဂဟိတံ ဣလပေဟိ
အဘိဘု	ယော	
အဘိဘုဝေါ	ယော	
အဘိဘုနာ	နာ	အယောရဿ မေကဝစနယောသ္မပိစ
အဘိဘုဟိ+ ဘိ	ဟိ	
အဘိဘုနော	သ	အယောရဿ၊ ဣလတော သဿနောဝါ
အဘိဘုဿ	သ	။ သာဂမောသေ
အဘိဘုနံ	နံ	
အဘိဘုနာ	သ္မာ	အမှတုပ္ပန္န၊အယောရဿ၊ ဣလတောစ
အဘိဘုသ္မာ	သ္မာ	။
အဘိဘုမှာ	သ္မာ	။
အဘိဘုဟိ +ဘိ	ဟိ	
အဘိဘုနော	သ	
အဘိဘုဿ	သ	
အဘိဘုနံ	နံ	

အဘိဘုသို့	သို့	
အဘိဘုမှီ	သို့	
အဘိဘုသု	သု	

ထူးခြားမှု။ သဟဘူသဒ္ဓါ၌ ယောဝိဘတ်တို့ကို လတောဝေါကာရောစ သုတ်၌ ကာရသဒ္ဓါဖြင့် နောပြုလျက် “ သဟဘူ, သဟဘူ, သဟဘူဝေါ, သဟဘူနော” ဟု ပဒမာလာစဉ်ရုံသာ ထူး၏။

သဗ္ဗညူသဒ္ဓါ၌လည်း ယောဝိဘတ်တို့ကို ဝေါအပြုမရှိဘဲ နော အပြုသာရှိခြင်းသာထူး၏။ အကြွင်း အဘိဘူသဒ္ဓါနှင့်တူ၏။

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ မဂ္ဂညူ, ဓမ္မညူ, အတ္တညူ, ကာလညူ, ရတ္တညူ, မတ္တညူ။
ကတညူ, တထညူ, ဝိညူ, ဝိဒူ, ဝေဒဂူ, ပါရဂူ။

ဂေါသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂေါ	သိ	သေသတော လောပံဂသိပိ
ဂါဝေါ	ယော	ယောသုစတတောယောနမောတု၌ တုဖြင့် ဩပြု
ဂဝေါ	ယော	အဝမှီစ၌ စသဒ္ဓါ၊ တုသဒ္ဓါဖြင့် ဩပြု
ဟေ ဂေါ	အာသိ	
ဟေ ဂါဝေါ	ယော	
ဟေ ဂဝေါ	ယော	

၁၅၂

ဂါဝံ	အံ	အဝမှီစ၊ အာဝသုဝါ၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေဟိ
ဂါဝံ	အံ	အဝမှီစ
ဂဝံ	အံ	အဝမှီစ
ဂါဂေါ+ ဂဂေါ	ယော	အထက်နှင့်တူ၏
ဂါဝေန	နာ	ယောသုစဉ် စသဒ္ဒါ၊ အတောနေန
ဂဝေန	နာ	အဝမှီစဉ် စသဒ္ဒါ၊ အတောနေန
ဂေါဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဂါဝဿ	သ	ဂါဝဿ၊ သာဂမောဿ
ဂဝဿ	သ	အဝမှီစဉ် စသဒ္ဒါ၊ သာဂမောဿ
ဂဝံ	နံ	တတော နမံသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် အဝပြု
ဂုနံ	နံ	သုဟိနာသုစဉ်စသဒ္ဒါဖြင့်ဂုပြု၊ နောဒ္ဒေါ ဒိတော နမိ၌ စသဒ္ဒါဖြင့် န၊လာ
ဂေါနံ	နံ	
ဂါဝါ	သ္မာ	ယောသုစဉ် စသဒ္ဒါ၊ သ္မာသ္မိ နံဝါ
ဂါဝမှာ	သ္မာ	ယောသုစဉ် စသဒ္ဒါ၊ သ္မာဟိသ္မိ နံမှာဘိမိဝါ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂါဝသ္မာ	သ္မာ	
ဂဝါ+ဂဝမ္မာ+သ္မာ	သ္မာ	အဝမှီစဉ် စသဒ္ဓါဖြင့် အဝပြု
ဂေါဟိ +ဘိ	ဟိ	
ဂါဝဿ +ဂဝဿ	သ	
ဂဝံ +ဂုန္နံ +ဂေါနံ	နံ	
ဂါဝေ	သ္မိ	ယောသုစဉ် စသဒ္ဓါ၊ သ္မာသ္မိ နံဝါ
ဂါဝသ္မိ +ဂါဝမှီ	သ္မိ	။
ဂဝေ+ဂဝသ္မိ +မှီ	သ္မိ	အဝမှီစဉ် စသဒ္ဓါ
ဂါဝေသု	သု	ယောသုစဉ် စသဒ္ဓါ
ဂဝေသု	သု	အဝမှီစဉ် စသဒ္ဓါ
ဂေါသု	သု	

ဣတ္ထိလိင် ဂိုဏ်းများ
ကညာသဒ္ဓါ ပဓမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ကညာ	သိ	ကညတည်၊ ဣတ္ထိမတော အာပစ္စယော ဖြင့် အာပစ္စည်းသက်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်၊ သေသတော
ကညာ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ကညာယော	ယော	
ဘောတိ ကညေ	အာ သိ	ဃတောစ

၁၅၄

ဘောတိယော-ကညာ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
= ကညာယော	ယော	
ကညံ	ဘံ	
ကညာ+ကညာယော	ယော	
ကညာယ	နာ	ဃတော နာဒီနံ
ကညာဟိ +ဘိ	ဟိ	
ကညာယ	သ	ဃတော နာဒီနံ
ကညာနံ	နံ	
ကညာယ	သ္မာ	
ကညာဟိ +ဘိ	ဟိ	
ကညာယ	သ	
ကညာနံ	နံ	
ကညာယ	သ္မိ	
ကညာယံ	သ္မိ	ဃပတော သ္မိ ယံဝါ
ကညာသု	သု	

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ သဒ္ဓါ၊မေဓာ၊ပညာ၊ဝိဇ္ဇာ၊ ဓိန္ဒြာ၊မန္တ၊ဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ။

ဣန္ဒြာ၊ဗုဒ္ဓ္ဌာ၊ဇော၊မာယာ၊မေတ္တာ၊မတ္တာ၊သိက္ခာ၊ဘိက္ခာ။

ထူးခြားချက်။ အဗ္ဗာသဒ္ဓါ၌ အာလုပ်ဝိဘတ်ဝယ် ဃတောစဖြင့် ဧ-မပြုဘဲ အာကာရော ဝါဖြင့် ရသသပြု၍ ဘောတိ အဗ္ဗာ ၊ ဘောတိအဗ္ဗာ ဟုသာ ရှိရ၏။

ဣတ္ထိလိင် ရုတ္တိသဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ရုတ္တိ	သိ	သေသတော
ရုတ္တိ	ယော	ဃပတော စ ယောနံလောပေါ၊ ယောသု ကတနိကာရလောပေသုဒ္ဓိဃံ
ရုတ္တိယော	ယော	
ရတျော	ယော	ပသညဿစ၊ တတော ယောနမောတုဋ္ဌိ တုသဒ္ဓါ၊ ဗျဉ္ဇနောစဝိသညောဂေါဋ္ဌိ စသဒ္ဓါ
ဟေ ရုတ္တိ	အာသိ	သေသတော လောပံ
ဟေ ရုတ္တိ	ယော	
ဟေရုတ္တိယော	ယော	
ဟေ ရတျော	ယော	
ရုတ္တိ	အံ	အံမောနိဂ္ဂဟိတံ ဗျလပေဟိ
ရုတ္တိ+ရုတ္တိယော	ယော	
ရတျော	ယော	
ရုတ္တိယာ	နာ	ပတောယာ
ရတျော	နာ	အမာပတောဋ္ဌိ အာပတော၊ ယောဂဝိဘာဂ ပသညဿစ၊ ဗျဉ္ဇနောစဝိသညောဋ္ဌိ စသဒ္ဓါ
ရုတ္တိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ရုတ္တိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ရုတ္တိယာ	သ	
ရတျော	သ	အာပတော၊ ယောဂဝိဘာဂ၊ ပသညဿ၊ ဗျဉ္ဇနောစဝိသညောဂေါဋ္ဌိ စသဒ္ဓါ

၁၅၆

ရတ္တိနံ	နံ	
ရတ္တိယာ	သ္မာ	
ရတျာ	သ္မာ	အမာပတောပသညဿ၊ ဗျဉ္ဇနောစဉ် စသဒ္ဓါ
ရတ္တိဟိ+ ဘိ	ဟိ	
ရတ္တိဟိ+ ဘိ	ဟိ	
ရတ္တိယာ+ရတျာ	သ	
ရတ္တိနံ	နံ	
ရတ္တိယာ	သ္မိ	
ရတျာ	သ္မိ	အာဒိတော ဩစဉ် စသဒ္ဓါ၊ ပသညဿစ၊ ဗျဉ္ဇနောစဉ် စသဒ္ဓါ
ရတ္တိယံ	သ္မိ	ဃပတောသ္မိ ယံ ဝါ
ရတျံ	သ္မိ	အာဒိတောဩစဉ် စသဒ္ဓါ၊ ပသညဿစ၊ ဗျဉ္ဇနောစဉ် စသဒ္ဓါ
ရတ္တိ	သ္မိ	အာဒိတောဩစဉ် စသဒ္ဓါ၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
ရတ္တော	သ္မိ	။
ရတ္တိသု	သု	
ရတ္တိသု	သု	

ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ ပတ္တိ၊ ယုတ္တိ၊ ဝုတ္တိ၊ ကိတ္တိ၊ ဗုတ္တိ၊ တိတ္တိ၊ ခန္တိ၊ ကန္တိ။
သန္တိ၊ တန္တိ၊ သိဒ္ဓိ၊ သုဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ ဗောဓိ။

ဘူမိ၊ ဇာတိ၊ ပီတိ၊ သုတိ၊ နန္ဒိ၊ သန္တိ၊ သာဏိ၊ ကောဋိ။
ဒိဋ္ဌိ၊ ဝုဓိ၊ ဘုဋ္ဌိ၊ ယဋ္ဌိ၊ ပါဋိ၊ အဋ္ဌိ၊ နာဋိ၊ ကေဋိ။
သတိ၊ ဓတိ၊ ဂတိ၊ ဂုတိ၊ ဓိတိ၊ ယုတိ၊ ပိကတိ။

ကုတ္တိသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ကုတ္တိ	သိ	ကုတ္တတည်၊ နဒါဒိတောဝါဏှိ၊ သေသတော
ကုတ္တိ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ကုတ္တိယော	ယော	အယော ရဿမေကဝစနယောသ္မပိစ
ဘောတိကုတ္တိ	အာသိ	ဈလပါ ရဿံ ၊ သေသတော လောပံ
ဘောတိယောကုတ္တိ	ယော	
ကုတ္တိယော	ယော	
ကုတ္တိယံ	အံ	အယောရဿ၊ အံယမိတောပသညတော
ကုတ္တိ	အံ	အယောရဿ၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
ကုတ္တိ + ကုတ္တိယော	ယော	
ကုတ္တိယာ	နာ	အယောရဿ၊ ပတောယာ
ကုတ္တိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ကုတ္တိယာ	သ	
ကုတ္တိနံ	နံ	
ကုတ္တိယာ	သ္မာ	
ကုတ္တိဟိ + ဘိ	ဟိ	
ကုတ္တိယာ	သ	
ကုတ္တိနံ	နံ	
ကုတ္တိယာ	သ္မိ	
ကုတ္တိသု	သု	

၁၅၈

နိဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
နိဒ္ဒါ	သိ	ဣတ္ထိနှင့်တူ၏
နိဒ္ဒါ	ယော	။
နိဒ္ဒါယော	ယော	။
နဇ္ဇော	ယော	တတောယောနမောတုဉ်တုသဒ္ဓါ၊ ပသညသ္မေ ယဝတံတလန၊ ပရဒ္ဓေဘာဝေါ
ဟေ နိဒ္ဒါ	အာသိ	ဣတ္ထိနှင့်တူ၏
ဟေ နိဒ္ဒါ	ယော	။
ဟေ နိဒ္ဒါယော	ယော	။
ဟေ နဇ္ဇော	ယော	
နိဒ္ဒါ	အံ	ဣတ္ထိနှင့်တူ၏
နိဒ္ဒါယံ	အံ	။
နိဒ္ဒါ + နိဒ္ဒါယော	ယော	။
နဇ္ဇော	ယော	
နိဒ္ဒါယာ	နာ	။
နဇ္ဇာ	နာ	အမာပတောဉ်အာပတော၊ ယောဂဝိဘာဂပသညသ္မေ၊ ယဝတံတလန၊ ပရဒ္ဓေဘာဝေါဌာနေ
နိဒ္ဒါဟိ + ဘိ	ဟိ	
နိဒ္ဒါယာ	သ	
နဇ္ဇာ	သ	အထက်နှင့်တူ၏
နိဒ္ဒါနံ	နံ	

နဒိယာ+နဇာ	သွာ	အထက်နှင့်တူ၏
နဒိဟိ+ဘိ	ဟိ	။
နဒိယာ+နဇာ	သ	။
နဒိနံ	နံ	။
နဒိယာ+နဇာ	သ္မိ	။ အာဒိတောသြစဉ် စသဒ္ဒါ
နဒိယံ	သ္မိ	
နဇံ	သ္မိ	အမာပတော၊ပသညဿ၊ယဝတံသုတ်၊ဓမ္မဘာဝ
နဒိသု	သု	

ဝိသုဒ္ဓိပုဒ်များ။ မဟိ၊ဝေတရဏိ၊ဝါပိ၊ပါဠလိ၊ကဒလိ၊ယဒ္ဓိ။

နာရိ၊ကုမာရိ၊တရဏိ၊ဝါရဏိ၊မြာဟူဏိ၊သမိ။

ဂန္ထဗ္ဗိ၊ကိန္နရိ၊နာဂိ၊ဒေဝိ၊ယက္ခိ၊အဓိ၊မိဂိ။

ဝါနရိ၊သုကရိ၊သိဟိ၊ဟံသိ။ ကာကိ စ ကုတ္တုဋိ။

ပုထဝိသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပုထဝီ	သိ	ပုထုတည်၊ဤပစ္စည်းသက်၊ဩသရေစဉ် စသဒ္ဒါဖြင့် ထု၍ ဥ၊ကို အဝပြု၊ နာမ်ငဲ့၊သိချေ
ပုထဝီ	ယော	ဤပစ္စည်းသက်၊ ဩသရေစဉ် စသဒ္ဒါဖြင့် အဝပြု၊နာမ်ငဲ့၊ယောသက်၊ ယပတောစ
ပုထဝီယော	ယော	အယောရဿ
ဟေ ပုထဝီ	အာ သိ	ဗ္ဗလပါရဿံ၊သေသတော
ဟေ ပုထဝီ	ယော	
ဟေ ပုထဝီယော	ယော	

၁၆၀

ပုထဝီ	အံ	အယောရဿ၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
ပုထဝိယံ	အံ	အံယမီတောပသညတော၊ အယောရဿ
ပုထဝီ	ယော	
ပုထဝိယော	ယော	
ပုထဝိယာ	နာ	အယောရဿ၊ ပတောယာ
ပုထဗျာ	နာ	အမာပတောဉ္စိ အာပတော၊ ယောဂဝိဘာဂ၊ ပသညသဿ၊ ဒေါဿေဉ္စိ စသဒ္ဓါဖြင့် ဗပြု
ပုထဝီဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပုထဝိယာ	သ	
ပုထဗျာ	သ	
ပုထဝီနံ	နံ	
ပုထဝိယာ	သ္မာ	
ပုထဗျာ	သ္မာ	
ပုထဝီဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပုထဝိယာ	သ	
ပုထဗျာ	သ	
ပုထဝီနံ	နံ	
ပုထဝိယံ	သ္မိ	
ပုထဗျံ	သ္မိ	
ပုထဝိယာ	သ္မိ	
ပုထဝီသု	သု	

ဣတ္ထိလိင်္ဂ ဂါဝိ သဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂါဝိ	သိ	ဂေါတမံ၊ နဒါဒိတောဝါဏှိဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်၊ သုတ်ကြီးဖြင့်သော်၎င်း၊ ဂါဝသေဉ္စဂါဗဟူ သောယောဂဝိဘာဂဖြင့်သော်၎င်း၊ သြကိုအာဝ ပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်၊ သေသတောလောပံ
ဂါဝိ	ယော	ဃပတောစ ယောနံလောပေါ
ဂါဝိယော	ယော	

မှတ်ချက်။ အကြွင်း ဣတ္ထိသဒ္ဓါနှင့် တူ၏

ဣတ္ထိလိင်္ဂ ဂုဏဝတိ သဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂုဏဝတိ	သိ	ဂုဏဝန္တတည်း၊ ဣဝဏိကသုတ်ဖြင့် ဤပစ္စ ည်း သက်၊ နန္ဒာ တမိကာရေ၊ သေသတော
ဂုဏဝတိ	ယော	
ဂုဏဝတိယော	ယော	

မှတ်ချက်။ အကြွင်း ဣတ္ထိသဒ္ဓါနှင့် တူ၏

နန္ဒာ တမိကာရေသုတ်အစီအရင်မဝင်လျှင် ဂုဏဝန္တိ၊ ဂုဏဝန္တိ၊
ဂုဏဝန္တိယော စသည်ဖြင့် ဣတ္ထိသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာပြုပါ။

၁၆၂

ဘောတိသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဘောတိ	သိ	ဘဝန္တတည်၊ ဤပစ္စည်းသက်၊ ဘဝတော ဘောတောဖြင့်ဘောတပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်
ဘောတိ	ယော	
ဘောတိယော	ယော	

အကြွင်း လူတ္တိသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ပါ။

ဘိက္ခုနီသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဘိက္ခုနီ	သိ	ဘိက္ခုတည်၊ ပတိဘိက္ခုသုတ်ဖြင့်လူနီပစ္စည်းသ က်၊ ဝါပရောအသရူပါဖြင့်လူ၊ ကိုချေ၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်
ဘိက္ခုနီ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ဘိက္ခုနီယော	ယော	

အကြွင်း လူတ္တိသဒ္ဓါ နှင့် တူ၏

ဂဟပတာနိသဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂဟပတာနိ	သိ	ဂဟပတိတည်၊ ဣနိသက်၊ ပတိသိနိမှိဖြင့်၊ ပတိ၌ ဣ၊ ကို အ၊ ပြု၊ နောက်သရချေ၊ ပုဗ္ဗောစဖြင့်၊ ဒိဃပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်၊ သေသတော လောပံ၊
ဂဟပတာနိ	ယော	
ဂဟပတာနိယော	ယော	
		အကြွင်း ဣတ္ထိသဒ္ဓါနှင့် တူ၏

မှတ်ချက်။ ရာဇိနိ၊ ဒဏ္ဍိနိ၊ ဟတ္ထိနိ၊ မေဓာဝိနိ၊ တပဿိနိ၊ ပိယဘာဏိနိ စသည်
တို့ကိုလည်း အထက်ပါအတိုင်း နည်းမှီး၍ ပဒမာလာပြုပါ။

ပေါက္ခရဏိသဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပေါက္ခရဏိ	သိ	ပေါက္ခရိတည်၊ ဣနိသက်၊ တေသုဝုတ္တိဖြင့်၊ ဣ၊ ကိုအ၊ ပြု၊ န၊ ကိုဏ၊ ပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်၊ ချေ
ပေါက္ခရဏိ	ယော	
ပေါက္ခရဏိယော	ယော	
ပေါက္ခရဇော	ယော	အထက်ပါအတိုင်း နာမ်ငဲ့၊ ယောဝိဘတ် သက် ပြီး တတောယောနမောတု၌ တုသဒ္ဓါ ဖြင့် သြပြု၊ ပသညဿစ၊ ယဝတံသုတ်၊ ဗရဒ္ဒေ
ဟေ ပေါက္ခရဏိ	အာသိ	ဈလပါရဿံ၊ သေသတော လောပံ
ဟေ ပေါက္ခရဏိ	ယော	

၁၆၄

ဟေပေါက္ခရဏိယော	ယော	
ဟေ ပေါက္ခရညော	ယော	
ပေါက္ခရဏိ	အံ	အယောရဿ၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
ပေါက္ခရဏိယံ	အံ	။ အံယမိတော ပသညတော
ပေါက္ခရဏိ	ယော	
ပေါက္ခရဏိယော	ယော	
ပေါက္ခရညော	ယော	
ပေါက္ခရဏိယာ	နာ	
ပေါက္ခရညာ	နာ	အမာပတောဉ္စအာပတော၊ ယောဂဝိဘာဂ၊
ပေါက္ခရဏိဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပေါက္ခရဏိယာ	သ	
ပေါက္ခရညာ	သ	
ပေါက္ခရဏိနံ	နံ	
ပေါက္ခရဏိယာ	သ္မာ	
ပေါက္ခရညာ	သ္မာ	
ပေါက္ခရဏိဟိ+ဘိ	ဟိ	
ပေါက္ခရဏိယာ	သ	
ပေါက္ခရညာ	သ	
ပေါက္ခရဏိနံ	နံ	
ပေါက္ခရဏိယာ	သ္မိ	
ပေါက္ခရညာ	သ္မိ	အာဒိတောဩစဉ္စ စသဒ္ဓါဖြင့် အာပြု

ပေါက္ခရဏိယံ၊ ပေါက္ခရညံ၊ ပေါက္ခရဏိသု

မာတုသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
မာတာ	သီ	သတ္တပိတာဒီနမာ သီသ္မိ သီလောပေါစ
မာတရော	ယော	အညေသွာရတ္တံ၊ တတောယောနမောတု၊ ပိတာဒီမသိမ္မိ
ဘောတိ မာတ	အာ သိ	အကာရပိတာဒျ၊ အာကာရောဝါ၊ သေသတော
ဘောတိ မာတာ	အာ သိ	အကာရပိတာဒျန္တာနမာ
ဘောတိယော	မာတရော	
မာတရံ	အံ	၊အညေသွာရတ္တံ၊ ပိတာဒီနမသိမ္မိ
မာတရော	ယော	
မာတရာ	နာ	အညေသွာရတ္တံ၊ ပိတာဒီနမသိမ္မိ၊ နာအာ
မာတုယာ	နာ	ပတောယာ
မဇ္ဈာ	နာ	ပတောယာ၊ တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့်တုဉ်ဉ်၊ ကိုချေ၊ မာ၊ ဉှိအာ၊ ကို အ၊ ရဿပြု၊
မာတရေဟိ + ဘိ	ဟိ	အညေသွာရတ္တံ၊ ပိတာဒီနမ၊ သုဟိသုကာရော
မာတူဟိ + ဘိ	ဟိ	
မာတုဟိ + ဘိ	ဟိ	
မာတု	သ	ဥသသ္မိ သလောပေါစ
မာတုဿ	သ	သာဂမောသေ
မာတုယာ	သ	ပတောယာ
မဇ္ဈာ	သ	နာဝိဘတ်ကဲ့သို့ တွက်ပါလေ
မာတရာနံ	နံ	ဝါနမ္မိ၊ ပိတာဒီနမသိမ္မိ၊ သုနံဟိသုစ
မာတာနံ	နံ	သတ္တနတ္တဖြင့် ဥ၊ ကို အ၊ ပြု၊ သုနံဟိသုစ

၁၆၆

မာတူနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
မာတူနံ	နံ	
မာတရာ	ဿာ	
မာတုယာ+မတျာ	ဿာ	
မာတရေဟိ+ဘိ	ဟိ	
မာတူဟိ+ဘိ	ဟိ	
မာတူဟိ+ဘိ	ဟိ	
မာတု+ မာတုဿ	သ	
မာတုယာ+မတျာ	သ	
မာတရာနံ	နံ	
မာတာနံ+မာတူနံ	နံ	
မာတူနံ	နံ	
မာတရီ	ဿိ	အညေသွာရတ္တံ၊တတောဿိမိ၊ပိတာဒိနမသိမိ
မာတုယာ+ မတျာ	ဿိ	နာဝိဘတ်ကဲ့သို့ တွက်ပါလေ
မာတုယံ+ မတျံ	ဿိ	ဃပတောဿိ ယံ ဝါဖြင့် စီရင်၍တွက်လေ
မာတရေသု	သု	အညေသွာရတ္တံ၊ပိတာဒိနမသိမိ၊ သုဟိသုကာရော
မာတုသု+မာတုသု	သု	

ဥကာရန္တဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ယာဂု၊ဓာတု၊ဓေနု၊ကာသု၊ဒဒ္ဓု၊ကဗ္ဗု၊ကဏ္ဍု၊

ရဇ္ဈု၊ကရေဏု၊ပိယင်္ဂု၊သဿု

ဥကာရန္တဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များ။ဓမ္မေ ၀ရ ၀ သရဘူ၊သရဗု သုတနံ ၀မူ။

ဝါမူရု နာဂနာသုရု၊သမာနိ ခလု ဓမ္မုယာ။

နပုလ္လိင်ဂိုဏ်းများ
စိတ္တသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
စိတ္တံ	သိ	သိ
စိတ္တာ	ယော	အတောနိစ္စံ၊ သဗ္ဗာ ယောနိနမာဇ
စိတ္တာနိ	ယော	အတောနိစ္စံ ၊ ယောသုကတနိကာရလောပေ
ဟေ စိတ္တ	အာ သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပီ
ဟေ စိတ္တာ	ယော	အထက်အတိုင်း
ဟေ စိတ္တာနိ	ယော	။
စိတ္တံ	အံ	
စိတ္တေ	ယော	။
စိတ္တာနိ	ယော	။
စိတ္တေန	နာ	အတောနေန
စိတ္တေဟိ+ဘိ	ဟိ	
စိတ္တဿ	သ	

အကြွင်း ပုရိသသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ပါလေ။

အထူးမှတ်ချက်။ အာလုပ်သိဝိဘတ်ဖြင့် “ဟေ စိတ္တာ” ဟုရှိသင့်သော်လည်း
ရူပသိဒ္ဓိ၌ မရှိသောကြောင့် မထည့်လိုက်ပါ။ ထည့်လိုက ထည့်
နိုင့်သည်။

နပုလ္လိင် အကာရန္တဂိုဏ်းဝင်များ။

ပုည ပါပ ဗလ ရူပ သာဓနံ၊ သောတ ဃာန သုခ ဒုက္ခ ကာရဏံ။
ဒါန သီလ ဓန ဇာန လေစနံ၊ မူလ ကုလ ဗလ ဇာလ မင်္ဂလံ။

၁၆၈

ကမ္မသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ကမ္မံ	သိ	သိ
ကမ္မာ+ကမ္မာနိ	ယော	စိတ္တသဒ္ဓါနှင့်တူ၏
ဟေ ကမ္မ	အာ သိ	။
ဟေ ကမ္မာ+ကမ္မာနိ	ယော	။
ကမ္မံ	အံ	။
ကမ္မေ+ကမ္မာနိ	ယော	။
ကမ္မုနာ	နာ	အကမ္မန္တသုစ
ကမ္မနာ	နာ	။
ကမ္မေန	နာ	အတောနေန
ကမ္မေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ကမ္မုနော	သ	ဥနာမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ ဣလတော သဿ နောဝါ
ကမ္မဿ	သ	သာဂမော သေ
ကမ္မာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ
ကမ္မုနာ	သ္မာ	ဥနာမိစဉ် စသဒ္ဓါ၊ ဣလတောစ
ကမ္မာ	သ္မာ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
ကမ္မုနာ	သ္မာ	သ္မာဟိသ္မိ နံ နာဘိမိ ဝါ
ကမ္မသ္မာ	သ္မာ	
ကမ္မေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ကမ္မုနော၊ ကမ္မဿ	သ	
ကမ္မာနံ	နံ	
ကမ္မနိ	သ္မိ	ဗြဟ္မတောတု သ္မိ နိဗ္ဗိ တုသဒ္ဓါ

၁၆၉

ကမ္မ	သို့	သွာသို့ နံဝါ
ကမ္မမှို+ကမ္မသို့	သို့	
ကမ္မသု	သု	သုဟိသ္မကာရော ဧ

မှတ်ချက်။ ကမ္မသဒ္ဓါနှင့် ရုပ်စဉ်တူသော ထာမသဒ္ဓါ၌ နာဝိဘတ်ဝယ် “ထာမသာ” ဟု၎င်း၊ သဝိဘတ်ဝယ် “ထာမသော” ဟု၎င်း၊ သို့ဝိဘတ်ဝယ် “ထာမသိ” ဟု၎င်း၊ မနောဂဏာဒိတော သို့ နာနမိအာ၊ သဿစော သဿရေ ဝါဂမောသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်ရသော ရုပ်များသာ ထူးပါသည်။

အာကာရန္တ နပုလ္လိင် “အဿဒ္ဓါသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အဿဒ္ဓံ	သိ	အဿဒ္ဓါတည်၊ သရောရသောနပုံသကေ ဖြင့် ဒ္ဓါ၊ ဤ အာ၊ ကို အ၊ ရသပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိသက်၊ သိ
အဿဒ္ဓါ	ယော	စိတ္တသဒ္ဓါအတိုင်း ရုပ်တွက်ပါ
အဿဒ္ဓါနိ	ယော	

မှတ်ချက်။ အကြွင်းကို စိတ္တသဒ္ဓါအတိုင်း အာလုံး ပဒမာလာစဉ်၍ ရုပ်တွက်ပါ။

အာကာရန္တ နပုလ္လိင် မုခနာသိကာ၌။ မုခနာသိကံ , ဟေ မုခနာသိက, မုခနာသိကံ, မုခနာသိကေန, မုခနာသိကဿ, မုခနာသိကဿာ, မှာ, မုခနာသိကာ, မုခနာသိကဿ, မုခနာသိကဿိ, မှိ, မုခနာသိကေ။ ဟ ဒွန်သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ဧကဝုစရုပ်စဉ်သာရှိပါသည်။

၁၇၀

ဣကာရန္တ နပုလ္လိင် “အဋ္ဌိ” သဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အဋ္ဌိ	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
အဋ္ဌိ	ယော	ဈမ္ပညံ ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ၊ ယောသုကတနိကာရလောပေသုဒ္ဓိဃံ
အဋ္ဌိနိ	ယော	ယောနံနိနပုံသကေဟိ၊ ယောသုကတနိကာရ
ဟေ အဋ္ဌိ	အာ သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ဟေ အဋ္ဌိ+အဋ္ဌိနိ	ယော	ပထမာယောနှင့် တူ၏
အဋ္ဌိ	အံ	ဈမ္ပညံ၊ အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေဟိ
အဋ္ဌိ+အဋ္ဌိနိ	ယော	ပထမာယောနှင့် တူ၏
အဋ္ဌိနာ	နာ	
အဋ္ဌိဟိ +ဘိ	ဟိ	

အကြွင်းကို အဂ္ဂိသဒ္ဒါအတိုင်း ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ပါ။

ဣကာရန္တ နပုလ္လိင် “သုခကာရီ” သဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သုခကာရီ	သိ	သုခကာရီတညံ၊ သိသကံ၊ အယောရဿမေကေ စနသုတ်ဖြင့် ရဿပြု၊ သေသတောလောပံ
သုခကာရီ	ယော	ဈမ္ပညံ ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
သုခကာရီနိ	ယော	ယောနံ နိနပုံသကေဟိ

ဟေ သုခကာရီ	အာ သိ	ဈလပါရဿ၊သေသတောလောပံ ဂသိပိ
ဟေ သုခကာရီ	ယော	ပထမာယောနှင့် တူ၏
ဟေ သုခကာရီနိ	ယော	။
သုခကာရီနံ	အံ	ဈမုညံ၊အယောရဿ၊နံဈတောကတရ
သုခကာရီ	အံ	။ ၊ ။ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
သုခကာရီ	ယော	ပထမာယောနှင့်တူ၏
သုခကာရီနိ	ယော	။
သုခကာရီနာ	နာ	ဈမုညံ၊အယောရဿမေကဝစန
သုခကာရီဟိ + ဘိ	ဟိ	
သုခကာရီနော	သ	ဈမုညံ၊အယောရဿ၊ဈလတောသဿ
သုခကာရီဿ	သ	။ ။ သာဂမောသေ
သုခကာရီနံ	နံ	
သုခကာရီနာ	သ္မာ	ဈမုညံ၊အယောရဿ၊ဈလတောဖြေင့်နာပြု
သုခကာရီသ္မာ + ဖာ	သ္မာ	။ ။ ဖာဘိမှိဝါ
သုခကာရီဟိ + ဘိ	ဟိ	
သုခကာရီနော	သ	စတုတ္ထိနှင့် တူ၏
သုခကာရီဿ	သ	။
သုခကာရီနံ	နံ	။
သုခကာရီနိ	သ္မိ	ဈမုညံ၊အယောရဿ၊ သ္မိနိ
သုကာရီသ္မိ + မိ	သ္မိ	။ ။ ဖာဘိမှိဝါ
သုခကာရီသု	သု	

၁၇၂

ဥကားရန္တ နပုလ္လိင် “အာယု” သဒ္ဒါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အာယု	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
အာယု	ယော	လမုညံ၊ ယပတောစယောနံ၊ ယောသုကတနိကာ
အာယုနိ	ယော	ယောနံနိ နပုံသကေဟိ၊ ယောသု ကတနိကာရ
ဟေ အာယု	အာ သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ဟေ အာယု	ယော	ပထမာယောနှင့်တူ၏
ဟေ အာယုနိ	ယော	။
အာယု	အံ	အံမောနိဂ္ဂဟိတံ ဓူလပေဟိ
အာယု+အာယုနိ	ယော	ပထမာယောနှင့်တူ၏
အာယုနာ	နာ	
အာယုသာ	နာ	မနောဂဏာဒိတော ၊ သသရေ ဝါဂမော
အာယုဟိ + ဘိ	ဟိ	
အာယုနော	သ	လမုညံ၊ ဓူလတော သဿနောဝါ
အာယုဿ	သ	သာဂမော သေ
အာယုနံ	နံ	
အာယုသ္မာ+မှာ	သ္မာ	
အာယုနာ	သ္မာ	လမုညံ ၊ ဓူလတော စ
အာယုဟိ + ဘိ	ဟိ	
အာယုနော+ဿ	သ	
အာယုနံ	နံ	
အာယုသ္မိ + မိ	သ္မိ	
အာယုသု	သု	

အာယုသဒ္ဓါနှင့်တူသောပုဒ်များ။

ကျွေး၊ ဝသု၊ ဓနု၊ ဒါရ၊ တိပု၊ မရ၊ ဟိဂုံ၊ သိဂ္ဂ၊

ဝတ္ထ၊ မတ္တ၊ ဇေတု၊ အဗ္ဗ၊ အဿ၊ ။

ဦးကာရန္တ နပုလ္လိင် “ဂေါတြဘူ” သဒ္ဓါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဂေါတြဘူ	သိ	လမုညံ၊ အယောရဿမေကဝဓန
ဂေါတြဘူ	ယော	။ ဃပတောဓ ယောနံ လောပေါ
ဂေါတြဘူနိ	ယော	ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ
ဟေ ဂေါတြဘူ	အာ သိ	လမုညံ၊ ဣလပါရဿံ၊ သေသတောလောပံ
ဟေ ဂေါတြဘူ	ယော	ပထမာနှင့်တူ၏
ဟေ ဂေါတြဘူနိ	ယော	။
ဂေါတြဘုံ	အံ	လမုညံ၊ အယောရဿမေက၊ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ
ဂေါတြဘူ	ယော	ပထမာနှင့်တူ၏
ဂေါတြဘူနိ	ယော	။
ဂေါတြဘူနာ	နာ	လမုညံ၊ အယောရဿမေကဝဓန
ဂေါတြဘူဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဂေါတြဘူနော	သ	လမုညံ၊ အယောရဿ၊ ဣလတောသဿနော
ဂေါတြဘူဿ	သ	။ ။ သာဂမောသေ
ဂေါတြဘူနံ	နံ	
ဂေါတြဘူဿာ+မှာ	ဿာ	။ ။ မှာဘိမှီဝါ
ဂေါတြဘူနာ	ဿာ	။ ။ ဣလတောဓ
ဂေါတြဘူဟိ+ဘိ	ဟိ	

၁၇၄

ဂေါတြဘုနော	သ	စတုတ္ထိဝိဘတ်နှင့်တူ၏
ဂေါတြဘုဿ	သ	။
ဂေါတြဘုနံ	နံ	။
ဂေါတြဘုသ္မိံ+မိ	သ္မိံ	
ဂေါတြဘုသု	သု	

မှတ်ချက်။ နပုလ္လိင် အဘိဘူ၊ သယမ္ပူ၊ ဓမ္မညူ၊ စသည်တို့လည်း တူကုန်၏။

ဩကာရန္တ နပုလ္လိင် “စိတ္တဂေါ”သဒ္ဒါပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
စိတ္တဂု	သိ	စိတ္တဂေါတည်၊ သရောရသောနပုံသကေသု တ်ဖြင့် ဂေါဋ္ဌိ ဩကို ဥ၊ ရဿပြု၊ နာမင် သိသက်၊ ဈေ
စိတ္တဂု	ယော	
စိတ္တဂုနိ	ယော	

မှတ်ချက်။ အကြောင်းကို အာယုသဒ္ဒါအတိုင်း “အာယုသာ” ဓာစုကို ပယ်နှုတ်၍
အာလုံး ပဒမာလာစဉ်ကာ ရုပ်တွက်ပါ။
အာယုသာ ကဲ့သို့ ဂေါတြဘုသာ၊ ဟု မထည့်ရခြင်းသာ ထူးပါသည်။

သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း
ရှုမိမိ "သဗ္ဗသဒ္ဓါ" ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သဗ္ဗော	သ်	သော
သဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ဟေ သဗ္ဗ	အာ သိ	အကာရပိတာဒျ၊ အာကာရောဝါ၊ သိဇျေ
ဟေ သဗ္ဗာ	အာ သိ	။ သေသတောလောပိ
ဟေ သဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
သဗ္ဗံ	အံ	
သဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓ
သဗ္ဗေန	နာ	
သဗ္ဗေဟိ + ဘိ	ဟိ	
သဗ္ဗဿ	သ	သာဂမောသေ
သဗ္ဗေသံ	နံ	သဗ္ဗနာမာနံ နမိစ၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ
သဗ္ဗေသာနံ	နံ	။ ။
သဗ္ဗသ္မာ + ဟာ	သ္မာ	
သဗ္ဗေဟိ + ဘိ	ဟိ	
သဗ္ဗဿ	သ	
သဗ္ဗေသံ + သာနံ	နံ	
သဗ္ဗသ္မိံ + ဝိ	သ္မိံ	
သဗ္ဗေ	သ္မိံ	
သဗ္ဗေသု	သု	

၁၇၆

ကုဏ္ဍိလိင်္ဂ “သမ္ဘာသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စုံရင်သောသုတ်များ
သမ္ဘာ	သီ	အာပစ္စည်းသင်္က၊ နာမ်ငဲ့၊ သီသင်္က၊ ချေ
သမ္ဘာ+သမ္ဘာယော	ယော	
ဟေ သမ္ဘေ	အာ သီ	အာပစ္စည်းသင်္က၊ နာမ်ငဲ့၊ သီသင်္က၊ ယတေစ
ဟေ သမ္ဘာ	ယော	
ဟေ သမ္ဘာယော	ယော	
သမ္ဘံ	အံ	
သမ္ဘာ+သမ္ဘာယော	ယော	
သမ္ဘာယ	နာ	ဃတော နာဒိနံ
သမ္ဘာဟိ+ဘိ	ဟိ	
သမ္ဘဿာ	သ	ဃပတော သ္မိံ သာနံ သံသာ၊ ဃောရဿံ၊ သံသာသေက္ခကဝစနေသုစ
သမ္ဘာယ	သ	ဃတော နာဒိနံ
သမ္ဘာသံ	နံ	သမ္ဘတော နံ သံသာနံ
သမ္ဘာသာနံ	နံ	။
သမ္ဘာယ	သ္မာ	
သမ္ဘာဟိ+ဘိ	ဟိ	
သမ္ဘဿာ+သမ္ဘာယ	သ	
သမ္ဘာသံ+ သာနံ	နံ	
သမ္ဘဿံ	သ္မိံ	သမ္ဘဿာနည်းတူ ရုပ်တွက်ပါ
သမ္ဘာယံ	သ္မိံ	ဃပတော သ္မိံ ယံဝါ
သမ္ဘာသု	သု	

နပုလ္လိင် “သဗ္ဗသဒ္ဓါ”ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သဗ္ဗ	သိ	သိ
သဗ္ဗာနီ	ယော	အတောနိစ္စံ၊ ယောသု ကတနိကာရ
ဟေ သဗ္ဗ	အာ သိ	အကာရပိတာဈ၊ အကာရောဝါ၊ သေသတော
ဟေ သဗ္ဗာနီ	ယော	
သဗ္ဗ	အံ	
သဗ္ဗာနီ	ယော	ပထမာနှင့်တူ၏
သဗ္ဗေန	နာ	

အကြွင်းကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ပါ။

ပုလ္လိင် “ပုဗ္ဗသဒ္ဓါ”ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ပုဗ္ဗော	သိ	သော
ပုဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပထမော
ပုဗ္ဗာ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဇ
ဟေ ပုဗ္ဗ	အာ သိ	အကာရပိတာဈ၊ အကာရောဝါ၊ သေသတော
ဟေ ပုဗ္ဗာ	အာ သိ	။ ။
ဟေ ပုဗ္ဗေ	ယော	ပထမာနှင့်တူ၏
ဟေ ပုဗ္ဗာ	ယော	။
ပုဗ္ဗံ	အံ	

၁၇၈

ပုဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓ
ပုဗ္ဗေန	နာ	
ပုဗ္ဗေဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပုဗ္ဗဿ	သ	
ပုဗ္ဗေသံ + သာနံ	နံ	သဗ္ဗနာမာနံ နမိဓ၊ သဗ္ဗတောနံ သိသာနံ
ပုဗ္ဗာ	သ္မာ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
ပုဗ္ဗသ္မာ + ဟာ	သ္မာ	
ပုဗ္ဗေဟိ + ဘိ	ဟိ	
ပုဗ္ဗဿ	သ	
ပုဗ္ဗေသံ + သာနံ	နံ	စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
ပုဗ္ဗေ	သ္မိ	သ္မာသ္မိ နံဝါ
ပုဗ္ဗသ္မိ + မိ	သ္မိ	
ပုဗ္ဗေသု	သု	

မှတ်ချက်။ ဣတ္ထိလိင် ပုဗ္ဗသဒ္ဓါ၌ "ပုဗ္ဗာ, ပုဗ္ဗာ, ပုဗ္ဗာယော" စသည်ဖြင့် သဗ္ဗသဒ္ဓါပဒမာလာစဉ်သကဲ့သို့၎င်း၊

နပုလ္လိင် ပုဗ္ဗသဒ္ဓါ၌ "ပုဗ္ဗံ, ပုဗ္ဗာနိ၊ ဟေ ပုဗ္ဗ, ဟေ ပုဗ္ဗာနိ၊ ပုဗ္ဗ ပုဗ္ဗာနိ" စသည်ဖြင့် အကြွင်းကို ပုလ္လိင် ပုဗ္ဗသဒ္ဓါကဲ့သို့၎င်း၊ ပဒမာလာ စဉ်၍ ရုပ်တွက်ရပါမည်။

၁၇၉

ယသဒ္ဓါ၏ ပဒမာလာကို လိင်သုံးပါးလုံး၌ သဗ္ဗသဒ္ဓါအတိုင်း
ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ရပါသည်။ အာလုပ်ဝိဘတ်ဖြင့် ပဒမာလာမပြု
ရသည်သာ ထူးပါသည်။

ဂုဏ်	ဝိဘတ်	ဣတ္ထိလိင်	ဝိဘတ်	နုပုဏ္ဏိ	ဝိဘတ်
ယော	သီ	ယာ	သီ	ယံ	သီ
ယေ	ယော	ယာ	ယော	ယာနိ	ယော
ယံ	အံ	ယာယော	ယော	ယံ	အံ
ယေ	ယော	ယံ	အံ	ယာနိ	ယော
ယေန	နာ	ယာ	ယော	ယေန	နာ
ယေဟိ+ဘိ	ဟိ	ယာယော	ယော	ယေဟိ+ဘိ	ဟိ
ယဿ	သ	ယာယ	နာ	ယဿ	သ
ယေသံ	နံ	ယာဟိ+ဘိ	ဟိ	ယေသံ	နံ
ယေသာနံ	နံ	ယဿာ	သ	ယေသာနံ	နံ
ယသ္မာ+မှာ	သ္မာ	ယာယ	သ	ယသ္မာ+မှာ	သ္မာ
ယေဟိ+ဘိ	ဟိ	ယာသံယာသာနံ	နံ	ယေဟိ+ဘိ	ဟိ
ယဿ	သ	ယာယ	သ္မာ	ယဿ	သ
ယေသံ	နံ	ယာဟိ+ဘိ	ဟိ	ယေသံ	နံ
ယေသာနံ	နံ	ယဿာ	သ	ယေသာနံ	နံ
ယသ္မိ	သ္မိ	ယာယ	သ	ယသ္မိ	သ္မိ
ယမှိ	သ္မိ	ယာသံယာသာနံ	နံ	ယမှိ	သ္မိ
ယေသု	သု	ယဿာယ	သ္မိ	ယေသု	သု
		ယာယံ	သ္မိ		
		ယာသု	သု		

၁၈၀

ပုဂ္ဂိုလ် "တသဒ္ဓါ" ၀၃ မာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	ဖီရင်သောသုတ်များ
သော	သိ	စတတေသံတော၊ သော
နေ	ယော	တဿဝါနတ္တံသဗ္ဗတ္ထ၊ သဗ္ဗနာမကာရတေ
တေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
နံ	အံ	တဿ ဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
တံ	အံ	
နေ	ယော	တဿ ဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ၊ သဗ္ဗယောနိနံမာစ
တေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနံမာစ
နေန + တေန	နာ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ၊ အတောနေန
နေဟိ + နေဘိ	ဟိ	။
တေဟိ + တေဘိ	ဟိ	
အဿ	သ	သဿာသ္မိ သံသာသ္မတ္တံ၊ သာဂမောသေ
နဿ + တဿ	သ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
နေသံ + နေသာနံ	နံ	။ သဗ္ဗနာမာနံနမ္ပိစ၊ သဗ္ဗ နာမာနံနမ္ပိစ
တေသံ + တေသာနံ	နံ	သဗ္ဗနာမာနံ နမ္ပိစ၊ သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ
အဿ္ဓာ	ဿ္ဓာ	သဿာသ္မိ သံသာသ္မတ္တံ
နဿ္ဓာ	ဿ္ဓာ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
တဿ္ဓာ	ဿ္ဓာ	
နဗ္ဗာ + တဗ္ဗာ	ဿ္ဓာ	။
နေဟိ + နေဘိ	ဟိ	။
တေဟိ + တေဘိ	ဟိ	

အသု+နသု+တသု	သ	စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
နေသံ+နေသာနံ	နံ	စတုတ္ထိဝိဘတ်နှင့်တူ၏
တေသံ+တေသာနံ	နံ	။
အသ္မိ-	သ္မိ	
နသ္မိ+တသ္မိ	သ္မိ	
နမ္မိ+တမ္မိ	သ္မိ	
နေသု+တေသု	သု	

ဣတ္ထိလိင် “တာသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
သာ	သိ	ဧတတေသံတော၊ သေသတော လောပံ
နာ	ယော	တဿဝါနတ္တံ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ဃပတောစ ယောနံ
တာ	ယော	ဃပတောစ ယောနံလောပေါ
နာယော	ယော	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထံ
တာယော	ယော	
နံ+တံ		အံ
နာ +တာ	ယော	
နာယော+တာယော	ယော	
နာယ +တာယ	နာ	ဃတောနာဒီနံ၊ တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထံ
နာဟိ +နာဘိ	ဟိ	။
တာဟိ+တာဘိ	ဟိ	

၁၈၂

အဿာယ	သ	ဃမုညံ၊ ဃောရဿံ၊ သဿာသ္မိသံသာသ္မတ္တံ၊ တတောသဿဿာယ
နဿာယ	သ	ဃမုညံ၊ ဃောရဿံ၊ တဿဝါနတ္တံသဗ္ဗတ္ထံ၊ တတောသဿဿာယ
တဿာယ	သ	ဃမုညံ၊ ဃောရဿံ၊ တတောသဿဿာယ
တိဿာယ	သ	တတော သဿ ဿာယ၊ တဿာ ဝါ
အဿာ	သ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ သဿာသ္မိ သံသာ သ္မတ္တံ၊ ဃောရဿံ၊ သံသာသ္မေကဝစနေသုစ
နဿာ	သ	ဃမုညံ၊ ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ ဃောရဿံ တဿဝါနတ္တံသဗ္ဗတ္ထံ၊ သံသာသ္မေကဝစနေသုစ
တဿာ	သ	ဃမုညံ၊ သာပြု၊ ရဿပြု၊ သ၊ လာ
တိဿာ	သ	ဃမုညံ၊ သာပြု၊ တဿာဝါ၊ သ၊ လာ
နာယ+တာယ	သ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ဃတောနာဒီနံ
နာသံ+နာသာနံ	နံ	တဿဝါနတ္တံသဗ္ဗတ္ထံ၊ သဗ္ဗတောနံသံသာနံ
တာသံ+ တာသာနံ	နံ	သဗ္ဗတောနံသံသာနံ
နာယ+တာယ	သ္မာ	တုတိယာနှင့်တူ၏
နာဟိ+တာဟိ	ဟိ	။

စက္ခုဝိဘတ်သည် စေတုတ္ထိနှင့် အားလုံးတူ၏

အသံ	သ္မိ	သဿာသ္မိ သံသာသ္မတ္တံ၊ ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ ဃောရဿံ၊ သံသာသ္မေကဝစနေသုစ
နသံ	သ္မိ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ဃပတောသ္မိ သာနံ သံသာ၊ ဃောရဿံ၊ သံသာသ္မေကဝစနေသုစ

တသံ	သို့	ဃပတောသို့ သာနံသံသာ၊ ဃောရသံ၊ သ၊ လာ
တိသံ	သို့	ဃပတောသို့ သာနံသံသာ၊ တဿာဝါ၊ သု၊ လာ
နာယ+တာယ	သို့	ဃတော နာဒီနံ၊ တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
နာယံ+တာယံ	သို့	ဃပတော သို့ ယံ ဝါ၊ တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
နာသု+တာသု	သု	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ

နုပုဏ္ဏိန် “တ သဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
နံ+တံ	သိ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ၊ သိ
နာနိ+တာနိ	ယော	တဿဝါ နတ္တံ၊ အတောနိန္ဒံ၊ ယောသုကတနိက ၁ရလောပေသုဒ္ဓိယံ
နံ+တံ	အံ	တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ
နာနိ+တာနိ	ယော	တဿဝါ နတ္တံ၊ အတောနိန္ဒံ၊ ယောသုကတ
နေန+တေန	နာ	တဿဝါ နတ္တံ၊ အတောနေန

အကြွင်းကို ပုဏ္ဏိန်အတိုင်း ပဒမာလာဖြင့် ရုပ်တွက်ပါ။

၁၈၄

ပုလ္လိင် “ဧတသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဧသော	သိ	ဧတတေသံ တော ၊ သော
ဧတေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ဧတံ	အံ	
ဧတေ	ယော	သဗ္ဗယောနီနံ မာဇေ
ဧတေန	နာ	
ဧတေဟိ+ဘိ	ဟိ	
ဧတဿ	ဿ	

အကြွင်းကို သဗ္ဗသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာပြုပါ။

ဣတ္ထိလိင် “ဧတာသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဧသော	သိ	ဧတတေသံတော
ဧတာ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ဧတာယော	ယော	
ဧတံ	အံ	
ဧတာ+ဧတာယော	ယော	
ဧတာယ	နာ	ဃတော နာဒီနံ
ဧတာဟိ+ဘိ	ဟိ	

တေိသာယ	သ	တတော သဿ သာယ၊ တေိမာသမိ
တေိသာ	သ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ တေိမာသမိ၊ သံသာ သေ့ကဝစနေသုစ
တောယ	သ	ဃတော နာဒီနံ
တောသံ	နံ	သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ
တောသာနံ	နံ	။
တောယ	သ္မာ	ဃတော နာဒီနံ
တောဟိ+ဘိ	ဟိ	
တေိသာယ	သ	
တေိသာ	သ	
တောယ	သ	
တောသံ	နံ	
တောသာနံ	နံ	
တေိသံ	သ္မိ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ တေိမာသမိ၊ သ၊ လာ၊
တောယံ	သ္မိ	ဃပတော သ္မိ ယံဝါ
တောသု	သု	

မှတ်ချက်။ ။ နပုလ္လိင်၌ “ တေံ , တောနိ၊ တေံ , တောနိ၊ တေေနံ ” စသည်
ဖြင့် ပုလ္လိင်အတိုင်း ပဒမာလာပြု၍ ရုပ်တွက်ပါ။

၁၈၆

ပုဂ္ဂိုလ် ၏ ကုမသဒ္ဒါ ၊ *ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အယံ	သိ	အနုပုံသကသာယံ သိမှီ၊သေသတော
ဣမေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ဣမံ	အံ	
ဣမေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓေ
အနေန	နာ	အနိမိ နာမှီစ၊ အတောနေန
ဣမိနာ	နာ	။
ဧဟိ+ဧဘိ	ဟိ	သဗ္ဗသိမဿေ ဝါ
ဣမေဟိ+ဘိ	ဟိ	သုဘိသွကာရောဓေ
အဿ	သ	ဣမသဒ္ဓဿစ၊ သာဂမော သေ
ဣမဿ	သ	သာဂမော သေ
ဧသံ+ဧသာနံ	နံ	သဗ္ဗသိမဿေဝါ၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ
ဣမေသံ	နံ	သဗ္ဗနာမာနံ နမှီစ၊ သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ
ဣမေသာနံ	နံ	။ ။
အဿှာ	သှာ	ဣမသဒ္ဓဿစ
ဣမဿှာ	သှာ	
ဣမမှာ	သှာ	
ဧဟိ+ဧဘိ	ဟိ	
ဣမေဟိ+ဘိ	ဟိ	
အဿ +ဣမဿ	သ	စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
ဧသံ+ ဧသာနံ	နံ	
ဣမေသံ+ဣမေ	သာနံ	

အသွို	သွို	ဣမသဒ္ဓဿစ
ဣမသွို+မှို	သွို	
ဧသု	သု	သဗ္ဗဿိမသေဝါ
ဣမေသု	သု	

ဣတ္ထိလိင် “ဣမာသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အယံ	သိ	အနုပုံသကဿာယံ သိမှီ၊သေသတော
ဣမာ	ယော	ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ
ဣမာယော	ယော	
ဣမံ	အံ	
ဣမာ+ဣမာယော	ယော	
ဣမာယ	နာ	ဃတော နာဒီနံ
ဣမာဟိ+ဘိ	ဃိ	
အဿာယ	သ	တတောသဿဿာယ၊ဣမသဒ္ဓဿစ၊ ယော ရသံ
ဣမိဿာယ	သ	တတောသဿ သာယ၊ ဧတိမာသမိ
အဿာ	သ	ဣမသဒ္ဓဿစ၊ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ ၊ယောရသံ၊ သံသာဓွေကဝစနေသုစ
ဣမိဿာ	သ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ဧတိမာသမိ၊ သ၊လာ
ဣမာယ	သ	ဃတော နာဒီနံ
ဣမာသံ+ဣမာသာနံ	နံ	သဗ္ဗတောနံသံသာနံ

၁၈၈

ဣမာယ	သွာ	ဃတော နာဒီနံ
ဣမာဟိ+ ဘိ	ဟိ	
အဿာယ	သ	ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရုပ်စဉ်အာလုံး စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
အဿံ	သ္မိ	ဃပတောသ္မိသာနံသံသာ၊ ဣမသဒ္ဓဿစ၊ ဃောရဿံ ၊ သံသာသွေကဝစနေသုစ
ဣမိဿံ	သ္မိ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ ဧတိမာသမိ၊ သ၊ လာ
ဣမိဿာ	သ္မိ	တေသုဂုတ္တိဖြင့် သ္မိ ကို သာ၊ ပြု၊ ဧတိမာသမိ၊ သံသာသွေကဝစနေသုစ
ဣမာယံ	သ္မိ	ဃပတော သ္မိ ယံဝါ
ဣမာသု	သု	

နပုလ္လိင် “ဣမသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဣဒံ	သိ	ဣမသိဒမံသိသု နပုံသကေ
ဣမံ	သိ	သိ
ဣမာနိ	ယော	အတောနိဇ္ဈံ၊ ယောသုကတနိကာရလောပေသု
ဣဒံ	အံ	ဣမသိဒမံသိသု နပုံသကေ
ဣမံ	အံ	
ဣမာနိ	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
အနေန	နာ	

အကြောင်း ပုလ္လိင်နှင့် အားလုံးတူ၏

ပုဂ္ဂိုလ် “အမုသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အသု	သိ	အမုဿ မော သံ၊သေသတော
အမု	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
အမု	ယော	လ၊မှည့်၊ဃပတောစယောနံ၊ယောသုကတနိ
အမုံ	အံ	။ အံမောနိဂ္ဂဟိတံဈလပေဟိ
အမူ	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
အမုနာ	နာ	
အမုဟိ+ဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ
အမုဟိ+ဘိ	ဟိ	
အမုဿ	သ	သာဂမော သေ
အဒုဿ	သ	အမုဿာနံဟူသောဝိနာဂိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် အဒံဖြူ၊ဗျဉ္ဇနေစဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံဈေ၊ သာဂမောသေ
အမုသံ	နံ	သုနံဟိသုစ၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ
အမုသာနံ	နံ	။ 。
အမုသံ+အမု သာနံ	နံ	。
အမုသ္မာ+မှာ	သ္မာ	
အမုဟိ+ဘိ	ဟိ	အမုဟိ+အမုဘိ (အားလုံး တတိယာနှင့်တူ၏)
အမုဿ	သ	အဒုဿ (စတုတ္ထီနှင့်တူ၏)

အမုသံ+အမုသာနံ+အမုသံ+အမုသာနံ၊ စတုတ္ထီနှင့်တူ၏။

အမုသ္မိ+မှိ	သ္မိ
အမုသု+အမုသု	သု

၁၉၀

ဣတ္ထိလိင် "အမုသဒ္ဓါ" ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အသု	သိ	အမုဿ မောသံ၊ သေသတော လောပံ
အမု	သိ	သေသတော လောပံ ဂံသိပိ
အမု	ယော	ဃပတောစယောနံလောပေါ၊ ယောသုကတနိကာရလောပေသုဒ္ဓိဃံ
အမုယော	ယော	
အမုံ	အံ	
အမု+အမုယော	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
အမုယာ	နာ	ပတောယာ
အမုဟိ+ဘိ	ဟိ	
အမုဿာ	သ	ဃပတောသ္မိ သာနံသံသာ၊ သံသာသွေက
အမုယာ	သ	ပတောယာ
အမုသံ+အမုသာနံ	နံ	သုနံဟိသုစ၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ
အမုယာ	သ္မာ	
အမုဟိ+ဘိ	ဟိ	
အမုဿာ+အမုယာ	သ	စတုတ္ထီနှင့်တူ၏
အမုသံ+အမုသာနံ	နံ	။
အမုသံ	သ္မိ	ဃပတောသ္မိ သာနံ သံသာ၊ သံသာသွေက
အမုယံ	သ္မိ	ဃပတော သ္မိ ယံ ဝါ
အမုယာ	သ္မိ	ပတောယာ
အမုသု	သု	

၁၉၁

နပုလ္လိင် “အမုသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အဒုံ	သိ	အမုသာဒုံ
အမု	ယော	ဃပတောစယောနံလောပေါ၊ ယောသုကတနိကာ
အမုနိ	ယော	ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ၊ ယောသုကတနိကာရ
အဒုံ	အံ	အမုသာဒုံ
အမု+အမုနိ	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
အမုနာ	နာ	

အကြွင်း ပုလ္လိင်နှင့် တူ၏

ပုလ္လိင် “ကိသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ကော	သိ	သေသေသုစ၊ သော
ကေ	ယော	သေသေသုစ၊ သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ကံ	အံ	သေသေသုစ
ကေ	ယော	သေသေသုစ၊ သဗ္ဗယောနိနမာဓေ
ကေန	နာ	။ အတောနေန
ကေဟိ+ဘိ	ဘိ	။
ကဿ	သ	။ သာဂမောသေ
ကိဿ	သ	ဗျဉ္ဇနေစဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံဈေ၊ သာဂမောသေ
ကေသံ+ကေသာနံ	နံ	သေသေသုစ၊ သဗ္ဗနာမာနံနမ္ပိစ၊ သဗ္ဗတောနံသံ

၁၉၂

ကသွာ+မှာ	သွာ	သေသေသုစ၊ သွာဟိသ္မိံ နံ မှာဘိမှိဝါ
ကေဟိ+ကေဘိ	ဟိ	
ကဿ+ကိဿ	သ	စတုတ္ထိန္ဒတုဏ်
ကေသံ+ကေသာနံ	နံ	။
ကသ္မိ	သ္မိ	သေသေသုစ
ကိသ္မိ	သ္မိ	ဗျဉ္ဇနေစ
ကမှိ	သ္မိ	သေသေသုစ၊ သွာဟိသ္မိံ နံ မှာဘိမှိဝါ
ကိမှိ	သ္မိ	ဗျဉ္ဇနေစ ။
ကေသု	သု	သေသေသုစ၊ သုဟိသ္မိကကရောစ

ဣတ္ထိလိင် “ကိသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ကာ	သိ	ကိ တည်၊ သိဝိဘတ်သက်၊ သေသေသုစဖြင့် က၊ ပြု၊ ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယော၊ သိချေ
ကာ	ယော	
ကာယော	ယော	
ကံ	အံ	
ကာ+ကာယော	ယော	
ကာယ	နာ	

မှတ်ချက်။ အကြွင်းကို ဣတ္ထိလိင် သမ္ပသဒ္ဓါအတိုင်း ပဒမာလာစဉ်ပါ။

ရုပ်တွက်ရာ၌ ဣတ္ထိလိင် ကိ သဒ္ဓါမှန်သမျှ ဝိဘတ်သက်၊ က-ပြုပြီးမှ အာပစ္စည်းသက်၍ ရုပ်တွက်ရမည်။

နပုလ္လိင် " ကိသဒ္ဓါ " ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
၅	သိ	သေသတော လောပံ ဂသိပိ
ကာနိ	ယော	သေသေသုစ၊အတောနိစ္စံ၊ယောသုကတနိကာရ
ကိ	အံ	ကွစိလောပံဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကိုချေ၊ ဈမ္ပုညံ၊အံမော
ကာနိ	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
ဧကေန	နာ	

အကြွင်းကို ပုလ္လိင်အတိုင်း ပဒမာလာစဉ်၍ ရုပ်တွက်ပါ။

ဥဘဒ္ဓါပဒမာလာ(ဗဟုဝဓိသာ ရှိသည်)

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဥဘော	ယော	တတော ယောနမောတုဉ္စိ တုသဒ္ဓါ
ဥဘေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ဥဘော	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
ဥဘေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာစ
ဥဘောဟိ+ဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောစ၊တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် စ၊ကို သြပြု
ဥဘေဟိ +ဘိ	ဟိ	။
ဥဘိနံ	နံ	ဥဘာဒိတော နမိနံ
ဥဘောဟိ+ဘိ		ဥဘေဟိ+ဘိ (တတိယာနှင့်တူ၏)
ဥဘိနံ	နံ	စတုတ္ထိနှင့် တူ၏
ဥဘောသု	သု	သုဟိသ္မကာရောစ၊ဝေ သုဝုဒ္ဓိဖြင့် စ၊ကို သြပြု
ဥဘေသု	သု	

၁၉၄

ဒွိသဒ္ဓါ ပဒမာလာ (ဗဟုဝုဇ်သာရှိသည်)

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
ဒွေ	ယော	ယောသုဒ္ဓိန္ဒံ ဒွေစ
ဒုဝေ	ယော	ယောသုဒ္ဓိန္ဒံ ဒွေစဉ္စိ စသဒ္ဓါ
ဒွေ+ဒုဝေ	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
ဒွိဟိ+ဒွိဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ
ဒိန္ဒံ	နံ	နောစဒ္ဓါဒိတော နမိ
ဒုဝိန္ဒံ	နံ	ယောသုဒ္ဓိန္ဒံ ဒွေစဉ္စိ စသဒ္ဓါဖြင့် ဒုဝိပြု၊ န-လာ
ဒွိဟိ+ဒွိဘိ	ဟိ	
ဒိန္ဒံ+ဒုဝိန္ဒံ	နံ	စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
ဒွိသု	သု	

ပုလ္လိင် “တိသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
တယော	ယော	တိစတုန္တံတိသောစတယော၊ တယော စတ္တာရော တိဏိစတ္တာရိ
တယော	ယော	ပဌမာနှင့်တူ၏
တိဟိ+တိဘိ	ဟိ	
တိတ္ထံ+တိတ္ထန္တံ	နံ	ဣတ္ထမိတ္ထန္တံ တိဟိ သင်္ချာဟိ
တိဟိ+တိဘိ	ဟိ	
တိတ္ထံ+တိတ္ထန္တံ	နံ	ဣတ္ထမိတ္ထန္တံ တိဟိ သင်္ချာဟိ
တိသု	သု	

ဣတ္ထိလိင် 'တိသဒ္ဓါ' ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
တိသော	ယော	တိစတုန္တံ တိသော စတသော
တိသော	ယော	။
တိဟိ+တိဘိ	ဟိ	
တိဿန္တံ	နံ	နောဓဒ္ဓါဒိတောနမှိန္ဒစသဒ္ဓါဖြင့်သံလာ၊ ဝဂ္ဂန္တု
တိဟိ+တိဘိ	ဟိ	
တိဿန္တံ	နံ	စတုတ္ထိနှင့်တူ၏
တိသု	သု	

နပုလ္လိင် 'တိသဒ္ဓါ' ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
တိဏိ	ယော	တိစတုန္တံ တိသော စတသော တယော
တိဏိ	ယော	။
တိဟိ+တိဘိ	ဟိ	

အကြွင်း ပုလ္လိင် နှင့် တူ၏

၁၉၆

ပုလ္လိင် “စတုသဒ္ဓါ” ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
စက္ကာရော	ယော	ဣစတုန္တံ တိသော စတသောသုတ်
စတုရော	ယော	ဩသရေစဉ်စသဒ္ဓါဖြင့်ဥရပြ၊ တတော ယောနမောတုဉ် ဘုသဒ္ဓါဖြင့် ဩပြ၊
စက္ကာရော၊ စတုရော		
စတုဟိ+ဘိ	ဟိ	သုနံဟိသုစ
စတုဗ္ဗိ	ဟိ	သ္မာဟိသ္မိ နံ မာဘိမိဝါ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော်
စတုန္တံ	နံ	နောစဒ္ဓါဒိတော နမိ
စတုဟိ+ဘိ+ဗ္ဗိ	ဟိ	တတိယာနှင့်တူ၏
စတုန္တံ	နံ	
စတုသု	သု	

နပုလ္လိင်ဝယ် ယောဝိဘတ်တို့၌ “စက္ကာရိ၊ စက္ကာရိ”ဟု ပြုသည်သာထူး၏။

ဣတ္ထိလိင် "စတုသဒ္ဓါ" ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
စတသော	ယော	တိစတုန္တံ တိသော စတသောသုတ်
စတသော	ယော	ပဌမာယောနှင့်တူ၏
စတုဟိ+ဘိ+ဋ္ဌိ	ဟိ	ပုဏ္ဏိင်နှင့်တူ၏
စတဿန္တံ	နံ	နောဓဉ္စဒိတောနမှိဉ်စသဒ္ဓါဖြင့်သံ၊လာ၊ ဝဂ္ဂန္တု၊တေသုဂုဋ္ဌိဖြင့် တုဉ် ဥ၊ကို အ၊ပြု
စတုဟိ+ဘိ+ဋ္ဌိ	ဟိ	
စတဿန္တံ	နံ	
စတုသု	သု	

တုမှသဒ္ဓါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
တွံ	သိ	တွမဟံ သိမှိစ
တုဝံ	သိ	တွမဟံ သိမှိစဉ် စသဒ္ဓါ
တုမေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
ဝေါ	ယော	မဟုဝစနေသုဝေါနောဉ်မဟုဝစနသဒ္ဓါ
တဝံ	အံ	တဝံမမဉ္ဇ နဝါ
တုဝံ+တွံ	အံ	တုမှဿ တုဝံ တွမမှိ
တံ	အံ	တံ မမမှိ
တုမေ	ယော	သဗ္ဗာယောနီနမာစ
တုမှာကံ	ယော	ဝါယောပဌမော

၁၉၈

ဝေါ	ယော	ပဒတော ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု ဝေါနော
တယာ	နာ	နာမိတယာမယာ
တယာ	နာ	နာမိတယာမယာ၊ တယာတယိနံ တကာရော တွ
တေ	နာ	ဝါ တတိယေစ
တုမေဟိ+ဘိ	ဟိ	သုဟိသ္မကာရောဓ၊ ဖာဘိမိဝါ
ဝေါ	ဟိ	ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော
တုမှ	သ	သဿံ
တဝ	သ	တဝမမသေ
တယံ	သ	တယံမယုဉ္ဇ
တေ	သ	တေမေကဝစနေသုစ
တမှ	နံ	တမှမေဟိ နမ္မာကံသုတ်ဖြင့် နံကို အံ၊ ပြု
တမှာကံ	နံ	တမှမေဟိ နမ္မာကံ
ဝေါ	နံ	ပဒတော ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု ဝေါနော
တယာ+တယာ	သ္မာ	အမှတုမုဒ္ဒါဖြင့် နာကံသို့သွင်းပြီး တတိယာအတိုင်းပြု
တုမေဟိ+ဘိ	ဟိ	

တုမှ+တဝ+ တုယံ+ တေ+တုမှ+တမှာကံ+ဝေါ(အားလုံးစတုတ္ထိ နှင့်တူ၏)

တယိ	သ္မိ	တမှမှာကံ တယိမယိ
တုယိ	သ္မိ	။ တယာတယိနံ တကာရော
တုမေသု	သု	သုဟိသ္မကာရောဓ

အမှသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

ပဒ	ဝိဘတ်	စီရင်သောသုတ်များ
အဟံ	သိ	တွမဟံ သိမ္မိစ
မယံ	ယော	မယံ ယောမိ ပဌမေ
အဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော
နော	ယော	ဗဟုဝစနေသု ဝေါနောဋ္ဌိ ဗဟုဝစနေသဒ္ဒါ
မမံ	အံ	တဝံမမဉ္ဇနဝါ
မံ	အံ	တံ မမံမိ
အဗ္ဗေ	ယော	သဗ္ဗယောနိနမာဓေ
အမှာကံ	ယော	ဝါယောပုဌမော
နော	ယော	ပဒတော ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု ဝေါနော
မယာ	နာ	နာမိ တယာမယာ
မေ	နာ	ဝါ တတိယေစ
အဗ္ဗေဟိ+ဘိ	ဟိ	
နော	ဟိ	ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော
အမှံ	သ	သဿံ
မမ	သ	တဝမမသေ
မယံ	သ	တုယံမယုဉ္ဇ
မမံ	သ	အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ
မေ	သ	တေမေကဝစနေသုစ

၂၀၀

အမှံ+အမှာကံ	နံ	တုမှမေဟိနမှာကံဖြင့် အံ,အာကံပြု
အသ္မာကံ	နံ	အာကံပြု၊တေသုဝုဒ္ဓိသုတိဖြင့်အမှကိုအသ္မပြု
နော	နံ	ပဒတောဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသုဝေါနော
မယာ	သ္မာ	အမှတုန္တုဖြင့် နာကဲ့သို့၎င်း၊ နာမှိတယာမယာ
အမေဟိ+ဘိ	ဟိ	

အမှံ ,မမ ,မယံ ,မမံ စသောဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည် စတုတ္ထိနှင့်တူ၏။

မယိ	သ္မိ	တုမှမှာကံ တယိမယိ
အမေသု	သု	

ပထမငယ်တန်းဆိုင်ရာ *ရှုပသိဒ္ဓိနီတိ *နှင့်
နာမပဒမာလာကျမ်းပြီး၏

၂၅ ၁၀ ၂၅